

Hallituksen esitys Eduskunnalle riistahallintolaiksi sekä laiksi metsästyslain muuttamisesta, riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi riistahallintolaki. Suomen riistakeskus muodostettaisiin yhdistämällä metsästyslaissa säädetyt Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit yhdeksi organisaatioksi hallinnon päällekkäisyyksien purkamiseksi ja toimintojen tehostamiseksi. Lainsäädännön johdonmukaisuuden vuoksi olisi tarkoituksenmukaista säätää erillinen riistahallintolaki. Esityksessä ehdotetaan, että julkiset hallintotehtävät eriyttäisiin Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön alaisuuteen. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi yhdistyslain osittaisesta soveltamisesta riistanhoitoyhdistyksiin. Ehdotettu laki muuttaisi riistanhoitoyhdistyksien ja Suomen riistakeskuksen tehtävät vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan riistataloutta koskeviin strategisiin päämääriin. Lakia tarkemmat säännökset annettaisiin valtioneuvoston asetuksella. Teknisluonteisista seikoista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi metsästyslakia muutettavaksi tarvittavilta osin. Metsästyslain organisaatioita koskevat säännökset ehdotetaan kumottavaksi. Kaikki lainsäädännössä olevat viittaukset riistanhoitopiiriin ja Metsästäjien keskusjärjestöön ehdotetaan korvattavaksi viittauksella Suomen riistakeskukseen.

Metsästyslakiin ehdotetaan myös tehtäväksi perustuslain edellyttämät muutokset. Esityksessä ehdotetaan, että metsästyksen

kieltämistä ja rajoittamista koskeva pykälä muutettaisiin. Nykyisin riistanhoitopiirien toimivaltaan kuuluva normiluontoinen päätös siirrettäisiin annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Metsästyslain mukaisten julkisten hallintotehtävien toimivallasta säädettäisiin lain tasolla. Yksityistä kansalaista tai yhteisöä välittömästi koskevat hallintopäätökset säädettäisiin Suomen riistakeskuksen päätettäväksi maa- ja metsätalousministeriön sijasta. Lisäksi metsästyslain lupajärjestelmään tulisi rakenteellisia muutoksia, jotka selkeyttävät lain soveltamista. Metsästyslakia muutettaisiin myös niin, että riistaelainlajin rauhoituksesta poikkeamisesta säädettäisiin metsästysasetuksen sijasta metsästyslaissa.

Suomen riistakeskukselle ehdotetaan siirrettäväksi maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan nykyisin kuuluvat kiellettyjä pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevat luvat.

Lisäksi metsästyslakiin ehdotetaan tehtäväksi tarvittavat muutokset, joita Suomen riistakeskuksen perustaminen ja riistanhoitoyhdistyksiä koskevan sääntelyn muuttaminen edellyttää.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että riistanhoitomaksun ja pyyntilupamaksujen suuruudesta säädettäisiin lain tasolla.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.1.1 Riistahallinto	4
Yleistä.....	4
Metsästäjään keskusjärjestö	5
Riistanhoitopiirit.....	5
Riistanhoitoyhdistykset	6
2.1.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä	6
2.1.3 Muut kysymykset	8
Vierasperäisten lajien maahantuonti.....	8
Koirakokeet ja koiran kouluttaminen	8
Liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun hirvieläimen omistusoikeus	8
Kuolleen eläimen määrääminen hävitettäväksi	8
2.2 EU:n lainsäädäntö	9
2.3 Nykytilan arviointi	10
2.3.1 Riistahallinnon organisaatio	10
2.3.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä	11
2.3.3 Muut kysymykset	12
Vierasperäisten lajien maahantuonti.....	12
Koirakokeet ja koiran kouluttaminen	13
Liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun hirvieläimen omistusoikeus	13
Kuolleen eläimen määrääminen hävitettäväksi	13
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	14
3.1 Keskeiset tavoitteet	14
3.1.1 Riistahallinnon organisaatio	14
3.1.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä	14
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	15
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	16
3.3.1 Riistahallinnon organisaatio	16
3.3.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä	16
3.3.3 Muut kysymykset	17
Vierasperäisten lajien maahantuonti.....	17
Koirakokeet ja koiran kouluttaminen	17
Kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun riistaeläimen omistusoikeus.....	18
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	18
4.1 Taloudelliset vaikutukset	18
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	19
4.3 Henkilöstövaikutukset.....	20
4.4 Vaikutukset kansalaisiin.....	20
5 ASIAN VALMISTELU	21

5.1	Valmisteluvaiheet ja aineisto	21
5.2	Lausunnot ja jatkovalmistelu	22
	5.2.1 Lausunnot	22
	5.2.2 Lausuntojen huomioonottaminen	23
	5.2.3 Jatkovalmistelu	24
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	25
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	25
1.1	Riistahallintolaki	25
	1 luku Suomen riistakeskus	25
	2 luku Riistanhoitoyhdistykset	31
	3 luku Erinäisiä säännöksiä	39
	4 luku Voimaantulo	41
1.2	Metsästyslaki	42
1.3	Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta	51
1.4	Laki maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta	51
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	51
3	VOIMAANTULO	52
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	52
	LAKIEHDOTUKSET	54
	Laki metsästyslain muuttamisesta	65
	Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta	72
	Laki maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	74
	LIITE	75
	RINNAKKAISTEKSTIT	75
	Laki metsästyslain muuttamisesta	75
	Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta	97
	Laki maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	100

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Suomessa metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat valtion viranomaisten lisäksi metsästäjien omatoimisuuteen perustuvat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit (15 kpl) ja riistanhoitoyhdistykset (298 kpl). Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset muodostavat valtion muihin aluehallinto-toimielimiin nähden poikkeuksellisen organisaation. Kyseessä on lakisääteinen välillisen julkisen hallinnon organisaatio, jolle on annettu useita julkisia hallintotehtäviä hoidettavaksi.

Organisaation toiminta rahoitetaan pääosin valtionavustuksilla, joiden kokonaismäärä vuonna 2010 oli n. 7,4 miljoonaa euroa. Valtionapu perustuu noin 300 000 metsästäjän suorittamaan riistanhoitomaksuun.

Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten toiminta on nivottu viime vuosien aikana niin sanotun julkisen riistakonsernin toimintaan. Julkinen riistakonserni muodostuu organisaatioista, jotka ovat maa- ja metsätalousministeriön tulohajauksessa tai saavat merkittävän osan toimintavaroistaan maa- ja metsätalousministeriön budjetista. Julkisen riistakonsernin muodostavat maa- ja metsätalousministeriö, Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Metsähallitus (eräpalvelut) ja erityisesti hirvitutkimuksen osalta Metsäntutkimuslaitos.

Julkisen riistakonsernin toimintaa on ohjattu yhteisesti laaditun strategian avulla. Strategiaprosessin tuloksena maa- ja metsätalousministeriön johtamalla julkisella riistakonsernilla on perustehtävää kuvaava toiminta-ajatus, visio ja siitä johdetut strategiset päämäärät. Julkisen riistakonsernin perustehtävänä on vastata riistakantojen elinvoimaisuudesta, turvata riistavaran monipuolinen ja kestävä käyttö sekä yhteen sovittaa riistatalouteen liittyviä erilaisia odotuksia. Strategisena linjauksena nousi esille muun muassa julkisen riistakonsernin toimintatapo-

jen ja palvelujen tehostaminen. Suomen riistakeskuksen perustaminen on julkisen riistakonsernin strategian mukainen hanke.

Julkisen riistakonsernin strategian olennaisen osan muodostavat riistalajeja ja riistan elinympäristöjä koskevat monitavoitteiset hoitosuunnitelmat. Hoitosuunnitelmien avulla strategia jalkautuu käytännön työhön. Lisäksi strategia luo perustan riistapolitiikan päätöksenteolle ja yhteiselle toiminnan suunnittelulle. Yhteisen strategian avulla tehostetaan konsernin toimijoiden välistä yhteistyötä ja parannetaan riistapolitiikan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Riistanhoitoyhdistyksillä, riistanhoitopiireillä ja Metsästäjien keskusjärjestöllä on suuri merkitys metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvän vapaaehtoistyön edistämisessä. Tämän vapaaehtoistyön määrä on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tekemän selvityksen mukaan 290 henkilötyövuotta. Tämän laskennallisen vapaaehtoistyön arvo on noin 7,1 miljoonaa euroa vuodessa. Näissä luvuissa ei ole mukana yhteiskunnan kannalta merkittävä suurriistavirka-apu ja riistan tutkimuksen avustamiseksi tehty vapaaehtoistyö. Vapaaehtoistyöhön osallistuvat eivät yleensä saa minkäänlaista korvausta heille talkootyöhön osallistumisesta aiheutuvista kuluista. Suurimmillaan panostus mm. ajoneuvoilla kulkemisesta saattaa olla useita satoja euroja vuodessa vapaaehtoista kohti.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Riistahallinto

Yleistä

Metsästyslaki (615/1993) sisältää muun ohessa säännökset riistaeläinten ja rauhoittamattomien eläinten pyynnistä ja eräiden riistaeläinten pyynnissä tarvittavista pyyntiluvista, riistanhoidosta, metsästys- ja riistanhoitoasioita hoitavista valtion viranomaisista

sekä säännökset metsästäjien omatoimisuuteen perustuvista metsästäjäjärjestöistä.

Metsästys- ja riistanhoitotoimen ylin johto kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle. Riistatalouden alaan kuuluvia tutkimus- ja tilastotehtäviä hoitaa puolestaan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos sen mukaan, kuin riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa laissa (1131/1987) ja asetuksessa (1070/1993) säädetään. Metsästäjien omatoimisuuteen perustuvia metsästysalan järjestöjä, joilla on metsästyslaissa ja metsästysasetuksessa (666/1993) säädettyjä tehtäviä, ovat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset. Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten hallitusten jäsenet sekä niiden toimihenkilöt rinnastetaan metsästyslain mukaisien tehtävien suorittamisessa virkamiehiin siten kuin metsästyslain 70 §:n 4 momentissa säädetään. Metsästäjien keskusjärjestöä, riistanhoitopiirejä ja riistanhoitoyhdistyksiä varten on laadittu ohjesääntö, johon on otettu lakia tarkemmat määräykset muun muassa niiden toimielimistä, tehtävien hoitamisesta, varojen hoidosta ja toiminnan muusta järjestämisestä.

Metsästäjien keskusjärjestö

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävistä säädetään metsästyslain 57 §:ssä. Pykälän mukaan Metsästäjien keskusjärjestön tehtäviin kuuluvat metsästyksen ja riistanhoidon kehittäminen, riistanhoidon kokeilutoiminta, metsästystä ja riistanhoitoa koskevan koulutuksen ja neuvonnan edistäminen, riistanhoitopiirien toiminnan ohjaus ja valvonta sekä muiden metsästyslaissa sille säädettyjen tehtävien suorittaminen. Metsästäjien keskusjärjestö on myös velvollinen suorittamaan maa- ja metsätalousministeriön sille määräämät tehtävät. Metsästäjien keskusjärjestö toimii maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksessa.

Metsästäjien keskusjärjestön päätäntävaltaa käyttää vuosittain pidettävä edustajakokous, johon riistanhoitopiirit voivat lähettää enintään kolme edustajaa kukin. Metsästäjien keskusjärjestön päätösten täytäntöönpanosta ja järjestön edustamisesta viranomaisissa sekä tuomioistuimessa huolehtii edustajakoko-

uksen valitsema hallitus, johon kuuluu seitsemän riistanhoitopiirien esittämää jäsentä sekä kaksi muuta jäsentä, joista toinen edustaa järjestäytyneitä metsästyksen ja riistanhoidon kannalta merkittävää alaa ja toinen on maa- ja metsätalousministeriön määräämä. Kullekin hallituksen jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Metsästäjien keskusjärjestölle kuuluvien muiden käytännön asioiden hoitaminen kuuluu keskusjärjestön toiminnanjohtajalle, jonka ottaa ja erottaa keskusjärjestön hallitus.

Metsästäjien keskusjärjestön toiminta rahoitetaan valtaosin metsästäjiltä kerätyillä riistanhoitomaksuilla valtion talousarvion kautta ja pienemmältä osalta järjestön omilla tuloilla.

Riistanhoitopiirit

Riistanhoitopiirien tehtävistä säädetään metsästyslain 60 §:ssä. Riistanhoitopiirien tehtävänä on suorittaa metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa, edistää ja avustaa riistanhoitoa, ohjata ja valvoa riistanhoitoyhdistysten toimintaa sekä suorittaa muut niille säädetyt tai maa- ja metsätalousministeriön taikka Metsästäjien keskusjärjestön määräämät tehtävät. Riistanhoitopiirit toimivat maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksessa ja Metsästäjien keskusjärjestön valvonnan ja ohjauksen alaisina. Riistanhoitopiirien toiminnan kustannukset maksetaan käytännöllisesti katsoen kokonaan riistanhoitomaksuvaroista.

Riistanhoitopiirin korkein päättävä toimielin on kokous, johon kukin sen alueella toimiva riistanhoitoyhdistys saa lähettää yhden edustajan. Riistanhoitopiirin päätösten täytäntöönpano sekä riistanhoitopiirin asioiden käytännön hoitaminen kuuluvat riistanhoitopiirin hallitukselle. Hallitus käyttää myös riistanhoitopiirin puhevaltaa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sekä edustaa muutoinkin riistanhoitopiiriä. Riistanhoitopiirin hallitukseen kuuluu vähintään neljä ja enintään seitsemän jäsentä, jotka on valittu riistanhoitoyhdistysten asettamista ehdokkaista. Lisäksi hallitukseen kuuluu yksi jäsen, joka on valittu alueellisesti merkityksellisten maanomistajajärjestöjen asettamista ehdokkaista. Riistanhoitopiirillä

on riistapäällikkö, jonka ottaa ja erottaa hallitus.

Riistanhoitoyhdistykset

Riistanhoitoyhdistysten tehtävänä on metsästyslain 63 §:n mukaan suorittaa metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa, edistää riistanhoitoa ja suorittaa metsästyksen valvontaa sekä suorittaa muut niille säädetyt tai maa- ja metsätalousministeriön tai riistanhoitopiirin määräämät tehtävät. Riistanhoitoyhdistykset ovat riistanhoitopiirien valvonnan ja ohjauksen alaisia.

Riistanhoitoyhdistysten toimintaan myönnetään varoja riistanhoitomaksuvaroista, mutta talkootyön merkitys on myös suuri. Riistanhoitoyhdistyksen toimialueena on yleensä yhden kunnan alue. Riistanhoitoyhdistyksen jäseniä ovat pääsääntöisesti asianomaisen kunnan alueella asuvat riistanhoitomaksun maksaneet henkilöt. Henkilö voi kuitenkin ilmoittautua sellaisen riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi, jonka alueella hän harjoittaa metsästystä. Jäsenenä voi olla vain yhdessä riistanhoitoyhdistyksessä. Henkilö voi olla myös kuulumatta riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi.

Riistanhoitoyhdistyksen päätökset tehdään riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa, jossa kullakin jäsenellä on yksi ääni. Riistanhoitoyhdistyksellä on riistanhoitoyhdistyksen kokouksen valitsema hallitus, jonka tehtävänä on riistanhoitoyhdistyksen kokouksen päätösten täytäntöönpano sekä riistanhoitoyhdistyksen käytännön asioiden muu hoitaminen. Hallitus käyttää myös riistanhoitoyhdistyksen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä edustaa muutoinkin riistanhoitoyhdistystä. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka on valittu riistanhoitoyhdistyksen jäsenistä. Metsähallituksella on oikeus määrätä hallitukseen lisäksi yksi jäsen, jos riistanhoitoyhdistys toimii metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetuilla niin sanotun vapaan metsästyksen alueella Lapin läänissä ja eräissä Oulun läänin kunnissa. Riistanhoitoyhdistysten toimintaan ei sovelleta yhdistyslakia (503/1989).

2.1.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä

Nykyinen metsästyslaki tuli voimaan vuonna 1993, eikä lakiin ole sen voimaantumisen jälkeen tehty merkittäviä muutoksia. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä voidaan rajoittaa yhtäältä asettamalla vuosittainen rauhoitusaika ja toisaalta säättämällä riistaeläinlaji pyyntiluvanvaraiseksi. Rauhoittamisesta säädetään metsästyslain 37 §:ssä ja metsästysasetuksen 24 §:ssä, jossa jokaiselle riistaeläinlajille on määritelty yleinen rauhoitusaika. Pyyntiluvanvaraisuus puolestaan tarkoittaa, että metsästyslain järjestelmässä tiettyjen riistaeläinlajien metsästäminen edellyttää lupaa riistanhoitopiiriltä tai maa- ja metsätalousministeriöltä. Lupajärjestelmä rakentuu metsästyslain 10 §:ssä säädetyn pyyntilupamekanismin varaan. Periaatteessa kaikki metsästyslain mukaiset luvat ovat ns. pyyntilupia ja ne myönnetään metsästyslain 10 §:n perusteella.

Metsästyslain 10 §:n 1 momentissa säädetään hirvieläimen pyyntiluvasta. Toisin kuin muiden riistaeläinlajien kohdalla, joista säädetään 10 §:n 2 momentissa, hirvieläinten kohdalla pyyntiluvan tarvitsevat riistaeläinlajit on säädetty lain tasolla. Pyyntilupa edellytetään kaikkien muiden hirvieläinten paitsi metsäkauriin metsästyksessä. Taustalla on erityisesti hirvenmetsästyksen yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys, sekä jo lain säätämismuutoksissa ollut tarve säätää hirvieläinten metsästys luvanvaraiseksi kannan säatelemiseksi ja kannan yliverotuksen estämiseksi. Metsästyslain 26 ja 27 §:ssä säädetään yksityiskohtaisemmin hirvieläinten pyyntilupien myöntämisestä ja myöntämisen edellytyksistä. Metsästyslain 26 §:n mukaan hirvieläinten pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri. Myös metsästysasetuksessa on omat, muista pyyntiluvista erilliset säännökset hirvieläinten pyyntiluvista.

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaisia muita pyyntiluvanvaraisia riistaeläinlajeja ovat nykyisten metsästyslain ja -asetuksen voimassaolon ajan vuodesta 1993 olleet muun muassa euroopannorppa, itämeren norppa, ilves ja karhu. Pyyntiluvanvaraiset riistaeläinlajit on lueteltu metsästysasetuksen 1 §:ssä. Metsästyslain 10 §:n mukaan asetuk-

sella voidaan säätää, että pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri. Riistanhoitopiirin toimivallasta säädetäänkin metsästysasetuksen 1 §:n 2 momentissa, jonka mukaan pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri. Metsästyslain 10 §:n 2 momentissa on lisäksi säädetty pyyntiluvulle vaihtoehtoinen järjestelmä, jossa maa- ja metsätalousministeriöllä on mahdollisuus asettaa alueellinen kiintiö. Alueellisen kiintiön mukaisen lukumäärän rajoissa riistaeläinlajeja saa tietynä aikana metsästä ilman pyyntilupaa. Kun kiintiö on täynnä, loppuu myös kyseisen riistaeläinlajin metsästys. Kiintiömetsästys on käytössä karhun pyynnissä poronhoitoalueella ja siitä säädetään metsästysasetuksen 5 §:ssä.

Vaikka metsästysääntelyyn ei olekaan tehty merkittäviä laintasoisia muutoksia, on metsästysasetukseen tehtyjen muutosten johdosta metsästyslainsäädännön soveltaminen muuttunut lain voimaantulon jälkeen. EU:n luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin (luontodirektiivi, 92/43/ETY) takia tietyt riistaeläinlajit on rauhoitettu kokonaan. Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämän valvontamenettelyn seurauksena metsästysasetusta muutettiin vuonna 1998 niin, että susi poronhoitoalueen ulkopuolella sekä karhu, ilves ja saukko tulivat rauhoitetuiksi ympäri vuoden. Tästä johtuen oli tarpeellista säätää metsästyslainsäädäntöön myös luontodirektiivin sallima rauhoitusajoista poikkeaminen ja poikkeamista koskeva lupajärjestelmä. Metsästysasetuksen 27—29 §:ssä säädetään luonnonsuojeludirektiivien mukaiset poikkeukset metsästyslain 37 §:n mukaisista rauhoituksista. Kysymys ei ole metsästyksessä siinä merkityksessä kuin muiden luvanvaraisten riistaeläinlajien kohdalla. Metsästysasetukseen säädettiin täysin rauhoitetun eläimen rauhoituksesta poikkeaminen tietyn ehdoin. Metsästyslain järjestelmässä myös rauhoitusajoista poikkeamista koskevat luvat ovat metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia, mikä on todettu metsästysasetuksen 1 §:ssä.

Metsästyslain 10 §:ssä säädetyn pyyntilupajärjestelmän lisäksi on myös toinen oikeusperusta myöntää lupa eli metsästyslain 41 §:n 2 momentissa maa- ja metsätalousminis-

teriölle säädetty mahdollisuus luvan myöntämiseen muun muassa kielletyyn pyyntimenetelmin ja rauhoitusaikana. Tätä pykälää on sovellettu kaikkiin maa- ja metsätalousministeriön myöntämiin lupiin, niin pyyntiaikaisiin kuin rauhoitusaikaisiin lupiin. Käytännössä maa- ja metsätalousministeriöllä on myönnettävinaan sellaiset rauhoitusaikaiset luvat, joita ei metsästysasetuksessa ole siirretty riistanhoitopiireille. Tämä tarkoittaa nykyään luvanvaraisten hirvieläinten sekä hallin, kirjohylkeen, itämeren norpan ja euroopanmajavan rauhoitusaikaisia lupia. Metsästyslain 41 §:n 2 momentin nojalla maa- ja metsätalousministeriö myöntää myös kiellettyjä pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevat luvat.

Joidenkin riistaeläinlajien osalta maa- ja metsätalousministeriö antaa ennen metsästysvuoden alkua metsästystä rajoittavia määräyksiä, joilla asetetaan suurin sallittu saalismäärä tietyn riistaeläinlajin osalta. Määräyksiä on mahdollista täydentää metsästysvuoden aikana, mikäli riistaeläinlajien kantoja koskevat tiedot sitä edellyttävät. Metsästyslain 4 §:n mukaan metsästysvuosi alkaa 1 päivänä elokuuta ja päättyy 31 päivänä heinäkuuta. Määräyksessä asetetaan toisin sanoin yläraja, minkä verran pyyntilupien nojalla voidaan tietyn riistaeläinlajin yksilöitä enintään metsästä. Käytännössä nämä määräykset koskevat luontodirektiivin mukaisia lajeja, joiden osalta Suomessa tulee säilyttää ns. suotuisan suojelun taso. Kyseessä on siis rauhoituksesta poikkeamista koskevat luvat. Määräyksenantovaltuus on säädetty metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentissa.

Metsästyslain 41 §:ssä säädetään poikkeuksia riistaeläinten rauhoituksiin. Pykälän 1 momentissa on pakkotilasäännös, jonka mukaan kotieläintä uhkaavan vahingon torjumiseksi taikka rakennuksen, laitteen tai muun omaisuuden suojelemiseksi, hoitamiseksi tai käyttämiseksi saadaan poiketa 38 §:n mukaisesta metsästyskiellosta ja 39 §:n 2 momentissa tarkoitettusta suojamääräyksestä. Metsästyslain 41 §:n 1 momenttia ei tiittävästi ole ikinä sovellettu.

Metsästyslaissa on säädetty myös mahdollisuus metsästyksen rajoittamiseen tai sen kieltämiseen tietyn riistanhoitoyhdistyksen alueella. Metsästyslain 38 §:ssä säädetään,

että jos riistaeläimen kannan säilyminen vaarantuu, riistanhoitopiirin on kyseisen yhdistyksen alueella kiellettävä tällaisen eläimen metsästäminen tai rajoitettava sitä. Kyseinen kieltäminen tai rajoitus annetaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan, ja päätös siitä on tehtävä viimeistään kuukautta ennen metsästysvuoden alkamista.

2.1.3 Muut kysymykset

Vierasperäisten lajien maahantuonti

Metsästyslain 42 §:n 1 momentin mukaan vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman maa- ja metsätalousministeriön lupaa on kielletty. Lupahakemuksista on pyydettävä ympäristöministeriön lausunto. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu merkittävää haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistölle. Luvassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Metsästyslain 51 §:ssä säädetään koiran kiinnipitämisen pääsääntö, jonka mukaan keväen ja kesän aikana, eli maaliskuun 1 päivästä elokuun 19 päivään, ulkona oleva koira on pidettävä kytkettynä tai välittömästi kytkettävissä olevana. Metsästyslain 52 §:ssä säädetään edelleen koirakokeista ja koiran kouluttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitopiiri voi antaa luvan poiketa koiran kiinnipitämisajasta koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi, mutta kuitenkin niin, ettei rauhoitettuja riistaeläimiä niiden lisääntymisaikana häiritä. Pykälän 2 momentissa sen sijaan säädetään erityiset ajat, jolloin koirakokeen pitäminen ja koiran kouluttaminen on myös rauhoituksen estämättä sallittu. Momentin mukaan saadaan muuhun kuin hirvieläinten metsästyksen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20 päivästä helmikuun loppuun. Tämä koskee näin ollen myös esimerkiksi karhun metsästämiseen käytettävän koiran kouluttamista

tuona aikana. Karhu on metsästysasetuksen 24 §:n 2 momentin mukaan aina rauhoitettu.

EU:n luontodirektiivissä säädetään direktiivin liitteen IV a lajien (susi poronhoitoalueen ulkopuolella, karhu, saukko ja ilves) osalta, että niiden tahallisen pyydystämisen ja tappamisen ohella on myös niiden tahallinen häiritseminen kielletty erityisesti lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana. Tästä häiritsemiskiellosta saadaan poiketa vain direktiivin 16 artiklassa säädettyjen poikkeusperusteiden nojalla.

Liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetettun hirvieläimen omistusoikeus

Metsästyslain 83 §:ssä säädetään kuolleenä löydetyn riistaeläimen omistusoikeudesta. Pykälän 1 momentin mukaan kuolleenä löydetty riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää samanlainen riistaeläin alueella. Muussa tapauksessa eläin kuuluu valtiolle. Omistusoikeus määräytyy samalla tavalla metsästyslain 84 §:n mukaan myös, jos vahingoittunut eläin lopetetaan esimerkiksi liikenneonnettomuuden jälkeen. Näin ollen esimerkiksi kolarihirvi kuuluu alueen maanomistajalle, jos tällä on hirvelle pyyntilupa ja luvassa jäljellä kiintiötä taikka metsästysoikeuden vuokranneelle, jos tällä on vastaava lupa. Tällainen metsästysoikeuden vuokraaja voi olla esimerkiksi metsästysseura, jolla on alueelle hirvieläimen pyyntilupa. Mikäli kennelläkään ei ole alueelle hirvieläimen pyyntilupaa, kuuluu kolarissa vahingoittunut hirvieläin näin ollen valtiolle.

Kuolleen eläimen määrääminen hävitettäväksi

Korkein hallinto-oikeus on todennut 2.10.2006 antamassaan päätöksessä dnro 3698/1/05 taltionumero 2511, että kuolleen hirven hävittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa Suomen valtio. Missään laissa ei kuitenkaan säädetä tällaista korvausvastuuta suoraan, vaan korvausvastuu on johdettu muusta lainsäädännöstä. Näin ei ole selvää, mikä valtionhallinnon organisaatio vastaa kyseisistä kuluista. Ongelmana on

myös se, ettei valtion talousarviossa ole muiden metsästyslain 5 §:ssä mainittujen eläinlajien osalta määrärahaa, jota voitaisiin käyttää kuolleiden yksilöiden hävittämisestä aiheutuviin kuluihin.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus on 10.11.2009 antamissaan päätöksissä dnro 2926/1/09 taltionumero 3174 ja 3672/2/07 taltionumero 3173 kumonnut maa- ja metsätalousministeriön asioissa tekemien päätösten valitusosoituksen ja todennut päätösten olevan lähetetyn laskun maksamatta jättämisen tahdonilmaisu, josta voi nostaa hallintoriitaasian hallinto-oikeudessa. Esitetyissä laskuisa on vaadittu hylkeiden raatojen hautauskustannusten korvaamista.

2.2 EU:n lainsäädäntö

EU:n lainsäädännössä on kaksi keskeistä luonnonsuojeludirektiiviä, joissa on myös luonnonvaraisten eläinten metsästystä koskevia velvoitteita: luontodirektiivi ja EU:n luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi (lintudirektiivi, 79/409/ETY). Luontodirektiivi, jossa säädetään nisäkkäistä, sekä lintudirektiivi, jossa säädetään linnuista, ovat aiheuttaneet merkittäviä muutoksia Suomen metsästyslainsäädäntöön.

Luonnonsuojeludirektiiveistä johtuvat riistaeläinlajeja ja ns. rauhoittamattomia lintulajeja koskevat velvoitteet on saatettu kansallisesti voimaan metsästysasetuksen muutoksilla.

Luontodirektiivissä lajien suojelusta säädetään 12—16 artikloissa, ja lisäksi lajit on eritelty direktiivin liitteisiin niiden suojelustatuksen mukaan. Luontodirektiivin 12 artiklan mukaan liitteessä IV a olevia eläinlajeja koskee tiukka suojelujärjestelmä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Lisäksi jäsenvaltioiden on kiellettävä muun muassa näitä lajeja koskeva tahallinen pyydystämisen tai tappaminen luonnossa sekä näiden lajien tahallinen häiritseminen erityisesti niiden lisääntymis-, jälkeläistenhoito-, talvehtimis- ja muuttoaikana. Liitteen IV a tiukasti suojeltuja riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueen ulkopuolella sekä karhu, ilves ja saukko. Kyseiset lajit on säädetty metsäs-

tysasetuksen 24 §:n 2 momentissa aina rauhoitetuiksi.

Luontodirektiivin 16 artiklassa säädetään poikkeuksesta 12 artiklan mukaiseen tiukkaan suojeluun. Poikkeaminen on mahdollista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus häitä kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tämän lisäksi edellytetään esimerkiksi tarvetta erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseen tai turvallisuusperustetta. Toisaalta poiketa voidaan myös ilman vahinkojen ehkäisemistarvetta tai muuta yksilöityä perustetta, mutta vain tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden ottamiseksi. Luontodirektiivin 16 artiklan poikkeusperusteet on saatettu kansallisesti voimaan metsästysasetuksen 28 §:ssä.

Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusajaja sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä susi poronhoitoalueella, euroopanmajava, itämeren norppa ja harmaahylje on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraisiksi ja niille on säädetty rauhoitusajaja metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa. Kirjohylje on säädetty metsästysasetuksen 24 §:n 2 momentissa aina rauhoitetuksi, ja hillerille, näädälle ja metsäjänikselle on säädetty asetuksessa rauhoitusajat. Myös direktiivin 14 artiklan mukaisesta suojelusta voidaan poiketa 16 artiklan mukaisilla poikkeusperusteilla. Euroopanmajavan, itämeren norpan, hallin ja kirjohylkeen osalta poikkeamisesta päättää maa- ja metsätalousministeriö metsästyslain 41 §:n 2 momentin nojalla ja suden osalta poronhoitoalueella poikkeamisesta päättää

riistanhoitopiiri metsästysasetuksen 28 §:n perusteella. Metsäjäniksen ja näädän osalta poikkeamisesta päättää riistanhoitopiiri metsästysasetuksen 27 §:n nojalla.

Lintudirektiivin mukaan kaikki linnut ovat pääsääntöisesti rauhoitettuja. Direktiivin lajisuojelun perusta on 5 artiklassa, jossa jäsenvaltiolle asetetaan velvoite huolehtia kaikista luonnonvaraisista lintulajeista luomalla yleinen suojelujärjestelmä kieltämällä erityisesti muun muassa kaikkien lintujen tahallinen tappaminen ja pyydystäminen. Direktiivi sisältää kuitenkin myös säännökset lintujen hyödyntämisestä. Direktiivin 7 artiklassa säädetään, että liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Direktiivi asettaa kuitenkin metsästyksen sallimiselle velvoitteita, jotka on otettava osaksi kansallista metsästyslainsäädäntöä. Tällainen velvoite on esimerkiksi se, ettei lajeja metsästetä pesimäaikana. Liitteen II lajeja ovat kaikki Suomen riistalinnut, jotka on lueteltu metsästyslain 5 §:ssä. Riistalintulajeille on säädetty rauhoitusajat metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa.

Lintudirektiivin 9 artiklassa säädetään jäsenvaltiolle mahdollisuus poiketa 7 artiklassa säädettyistä lajisuojelua koskevista velvoitteista. Artiklan 9 mukaan poikkeamisen edellytyksenä on ensinnäkin se, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole. Tämän lisäksi edellytetään esimerkiksi tarvetta kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi taikka tutkimus- tai opetustarkoitusta.

Toisaalta, kuten luontodirektiivin järjestelmässä, poiketa voidaan myös ilman yksilöityä perustetta, mutta vain tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen lintujen pienien määrien pyydystämisen, hallussa pitämisen tai muuten asiallisen hyötykäytön mahdollistamiseksi. Lintudirektiivin 9 artiklan poikkeusperusteet on saatettu kansallisesti voimaan metsästysasetuksen 29 §:ssä.

Sekä luonto- että lintudirektiivissä on myös säännöksiä kielletyistä pyyntikeinoista. Myös ne on saatettu kansallisesti voimaan metsästysasetuksen muutoksella.

2.3 Nykytilan arviointi

2.3.1 Riistahallinnon organisaatio

Riistahallinnon organisaatioiden toimintaympäristössä on tapahtumassa suuria muutoksia. Keskeisimmät muutostekijät ovat valtion aluehallinnon uudistuminen, sidosryhmäkentän laajentuminen ja kansainvälistyminen. Suomen riistavaran hoito ja käyttö ovat tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin osa uudistuvaa EU:n luonnonvarapolitiikkaa. Suomen väestön vanhetessa metsästäjäkunta ikääntyy ja yhä suurempi osa asuu kaupungeissa kaukana riistanhoito- ja metsästyshaluista.

Nämä hallinnolliset ja yhteiskunnalliset muutokset haastavat nykyisen riistahallinnon, jota vaivaa monimutkaisuus ja päällekkäisyys sekä toimihenkilö- että luottamushenkilötoiminnassa. Tämä heikentää suoraan toiminnan vaikuttavuutta. Organisaation sisänpäin lämpiävyys, roolin epäselvyys ja epäselvä luottamushenkilöelinten asema viranomaispäätöksenteossa näkyvät sidosryhmien arvioissa toiminnan tuloksellisuudesta ja tunnettuudesta.

Metsästäjien keskusjärjestön vahvuuksina voidaan pitää riista-alan hyvää ammattiosaamista ja tiedotusta. Metsästäjien keskusjärjestön toiminnassa on kuitenkin puutteita ja heikkouksia. Metsästäjien ja muiden sidosryhmien käsitys organisaation toiminnasta ja roolista on epäselvä. Metsästäjien keskusjärjestöä vaivaa tietty eristäytyneisyys ja jämähtäneisyys, joka heijastuu myös toimintaan. Toiminta ei anna kaikilta osin kustannustehokasta kuvaa ja asiakkaat kokevat Metsästäjien keskusjärjestön palvelut etäisiksi. Organisaatiolla on kohtuullinen taloudellinen tilanne, mutta se ei heijastu asiakkaille riittäviksi koettujen palveluiden muodossa.

Riistanhoitopiirien toiminnan vahvuutena on riista-alan hyvä ammattiosaaminen, aluetuntemus ja verkostoituminen alueen riistanhoitoyhdistysten ja metsästyssseurojen kanssa. Tämä yhteistyö vahvistaa paikallistason vapaaehtoistyötä, joka on erittäin tärkeä toimintaresurssi koko riistakonsernia ajatellen. Riistanhoitopiirien toiminnan ongelmina ovat jo pitkään olleet lisääntyneisiin ja monimut-

kaistuviin tehtäviin nähden vähäiset henkilö- ja taloudelliset resurssit. Ristiriitoja on aiheuttanut myös metsästäjien edunvalvontaroolin epäselvyys sekä viranomaistehtävien ja muun toiminnan eriytymättömyys.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnan tärkeimpänä vahvuutena on laaja ja tehokas vapaaehtoistyö, jonka motivaationa on oman metsästysharrastuksen turvaaminen ja metsästyksen ja riistanhoitotyöhön liittyvä vahva yhteisöllisyys. Työn tehokkuutta lisää erinomainen paikallistuntemus. Käytettävissä oleviin määrärahoihin nähden riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoistyön tulokset ovat erinomaiset. Heikkoutena on se, että tulokset ovat täysin riippuvaisia avainhenkilöistä. Eri riistanhoitoyhdistyksissä tilanne vaihtelee erittäin paljon.

Metsästyslain nojalla Metsästäjien keskusjärjestölle, riistanhoitopiireille ja riistanhoitoyhdistyksille säädettyissä tehtävissä ei ole mitenkään eroteltu niiden jakaantumista julkisiin hallintotehtäviin ja muihin tehtäviin. Siten myöskään julkisten hallintotehtävien jakaantumista julkisen vallan käyttöä sisältämiin, julkisen vallan käyttöä sisältäviin tai merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviin tehtäviin ei ole tehty sen enempää säädöksissä kuin niiden esitöissä. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset ovat hoitaneet julkiset hallintotehtävänsä hyvin, eikä tehtävien hoidossa ole vaarannettu perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Tehtävistä on kuitenkin tarpeen säätää aikaisempaa täsmällisemmin.

2.3.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä

Metsästyslaki on säädetty ennen nykyisen perustuslain voimaantuloa ja vuoden 1995

perusoikeusuudistusta. Tästä johtuen metsästyslaki ei kaikilta osiltaan täytä perustuslain edellyttämiä vaatimuksia.

Metsästyslaissa ei ensinnäkään ole säännöstä siitä, että metsästyslain 37 §:ssä säädetystä rauhoituksesta voitaisiin poiketa. Poikkeamisesta säädetään metsästysasetuksen 25 a §:n 2 momentissa, 26 §:n 2 momentissa sekä 27—29 §:ssä, mutta näihin säännöksiin puuttuu nimenomainen valtuutus metsästyslaista. Metsästyslain 91 §:n säännöstä, jonka mukaan tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella, ei enää nykyisen perustuslain mukaan pidetä riittävän täsmällisenä valtuutussäännöksenä. Erityisen ongelmallista valtuutussäännöksen puuttuminen on siksi, että rauhoituksesta poikkeamiseen kuuluu lupapäätösten tekemiseen liittyvän toimivallan antaminen riistanhoitopiireille eli julkisen vallan käyttöä. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin.

Perustuslain 2 §:n 3 momentissa säädetty lailla säätämisen vaatimus julkisen vallan käytöstä ei nykyään täyty myöskään kaikkien metsästysaikaisten pyyntilupien osalta. Metsästyslain 10 §:ssä siirretään valtuutus toimivallan säätämisestä asetuksen tasolle, ja riistanhoitopiirien toimivalta säädetäänkin metsästysasetuksen 1 §:n 2 momentissa, jonka mukaan pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri. Perustuslain mukaan siitä tulisi kuitenkin säätää suoraan lain tasolla, kuten hirvieläinten pyyntilupien osalta on säädetty metsästyslain 26 §:ssä. Edellä mainituista syistä johtuen metsästyslakiin on tarpeen tehdä tarvittavat valtuutussäännökset.

Ongelmallisena voidaan pitää myös metsästyslain 41 §:n 2 momentin säännöstä, jonka perusteella maa- ja metsätalousministeriö myöntää lupansa. Säännös on hyvin laaja, ja sitä on tulkittu niin, että sen perusteella voidaan myöntää lupia kaikkiin metsästyslaissa säädettyihin tarkoituksiin. Tulkinnallisten epäselvyyksien ja kansalaisten oikeusvarmuuden vuoksi tämän säännöksen tarkistaminen ja täsmentäminen on tarpeen. Samalla olisi tarpeen säätää, ettei maa- ja metsätalousministeriö myöntäisi enää ollenkaan lupia rauhoitusajoista poikkeamiseksi, vaan ne siirrettäisiin Suomen riistakeskuksen tehtäväksi. Tämä koskee myös kiellettyjen pyyntiväli-

neiden ja -menetelmien käyttöä koskevia lupia, jotka nykyisin kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan. Näiden hallintopäätösten siirtäminen Suomen riistakeskukselle on tarkoituksenmukaista, sillä niihin ei liity merkittävää julkisen vallan käyttämistä.

Maa- ja metsätalousministeriön antamien hallinnollisten määräysten, joilla säädetään suurimmista sallituista saalismääristä, oikeusperusta on metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentissa, eikä säännökseen ole nimenomaista valtuutusta laissa. Määräysten antamisessa on kyse norminantovallasta, mistä perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan pitää säätää lailla. Nykyisen perustuslain mukaan maa- ja metsätalousministeriön määräykset ovat tosiasiaassa maa- ja metsätalousministeriön asetuksia, joten metsästyslainsäädäntöä on myös kyseisen käsitteen osalta tarpeen muuttaa. Näistä syistä johtuen metsästyslakiin on tarpeen tehdä tarvittava valtuutus-säännös.

Perustuslain näkökulmasta on ongelmallinen myös metsästyslain 38 §:ssä riistanhoitopiirille säädetty mahdollisuus asettaa metsästyskielto tai -rajoitus. Kyse ei ole toimeenpanovallan käytöstä vaan norminantovallasta. Norminantovaltaa voidaan perustuslain 80 §:n mukaan antaa vain viranomaiselle. Riistanhoitopiirit ovat välillistä julkista hallintoa, joilla on viranomaistehtäviä, mutta ne eivät ole perustuslaissa tarkoitettuja viranomaisia. Myöskään perustettava Suomen riistakeskus ei olisi viranomainen. Näin ollen metsästyslain 38 §:ssä säädetty metsästyskiellon ja -rajoituksen antaminen tulisi siirtää viranomaisen tehtäväksi eli maa- ja metsätalousministeriölle.

Perustuslainmukaisuuteen liittyvien ongelmien lisäksi puutteita on myös metsästyslain selkeydessä ja johdonmukaisuudessa. Sekä metsästysaikaiset pyyntiluvat, hirvieläinten pyyntiluvat että riistanhoitopiirien myöntämät rauhoituksesta poikkeamista koskevat luvat myönnetään kaikki saman lainkohdan eli metsästyslain 10 §:n perusteella. Metsästyslain 10 §:n otsikko on Pyyntilupa, ja kyseinen pykälä on säädetty alun perin metsästysaikaisia pyyntilupia varten. Järjestelmä on epäselvä, koska rauhoituksesta poikkeamiselle on eri edellytykset ja sitä

koskee lisäksi osittain omat pykälänsä metsästysasetuksessa. Osittain taas sovelletaan samoja lainkohtia kuin metsästysaikaisten pyyntilupien osalta. Toisaalta maa- ja metsätalousministeriö myöntää kaikki lupansa metsästyslain 41 §:n 2 momentin perusteella, mikä lisää eri lupatyyppeiden epä johdonmukaisuutta metsästyslaissa. Lupatyyppejä koskevaa sääntelyä olisi tarpeen selkeyttää.

Metsästyslain 41 §:n 1 momentin säännös on poikkeuksellinen sikäli, että sitä ei ole lainvoimassaoloaikana sovellettu, mikä ei sinänsä tee säännöksestä tarpeetonta. Säännöksellä on kuitenkin niin suppea ja sattumanvarainen soveltamisala, että sitä voitaneen käytännössä pitää tarpeettomana. Metsästyslain 41 §:n 1 momentissa säädetään pakkotilatoimenpiteiden sallimisesta vain erittäin poikkeuksellisissa metsästyslain 38 tai 39 §:n mukaisissa tilanteissa eli silloin kun alueella on riistanhoitopiirin asettama metsästyskielto tai kun kyseessä on riistansuoja-alue. Pakkotilasta vastuuvapausperusteena säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 5 §:ssä. Lainkohdan mukaan: ”*Muun kuin edellä 4 §:ssä tarkoitettun (hätävarjelu), oikeudellisesti suojattua etua uhkaavan välittömän ja pakottavan vaaran torjumiseksi tarpeellinen teko on pakkotilatekona sallittu, jos teko on kokonaisuutena arvioiden puolustettava, kun otetaan huomioon pelastettavan edun ja teolla aiheutetun vahingon ja haitan laatu ja suuruus, vaaran alkuperä sekä muut olosuhteet*”. Rikoslain säännös koskee myös metsästyslain mukaisia tilanteita, joten pakkotilasta ei ole tarpeen säätää erikseen metsästyslaissa, varsinkaan kun metsästyslain mukainen säännös ei laajenna vaan supistaa rikoslaissa tarkoitettua pakkotilan soveltamisalaa, mikä ei ole tarkoituksenmukaista.

2.3.3 Muut kysymykset

Vierasperäisten lajien maahantuonti

Metsästyslain 42 §:n 1 momentin mukaan vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman maa- ja metsätalousministeriön lupaa on kielletty. Säännöksen sanamuodon mukaan lupa

tarvitaan myös muiden kuin vierasperäisten riistaeläinlajien tai riistaeläinkantojen maahantuontiin. Vierasperäisiä riistaeläinlajeja tai riistaeläinkantoja koskevia lupahakemuksia on ollut hyvin vähän. Sen sijaan muita lajeja koskevia lupahakemuksia on ollut enemmän. Tarkoituksenmukaisempaa olisi, että säännöksen mukaiset lupahakemukset käsiteltäisiin Suomen riistakeskuksessa, jossa on luonnonvaraisten eläinten biologiaan erikoistuneita henkilöitä.

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Metsästyslain 52 §:n 2 momentti sallii esimerkiksi karhun haukuttamisen vapaasti elokuun 20 päivästä helmikuun loppuun ilman lupamenettelyä tai muuta rajoituskeinoa ja rauhoituksen estämättä. Sen sijaan luontodirektiivin 12 artikla kieltää direktiivin liitteen IV a lajien, kuten karhun, tahallisen häiritsemisen muun muassa lisääntymisaikana. Kiellosta voidaan poiketa vain direktiivin 16 artiklan perusteiden nojalla. Näin ollen metsästyslaki on ristiriidassa EU:n luontodirektiivin kanssa. Euroopan unionin jäsenvaltiolla on velvollisuus saattaa EU-oikeuden direktiivit kansallisesti täytäntöön. Tämän johdosta on tarpeen muuttaa metsästyslain 52 § vastaamaan yhteisöoikeuden sääntelyä.

Liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun hirvieläimen omistusoikeus

Liikenteessä kuollut tai liikenneonnettomuuden takia lopetettu hirvieläin päätyy yleensä valtion omistukseen metsästyslain 83 §:n nojalla. Vuosittain tapahtuu noin 5000 hirvieläinkolaria. Käytännössä valtiolle tulevat eläimet poliisi on myynyt valtion lukuun. Etenkin liikenneonnettomuuksissa vammautuneiden hirvieläinten määrän kasvun sekä toisaalta poliisin rajallisten resurssien johdosta poliisilaitokset ovat sisäasiainministeriön ohjeen mukaisesti pyrkineet paikallisten riistanhoitoyhdistysten kanssa laadituilla sopimuksilla siirtämään tällaisten eläinten jäljittämistä, lopettamista ja myymistä koskevat tehtävät riistanhoitoyhdistysten suoritettavaksi. Eläimistä saadut tulot riistan-

hoitoyhdistykset ovat tilittäneet valtiolle. Valtaosa poliisin valtion lukuun myymistä riistaeläimistä on ollut liikenneonnettomuuksissa kuolleita tai vahingoittuneita hirvieläimiä. Poliisin tehtävien muututtua maksullisiksi ja kuolleita riistaeläimiä koskevien tehtävien siirryttyä sopimusteitse riistanhoitoyhdistyksille ovat valtion tulotilille (12.30.35 Hirvieläinten metsästysmaksut) valtion lukuun myydyistä eläimistä kertyneet tulot merkittävästi pienentyneet.

Kun hirvieläinonnettomuus tapahtuu, tulee paikalle auttamaan eläimen jäljittämässä ja lopettamisessa paikallisen riistanhoitoyhdistyksen metsästäjiä, jotka työskentelevät vapaaehtoisesti ilman palkkaa. Olisi tarkoituksenmukaista, että tällainen valtiolle kuuluva hirvieläin kuuluisi kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle, koska tämä kannustaisi tämän tärkeän eläinsuojelutehtävän hoitamiseen edelleen vapaaehtoisvoimin.

Tämän vuoksi kuolleen löydettyjen eläinten omistusoikeudesta on tarpeen säätää yksityiskohtaisesti metsästyslaissa.

Kuolleen eläimen määrääminen hävitettäväksi

Korkeimman hallinto-oikeuden 2.10.2006 antamassa päätöksessä dnro 3698/1/05 taltionumero 2511 on todettu, että kuolleen hirven hävittämisestä aiheutuvista kuluista vastaa Suomen valtio. Kuntien terveysturvaviranomaiset ovat määränneet eräissä tapauksissa hirvenraatojen hautaamisia terveysturvien nojalla. Hautaamislaskut on osoitettu edellä mainitun korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun perusteella maa- ja metsätalousministeriölle, joka vastaa riistaeläimiin liittyvistä asioista. Toimintatavalle ei kuitenkaan nykyisellään ole säädöspohjaa, eikä siten ole selvää, minkä valtionhallinnon organisaation tulisi vastata kyseisistä kuluista. Lisäksi osaan laskuista ei ole liitetty selvitystä hautaamisen tarpeellisuudesta. Tähän liittyvänä ongelmana on myös se, että valtion talousarviossa on hirvieläinten ja petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen varattuja määrärahoja, mutta muiden metsästyslain 5 §:ssä mainittujen eläinlajien osalta määrärahoja, joita voitaisiin käyttää kuolleiden yksilöiden hävittämisestä aiheutuviin kuluihin, ei ole

annettu. Maa- ja metsätalousministeriö on korvannut korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun perusteella yksittäisiä hirvieläinten raatojen hautaamisia kaadetuista hirvieläimistä maksetuilla pyyntilupamaksuvaroilla. Pyyntilupamaksuvarojen käytön ensisijaisia kohteita ovat kuitenkin hirvieläinten maa- ja metsätaloudelle aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta aiheutuvat menot. Lisäksi osa varoista on varattu hirvieläinkantojen seurannasta ja hirvieläintutkimuksesta aiheutuviin menoihin. Käytännössä jo nykyiset varainkäyttötarpeet ovat olleet sellaisia, että varoja ei ole voitu käyttää kaikkiin suunniteltuihin tarpeisiin. Lisäksi näitä kuolleiden eläinten hävittämistapauksia voi tulla kaikkien metsästyslain 5 §:n mukaisten eläinlajien osalta, jolloin on kohtuutonta käyttää niihin hirvieläinten metsästäjiltä kerättyjä pyyntilupamaksuvaroja.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Keskeiset tavoitteet

3.1.1 Riistahallinnon organisaatio

Esityksellä on tarkoitus säätää riistahallintolaki. Tavoitteena on, että nykyiset riistanhoitoyhdistykset jatkaisivat toimintaansa toiminta-alueillaan. Sen sijaan Metsästäjän keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit lakkautettaisiin ja niiden tilalle perustettaisiin Suomen riistakeskus. Suomen riistakeskus olisi itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka toimii riistatalouden valtakunnallisena kehittämis- ja asiantuntijaorganisaationa. Tavoitteena on purkaa hallinnon päällekkäisyyksiä, tehostaa toimintaa, vahvistaa asiakaslähtöisyyttä ja asiakkuuksien hallintaa sekä toiminnan strategialähtöisyyttä. Lisäksi esityksen tarkoituksena on eriyttää julkiset hallintotehtävät julkisten hallintotehtävien päällikön alaisuuteen. Tavoitteena on myös täsmentää riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen tehtävät vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan riistataloutta koskeviin strategisiin päämääriin.

Riistanhoitoyhdistysten suhdetta yhdistyslakiin selvennettäisiin siten, että riistanhoitoyhdistys olisi yhdistyslain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu lainsäädännöllä erityiseen tarkoitukseen perustettu yhdistys.

3.1.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä

Esityksellä on tarkoitus muuttaa metsästyslakia perustuslain edellyttämällä tavalla. Erityisesti tarkoituksena on siirtää rauhoituksesta poikkeamista koskeva sääntely asetuksen tasolta lain tasolle, koska kyse on julkisen vallan käytöstä. Tämä liittyy myös kesällä 2008 tehtyyn metsästysasetuksen 28 §:n muutokseen (489/2008), jonka osalta oikeusministeriö piti tärkeänä riistanhoitopiirien toimivallan ilmenemistä nykyistä selvemmin suoraan metsästyslaista. Tavoitteena onkin, että näiltä osin toimivalta siirtyy lakkautettavilta riistanhoitopiireiltä perustettavaan Suomen riistakeskukseen. Muutoksen jälkeen metsästyslaki vastaa perustuslain edellytyksiä. Perustuslainmukaisuuteen liittyvä tavoite on myös se, että metsästyksen kieltämiseen ja rajoittamiseen liittyvä norminantovalta siirretään riistanhoitopiireiltä maa- ja metsätalousministeriölle, koska lakkautettavat riistanhoitopiirit taikka perustettava Suomen riistakeskus eivät ole perustuslain 80 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia.

Tavoitteena on myös selkeyttää metsästyslain lupajärjestelmää ja parantaa metsästyslain johdonmukaisuutta. Erityisesti esityksessä pyritään eriyttämään toisistaan erilaiset metsästyslain lupatyypit, minkä myötä kansalaisten on helpompi hahmottaa metsästyksen liittyvä lupajärjestelmä ja luvan myöntämiseen liittyvät periaatteet.

Lisäksi esityksen tarkoituksena on toteuttaa pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan kirjattua tavoitetta uudistaa keskushallintoa muun muassa siirtämällä ministeriöistä siirrettävissä olevia toimeenpanotehtäviä ja muita kuin valtakunnallisia kehittämistehtäviä alue- ja paikallishallinnolle. Esityksessä tätä toteutettaisiin hallintopäätösten delegoimisella maa- ja metsätalousministeriöstä Suomen riistakeskukselle. Täl-

laisia päätöksiä olisivat kiellettyjä pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevat päätökset sekä ne rauhoitusajoista poikkeamista koskevat luvat, jotka vielä kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan. Maa- ja metsätalousministeriöstä siirrettäisiin Suomen riistakeskukselle myös mm. tutkimusta koskevat poikkeusluvut. Näiden hallintopäätösten siirtäminen Suomen riistakeskukselle on tarkoituksenmukaista, sillä niihin ei liity merkittävää julkisen vallan käyttämistä.

Esityksellä pyritään myös parantamaan mahdollisuuksia estää riistaeläinkannan taantuminen. Tarkoituksena on turvata Suomeen elinvoimaiset riistakannat mahdollistamalla metsästyskiellon tai -rajoituksen riittävän nopea asettaminen tarvittaessa myös metsästysvuoden aikana.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Esitettyyn organisaatiomalliin on päädytty, koska riistanhoidon paras asiantuntijuus on keskittynyt olemassa oleviin organisaatioihin, joita ovat Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit. Vaikka asiantuntijoita on myös Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen sekä Metsähallituksen palveluksessa, on näillä organisaatioilla kuitenkin omat lakisääteiset tehtävänsä. Metsähallitus hoitaa valtion maaomaisuutta ja siihen liittyviä metsästyksen ja luonnonsuojelun tehtäviä, eli valvoo valtion etua. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos puolestaan toimii puolueettomana tutkimuslaitoksena, jonka tehtävänä on tuottaa ajantasaista tietoa yhteiskunnallisten päätösten tekoa varten.

Eräänä vaihtoehtona on esitetty hallintotehtävien siirtämistä alueelliseen valtionhallintoon eli elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin. Kyseisillä keskuksilla ei ole tällä hetkellä riistahallinnon asiantuntemusta, joten riistan biologiaan ja metsästysmuotojen ja -menetelmien asiantuntijuutta jouduttaisiin rekrytoimaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin. Maakunnallinen asiantuntemus alueen riistasta ja metsästysoloista on olennaista muun muassa kiireellisten vahinkoa aiheuttavien riistaeläinyksilöiden poistamista koskevissa asioissa. Metsästyksen ja metsästyksen menetelmien tuntemus on tärkeää

metsästyksen turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomattava, että nykyinen järjestelmä on mahdollistanut metsästäjien suorittaman vapaaehtoistyön koordinoinnin riistapolitiikan hyväksi, koska riistanhoitopiireillä on ollut hyvät ja luottamukselliset suhteet alueensa metsästäjäjärjestöihin. Valtion varoin hoidettuna muun muassa riistalaskennat ja suurpetohavainnointi olisi huomattavan raskas ja kallis järjestelmä. Metsästäjäkunnan vapaaehtoistyön määrällä on riistalaskennoissa olennainen merkitys riistanhoidon onnistumiselle. Ilman tätä korvauksetta tehtävää työtä riistanhoidon voidaan arvioida näivettyvän.

Lisäksi riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön toimihenkilöt ovat työsopimussuhteissa. Tällöin virkamieslain (750/1994) 5 §:n mukainen virkasiirto ei ole mahdollinen. Osa riistanhoitopiirien toimipisteistä on sijoittautuneena paikkakunnille, joissa ei olisi vastaanottavaa viranomaista eikä paikkakunta kuulu viranomaisen toimipisteen sijoittautumispaikkakunnan työttömyysturvalain (1290/2002) 9 §:n mukaiseen työssäkäyntialueeseen.

Suomen riistakeskus kokoaisi riistahallinnon maakunnalliset asiantuntijat yhteen organisaatioon, jolloin läheiset ja toimivat suhteet maakuntien metsästäjäthoihin voitaisiin säilyttää ja näin varmistaa metsästäjien suorittaman vapaaehtoistyön merkitys jatkossakin. Tämänkaltaisen asiantuntijaorganisaation tehtäviin kuuluu luontevasti myös metsästyksen liittyvistä julkisista hallintotehtävistä huolehtiminen, kunhan lainsäädännössä on selkeä toimivalta säädetty ja huolehdittu oikeusturvan toteutumisesta. Tähän esitykseen liittyvät muutokset metsästyslakiin varmistavat edellä mainitut asiat.

Haastavassa valtionalouden tilanteessa ei ole myöskään katsottu mahdolliseksi esittää uuden riistahallinnon keskusviraston perustamista. Tehtävämäärä ja -kenttä jäisivät suppeaksi ja olennainen osa muista riistanhoitoon liittyvistä tehtävistä kuin hallintotehtävistä muuttuisi tarpeettoman byrokraattiseksi ja etäännyisi vapaaehtoistyöstä.

Lisäksi on huomattava, että ehdotettu malli on valtionalouden kannalta kustannusneutraali. Suomen riistakeskuksen rahoitus tulee

metsästäjiltä kerättävistä riistanhoitomaksuista. Valtion verotuloja ei organisaation yleisavustukseen ohjata.

3.3 Keskeiset ehdotukset

3.3.1 Riistahallinnon organisaatio

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi riistahallintolaki. Samalla metsästyslakiin sisältyvä 9 luku ehdotetaan kumottavaksi lukuun ottamatta luvun 56 §:ää. Ehdotuksen mukaan nykyiset riistanhoitoyhdistykset jatkaisivat toimintaansa toiminta-alueillaan. Sen sijaan Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit lakkautettaisiin ja niiden tilalle perustettaisiin Suomen riistakeskus valtakunnalliseksi riistatalouden kehittämisen ja asian tuntijaorganisaatioksi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että julkiset hallintotehtävät eriytettäisiin julkisten hallintotehtävien päällikön alaisuuteen. Ehdotettu laki muuttaisi myös riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen tehtävät vastaamaan paremmin toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin ja maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alan riistataloutta koskeviin strategiaan päämääriin.

Lisäksi metsästyslaissa, laissa maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta (1203/1992) sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993) olevat viittaukset riistanhoitopiiri ja Metsästäjien keskusjärjestö ehdotetaan korvattavaksi Suomen riistakeskuksella.

3.3.2 Toimivaltakysymykset ja lupajärjestelmä

Metsästyslakia esitetään muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalousministeriön norminantovaltaan ja riistanhoitopiiriin toimivaltaan liittyvä sääntely nostettaisiin perustuslain vaatimusten mukaisesti asetuksesta lain tasolle. Toisaalta samalla ehdotetaan muutettavaksi metsästyslain lupajärjestelmää niin, että pyyntiluvista eriytettäisiin rauhoituksesta poikkeamista koskevat luvat sekä vahinkoperusteiset poikkeusluvut. Metsästyslakiin esitetään lisättäväksi uusia pykäläi-

mikä johtuu lähinnä rauhoituksesta poikkeamista koskevan sääntelyn nostamisesta metsästysasetuksesta metsästyslakiin. Lisäksi nykyisiin metsästyslain pykäliin säädettäisiin useita uusia momentteja, ja selkeyden vuoksi joistakin asioista säädettäisiin eri pykälässä kuin aikaisemmin.

Metsästyslain lupajärjestelmää muutettaisiin niin, että nykyisen metsästyslain 10 §:n varaan rakentuvaa pyyntilupamekanismia täydennettäisiin käsitteellisesti uudella lupatyypillä. Ensinnäkin säädettäisiin rauhoituksesta poikkeamista koskeva niin sanottu poikkeuslupa. Poikkeuslupa olisi mahdollista myöntää myös vahinkojen perusteella, jolloin se voitaisiin myöntää muulloinkin kuin rauhoitusaikana. Tällaista poikkeuslupaa voitaisiin kutsua myös niin sanotuksi vahinkoperusteiseksi poikkeusluvaksi. Lisäksi jo nykyisin metsästyslaissa säädetty hirvieläimen pyyntilupa irrotettaisiin 10 §:n pyyntiluvasta, ja hirvieläimen pyyntilupa myönnettäisiin suoraan metsästyslain 26 §:n nojalla. Luvat myöntäisi Suomen riistakeskus. Tosiasiallisesti lupakäytäntö ja muun muassa lupien myöntämisperusteet säilyisivät kuitenkin ennallaan. Näiden hallintopäätösten siirtäminen Suomen riistakeskukselle on tarkoituksenmukaista, sillä niihin ei liity merkittävää julkisen vallan käyttämistä.

Lupajärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi myös siltä osin, että Suomen riistakeskuksella olisi vahinkoperusteisen poikkeusluvan yhteydessä mahdollisuus myöntää poikkeuspyyntivälineitä, pyyntimenetelmiä ja metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä. Nykyisin mahdollisuus myöntää poikkeuskielleyistä pyyntikeinoista on maa- ja metsätalousministeriöllä. Tällä muutoksella pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan entisestään esimerkiksi vahinkoa aiheuttavien yksilöiden poistamista ihmistoimintojen läheisyydestä. Myöskään näihin päätöksiin ei liity merkittävää julkisen vallan käyttämistä.

Riistaeläinlajin rauhoittamisesta säädetään metsästyslain 37 §:ssä, ja tarkemmat säännökset, kuten eri lajien rauhoitusajat, ovat metsästysasetuksen 24 §:ssä. Metsästyslakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että näistä säännöksistä poikkeamisesta säädettäisiin metsästysasetuksen sijasta metsästyslaissa. Näin saatettaisiin sääntely perustuslain edel-

lyttämälle lain tasolle. Rauhoituksesta poikkeamisesta eli poikkeusluvasta ehdotetaan säädettäväksi metsästyslain 41 §:ssä.

Luonto- ja lintudirektiivin mukaiset rauhoituksesta poikkeamisen edellytykset ehdotetaan nostettavaksi metsästysasetuksesta lain tasolle. Käytännössä tämä tarkoittaa, että poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä ehdotetaan säädettäväksi omissa metsästyslain pykälissään. Edellytykset ovat samat kuin voimassa olevassa metsästysasetuksessa, ja edellytykset ovat myös luonnonsuojeludirektiivien sanamuodon mukaiset.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan siirrettäväksi vuotuisen saalismäärän rajoittamista koskeva sääntely metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentista metsästyslakiin. Koska kyse on norminantovallasta, on siitä perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla. Samalla esitetään muutettavaksi kyseiset maa- ja metsätalousministeriön määräykset maa- ja metsätalousministeriön asetuksiksi. Tämä koskee paitsi vuotuisen saalismäärän rajoittamista (ehdotetut metsästyslain 10 ja 41 a §) myös kiintiömetsästyksen liittyvää alueellisen kiintiön määrittämistä (ehdotetut metsästyslain 10 ja 41 a §). Esityksessä ehdotetaan myös siirrettäväksi normiantovallan alaan kuuluva metsästyskiellon tai -rajoituksen asettaminen riistanhoitopiireiltä maa- ja metsätalousministeriölle. Lisäksi kielto tai rajoitus voitaisiin ehdotuksen mukaan asettaa joustavasti ympäri vuoden kuitenkin niin, että maa- ja metsätalousministeriön asetus, jossa kielto tai rajoitus säädetään, olisi annettava viimeistään kahta viikkoa ennen kiellon tai rajoituksen alkamista.

Kiintiömetsästyksen liittyvän alueellisen kiintiön osalta ehdotuksessa muutettaisiin kiintiön käyttöalaa niin, että se voitaisiin ottaa käyttöön metsästyslain 10 §:n mukaisten pyyntilupien sijasta sekä poikkeuslupien sijasta karhun, ilveksen, suden ja saukon osalta poronhoitoalueella. Kiintiömetsästys on hallinnolle lupajärjestelmää kevyempi menettely rajoittaa metsästystä. Kuten voimassa olevan lainsäädännön mukaan, myös esityksessä valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin, onko tietyn riistaeläinlajin osalta käytössä lupajärjestelmä tai alueellinen kiintiö. Voimassa olevan metsästyslain mukaan

kiintiömetsästys voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää kaikkiin nykyisen metsästyslain 10 §:n mukaisiin lupatyyppeihin.

Esityksessä ehdotetaan myös, että nykyinen metsästyslain 41 §:n 1 momentti kumotaisiin tarpeettomana, koska sen soveltamisala on käytännössä äärimmäisen kapea ja sattumanvarainen. Kyseessä on pakkotilasäännös, jonka käyttöala on kuitenkin rajattu koskemaan vain sellaisia tilanteita, kun alueella on riistanhoitopiirin asettama metsästyskielto tai kun kyseessä on riistan suoja-alue. Metsästyslain mukaisiin tilanteisiin voidaan soveltaa rikoslain 4 luvun 5 §:ssä säädettyä yleistä pakkotilasta säädettyä vastuuvapausperustetta.

Metsästyslain pyyntilupajärjestelmässä on puutteita myös pyyntilupaharkinnassa ja pyyntiluvan peruuttamisessa. Pyynti- tai poikkeuslupaa ei voida peruuttaa ennen kuin sen voimassaoloaika on kulunut. Tässä esityksessä ehdotetaan säädettäväksi edellytykset ja menettely lupien peruuttamiselle.

3.3.3 Muut kysymykset

Vierasperäisten lajien maahantuonti

Metsästyslain 42 §:n 1 momenttia esitetään muutettavaksi niin, että vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman Suomen riistakeskuksen lupaa olisi kielletty. Lupahakemuksesta olisi pyydettävä ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen lausunto. Lupa olisi evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistölle. Luvassa voitaisiin antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Metsästyslain 52 § ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan EU:n luontodirektiivin sääntelyä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että suden, karhun, ilveksen ja saukon metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden ja koiran kouluttamisen järjestäminen edellyt-

täisi poikkeuslupaa Suomen riistakeskukselta.

Kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun riistaeläimen omistusoikeus

Metsästyslain kuolleena löydettyjä riistaeläimiä koskevia säännöksiä ehdotetaan selvennettäväksi. Metsästyslain 83 §:ää ehdotetaan muutettavaksi niin, että siinä säädettäisiin pääsääntö kuolleen riistaeläimen omistusoikeudesta. Ensisijaisesti omistusoikeus kuuluisi metsästysosoikeuden haltijalle. Jos eläin kuitenkin olisi pyyntiluvanvarainen, kuuluisi se metsästysosoikeuden haltijalle vain, jos haltijalla on vastaava pyyntilupa. Muutoin eläin kuuluisi sitä pyyntiluvan nojalla metsästäneelle. Rauhoitusaikana eläin ei kuuluisi kenellekään, eli valtion omistusoikeus riistaeläimeen kumottaisiin. Sääntely vastaisi luonnonsuojelulain (1096/1996) 40 §:n 1 momenttia.

83 a §:ssä säädettäisiin poikkeukset 83 §:ssä säädettyyn omistusoikeuteen. Sen mukaan pyyntivälineestä kuolleena löytyneet halli ja itämeren norppa kuuluisivat pyyntivälineen omistajalle kuten voimassaolevassa 83 §:ssä. Lisäksi liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun hirvieläimen ja villisian omistusoikeus kuuluisi kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle. Edelleen hirvieläimen jättösarvet kuuluisivat niiden löytäjälle.

83 b §:ssä säädettäisiin erityinen oikeus ottaa kuolleena löydetty riistaeläin haltuun sekä oikeus hävittää tai haudata se, jos eläimestä aiheutuu haittaa. Haitan käsite tulisi tässä yhteydessä ymmärtää laajasti ja se sisältäisi niin terveydelliset ja turvallisuuteen liittyvät haitat.

83 c §:ssä säädettäisiin kuolleen riistaeläimen löytäjälle ilmoitusvelvollisuus tietyistä eläimistä. Ilmoituksen tekemistä pidetään välttämättömänä valvonnallisista syistä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitys on valtiontalouden kannalta kustannusneutraali. Suomen riistakeskuksen toimin-

ta rahoitettaisiin valtion talousarvion momentilta 30.40.50. Kyseessä on kahden vuoden siirtomääräraha, jonka suuruus perustuu valtion talousarvion tulomomenttiin 12.40.50. Tulomomentin suuruus perustuu riistanhoitomaksun suuruuteen sekä edellisen kolmen vuoden keskimääräiseen riistanhoitomaksun suorittaneiden metsästäjien määrään. Momentin suuruus on ollut viime vuosina noin 8 miljoonaa euroa. Valtion verotuloja ei organisaatioon yleisavustukseen osoiteta.

Mikäli riistanhoitopiirien nykyiset hallinto- tehtävät siirrettäisiin Suomen riistakeskuksen sijasta valtion viranomaisten hoidettavaksi, aiheuttaisi se huomattavia kustannuksia uusin virkojen perustamisena. Lisäksi on otettava huomioon, että riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen kautta saadaan kanavoitua metsästäjien vapaaehtoistyö yhteiskunnan hyödyksi. Tämän vapaaehtoistyön määrä on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tekemän selvityksen mukaan 290 henkilötyövuotta. Tämän laskennallisen vapaaehtoistyön arvo on noin 7,1 miljoonaa euroa vuodessa. Näissä luvuissa ei ole mukana yhteiskunnan kannalta merkittävä suurriistavirka-apu (noin 1800 henkilötyövuotta) ja riistantutkimuksen avustamiseksi tehty vapaaehtoistyö. Nykyinen järjestelmä, joka pyrittäisiin säilyttämään, motivoi metsästäjiä huolehtimaan yhteiskunnan kannalta merkittävistä vapaaehtoistyöstä, joka yksin valtion hoitamana johtaisi valtion menojen kasvuun.

Tämän kaltainen järjestelmä, jossa valtion yksityistä kansalaista tai yhteisöä välittömästi koskevien julkisten hallintotehtävien hoitaminen on siirretty muualle kuin valtion viranomaisten hoidettavaksi on nähtävä nykyaikaisena ratkaisuna, joka sopii erityisen hyvin tähän valtion talouden haasteelliseen tilanteeseen. Ratkaisu ei lisäisi valtion toiminta- ja henkilöstömenoja lainkaan.

Suomen riistakeskuksen perustamiseen liittyvät kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista sekä laite-, tietoliikenne- ja ohjelmistoinvestoinneista. Kustannukset ajoittuvat pääosin vuosille 2011 ja 2012. Perustamisvaiheen jälkeen hankintojen kilpailutuksilla ja henkilöstöresurssien käytön tehostumisella saavutetaan reaalisia kustannussäästöjä nykytilanteeseen verrattuna.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentissa säädetäisiin, että niin sanotulla vahinkoperusteisella poikkeusluvalla saaliiksi saatu susi, karhu, ilves ja saukko kuuluvat valtiolle eikä luvanhaltijalle. Tästä seuraa valtiolle tuloja, kun kyseinen saalis huutokaupataan. Kyseinen tulo on samalla pois vahinkoa tai turvallisuushkaa aiheuttavan eläimen metsästäneeltä yksityiseltä henkilöltä. Tämä on perusteltua johtuen vahinkoa aiheuttavan eläimen poistamisen tarkoituksesta ja tavoitteesta. Vahinkoa aiheuttavan yksilön poistaminen ei ole niin sanottua tavallista metsästystä, johon puolestaan voi liittyä myös saaliista saatava taloudellinen hyöty. Vahinkoperusteisen poikkeusluvan hakemisen tarkoituksena ei näin ollen voi olla taloudellisen hyödyn tavoittelu.

Metsästyslain 83 §:n muutos tulisi arviolta vähentämään kolarissa kuolleista hirvieläimistä saatavia valtion tuloja arviolta 30 000—40 000 euroa. Toisaalta poliisilaitosten ja riistanhoitoyhdistysten välillä käytyjen kolarihirvieläimiä koskevien sopimusneuvottelujen yhteydessä on käynyt ilmi, että vapaaehtoistyö on vähentymässä merkittävästi etenkin riistasektorilla. Tämä kehityssuunta voi johtaa kolarissa loukkaantuneiden hirvieläinten jäljittämisen ja lopettamisesta sekä eläinten hävittämisestä syntyvien kustannuksien laskuttamiseen valtiolta tai vaihtoehtoisesti näiden vapaaehtoisesti tehtävien tekemättä jättämiseen. Tästä saattaa seurata yhteiskunnalle merkittäviä kustannuksia, jos nykyisestä talkootyöstä joudutaan maksamaan tai työ joudutaan siirtämään jäteyhtiöiden hoidettavaksi ja edelleen valtion maksettavaksi. Lisäksi usean tuhannen hirvieläinkolarin laskutuksen hoitaminen tulisi aiheuttamaan myös huomattavia kustannuksia. Talkootyön arvon arvioidaan olevan keskimäärin noin 170 euroa jäljestyskertaa kohden. Riistanhoitoyhdistyksiensä nykyään suorittaman talkoostuksen arvo on siten vähintään 500 000 euroa, jos eläimen siirtämisestä, hautamisesta tai hävittämisestä aiheutuvia kuluja ei huomioida. Niistä johtuvat kulut puolestaan ovat todennäköisesti useita satoja tuhansia euroja, jos mittarina käytetään jäteyhtiöiden vastaavasta toiminnasta tekemiä veloituksia. Siten on ilmeistä, etteivät valtion lukuun myydyistä eläimistä kertyneet

tulot tulisi mitenkään riittämään niistä aiheutuviin kuluihin. Esitys siitä, että liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetettujen hirvieläimen omistusoikeus kuuluisi kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle eikä valtiolle, tulee tosiasiansa merkittävällä tavalla vähentämään valtion kustannuksia sekä asiaan liittyvää byrokratiaa.

Kuolleiden metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettujen riistaeläinlajien yksilöiden hautaamisesta tai hävittämisestä aiheutuvien kustannusten määrä arvioidaan vähäiseksi.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esitys ei aiheuta merkittäviä muutoksia valtion viranomaisten toimintaan. Suomen riistakeskuksen alueellisten riistanneuvostojen sekä valtakunnallisen riistanneuvoston työhön osallistuminen parantaa valtion viranomaisten vaikutusmahdollisuutta mm. hirvi- ja suurpetokantojen hoidossa.

Mikäli metsästyslain mukaiset julkiset hallintotehtävät siirrettäisiin Suomen riistakeskuksen sijasta valtion viranomaisten hoidettavaksi, lisäisi se näiden viranomaisten tehtäviä nykytilaan nähden. Koska tähän mennessä kaikki metsästyslain mukaiset julkiset hallintotehtävät on hoidettu riistanhoitopiirien toimesta, joutuisivat valtion viranomaiset huolehtimaan heille kokonaan uudeltaisista tehtävistä, joihin heillä ei ole osaaavaa henkilökuntaa. Samalla uusien virkamiesten rekrytointi esimerkiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin vaikuttaisi kielteisesti valtion tuottavuusohjelman toteuttamiseen.

Valtion aluehallinnon viranomaisten vaikutusmahdollisuus esimerkiksi hirvi- ja suurpetovahinkojen hallintaan kasvaisi, sillä esitys loisi uudenlaiset vuorovaikutteiset alueelliset riistanneuvostot. Alueelliseen riistanneuvostoon ehdotetaan valittavaksi myös aiempaa laajempi sidosryhmäedustus alueellisten riistanneuvostojen vaikuttavuuden ja riistapolitiikan avoimuuden sekä laajemman vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Riistatalouden asiantuntijaorganisaationa Suomen riistakeskus aluetoimistojensa kautta olisi läheinen kumppani valtion aluehallintoviran-

omaisten kanssa alueellisessa luonnonvarojen hallinnassa. Suomen riistakeskuksen aluetoimistot toimisivat läheisessä yhteistyössä erityisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa. Lisäksi Suomen riistakeskuksen alueellisilla riistanneuvostoilla sekä Suomen riistakeskuksen aluetoimistoilla voisi olla merkittävä rooli maakuntien liittojen kumppanina maakunnallisten luonnonvarastrategioiden valmistelussa.

Yhtenä toimijana toimiva Suomen riistakeskus voisi aikaisempaa paremmin vastata muuttuvan toimintaympäristön, asiakkaiden tarpeiden sekä toimintaprosessien kehittymisen asettamiin haasteisiin. Suomen riistakeskuksen tehtäviä voitaisiin myös järjestää nykyistä joustavammin ja riistakantojen hoidon kannalta tarkoituksenmukaisemmin hallinnollisten organisaatiorajojen estämättä.

4.3 Henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei lisätä henkilöstön määrää valtion viranomaisissa. Esitykseen ei myöskään sisälly uusien virkojen perustamista valtion viranomaisiin.

Metsästäjien keskusjärjestön ja riistanhoitopiirien yhteenlaskettu vakinaisen henkilöstön määrä vuoden 2009 lopussa oli 61 henkilöä. Keskusjärjestössä heistä työskenteli 17 henkilöä ja riistanhoitopiireissä 44 henkilöä siten, että jokaisessa riistanhoitopiirissä oli riistapäällikkö ja toimistonhoitaja tai toimistos sihteeri ja yhtä lukuun ottamatta kaikissa riistanhoitopiireissä myös riistanhoidon-neuvoja.

Siirtyvä henkilöstö siirtyisi Suomen riistakeskuksen palvelukseen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:n mukaisesti. Henkilöstö säilyttäisi entiset työsuhteen ehdot, kuten siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euronääräisen palkkansa. Muutoshanke ei edellytä myöskään henkilöstön irtisanomisia.

Henkilöstön asemaan uudistus vaikuttaisi myös siten, että se mahdollistaisi toimihenkilöiden asiantuntemuksen aikaisempaa laajemman hyödyntämisen organisaatiossa ja antaisi tätä kautta henkilöstölle mahdollisuuksia kehittää osaamistaan, laajentaa toi-

menkuviaan ja siirtyä uran aikana erityyppisiin tehtäviin.

4.4 Vaikutukset kansalaisiin

Suomen riistakeskuksen perustamisen tavoitteena on toiminnan laadun parantaminen, mikä ilmenisi myös asiakasvaikuttavuudessa ja toiminnan tuloksissa. Toimiminen Suomen riistakeskuksena varmistaisi nykyistä paremmin hallintopäätösten tekemisen ja menettelytapojen yhdenmukaisuuden, mikä parantaisi asiakkaiden oikeusturvaa ja lisäisi heidän yhdenvertaisuuttaan.

Lisäksi uudistus vahvistaa kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia yhteiskuntaa koskeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin riistaasioihin, kuten muun muassa elinympäristöjen parantamiseen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Tämä tapahtuisi erityisesti perustettavien Suomen riistakeskuksen alueellisten riistanneuvostojen ja valtakunnallisen riistanneuvoston työhön osallistumisen kautta. Lisäksi riistanneuvostot lisäisivät muun muassa hirvieläinpolitiikkaan ja suurpetopolitiikkaan liittyvää avointa ja vuorovaikutteista sidosryhmäyhteistyötä ja erilaisten intressien yhteensovittamista. Suomen riistakeskuksen tuleva prosessimainen organisaatio purkaa myös hallinnon päällekkäisyyksiä, tehostaa toimintaa, vahvistaa asiakaslähtöisyyttä ja asiakkuuksien hallintaa sekä toiminnan strategialähtöisyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriöstä siirtyisi Suomen riistakeskukselle myös kiellettyjä pyyntikeinoja koskevat luvat. Näitä Suomen riistakeskus voisi myöntää kahdessa eri tilanteessa. Ensinnäkin lupa voitaisiin myöntää metsästyslain 49 §:n mukaisessa tilanteessa rauhoittamattomien eläinten pyydystämisen yhteydessä. Toisekseen metsästyslain 41 §:ssä säädettäisiin, että Suomen riistakeskus voisi myöntää luvan käyttää kiellettyjä pyyntikeinoja poikkeusluvan yhteydessä. Uusi menettely olisi yksinkertaisempi ja nopeampi luvanhakijalle, koska hänen ei enää tarvitsisi hakea lupia erikseen kahdelta taholta. Tällä hetkellä metsästystä koskeva pyyntilupa taikka poikkeuslupa haetaan riistanhoitopiiriltä ja kiellettyjen pyyntivälineiden käyttöä

koskeva lupa maa- ja metsätalousministeriöltä.

Muutoksella pyritään näin ollen myös nopeuttamaan ja tehostamaan vahinkoa aiheuttavien eläinten poistamista ihmistoimintojen, kuten esimerkiksi kotieläintalouden läheisyydestä. Kiellettyjä pyyntikeinoja koskevien lupien siirtäminen maa- ja metsätalousministeriöstä Suomen riistakeskukselle lisää todennäköisesti myös kansalaisten luottamusta suurpetopoliittikkaan, kun kaikki hallintopäätökset tehdään lähempänä kansalaista. Samalla kansalaisten kokemaan turvatomuuden tunteeseen voitaisiin paremmin puuttua. Näihin yksittäistapauksellisiin hallintopäätöksiin ei liity myöskään merkittävää julkisen vallan käyttämistä.

Vaikutukset yhteiskuntaan olisivat välillisiä ja ne toteutuisivat toiminnan vaikuttavuuden lisääntymisen kautta.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja aineisto

Maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosasto tilasi syksyllä 2008 ulkopuolisen ja riippumattoman arvioinnin lakisääteisestä metsästäjäorganisaatiosta. Arvioinnin tavoitteena oli saada kokonaisvaltainen kuva Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten toiminnasta, organisaatorakenteen toimivuudesta ja resurssien kohdentumisesta sekä mahdollisuudesta lisätä tuottavuutta. Keskeistä oli, miten toimintaa kehitetään niin, että myös tulevaisuudessa organisaation kautta voidaan taata riistaan liittyviä palveluita kansalaisille. Tehtävänä oli myös esittää konkreettisia kehittämisehdotuksia uudesta toimintamallista ja resurssien suuntaamisesta. Arvioinnin aineistona käytettiin lakisääteisen metsästäjäorganisaation asiantuntijoiden sekä maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten haastatteluja, sidosryhmäkyselyä, riistanhoitoyhdistyksille ja asiantuntijaryhmille järjestettyjä työpajoja sekä dokumenttiaineistoa.

Evaluoijat ehdottivat uutta toimintamallia, jonka keskeinen perusta olisi nykyinen, hyvin toimiva vapaaehtoistyö ja luottamushenkilöorganisaatio. Mallin tavoitteena oli

eriyttää entistä selkeämmin lakisääteiset viranomaistehtävät muusta toiminnasta. Tavoitteena oli myös toimintojen keskittäminen, päällekkäisyyksien vähentäminen ja alueellinen erikoistuminen. Sidosryhmäyhteistyön lisääminen ja asiakaslähtöisyys olivat myös keskeisiä elementtejä ehdotetussa toimintamallissa.

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi evaluointiraportin julkistamisen jälkeen Metsästäjien keskusjärjestöltä ja riistanhoitopiireiltä kannanottoa siitä, aletaanko konkreettiseen lakisääteisen metsästäjäorganisaation kehittämistyöhön. Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit vastasivat kysymykseen myönteisesti.

Tämän jälkeen maa- ja metsätalousministeriö pyysi 8.6.2009 päivätyllä kirjeellään Metsästäjien keskusjärjestöä ehdottamaan edustajia lakisääteisen metsästäjäorganisaation uudistamista valmisteleviin työryhmiin (ohjausryhmä ja valmisteluryhmä) sekä nimeämään hanketoimiston jäsenet. Metsästäjien keskusjärjestö koordinoi edustajien nimeämisprosessia riistanhoitopiirien kanssa, jonka jälkeen Metsästäjien keskusjärjestön hallitus kokouksessaan 16.6.2009 nimesi ehdokkaat ao. työryhmiin ja nimesi hanketoimiston jäsenet.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti päätöksellään (Dnro 1868/26/2008, 29.7.2009) lakisääteisen metsästäjäorganisaation uudistamista valmistelevan valmisteluryhmän ja sen työtä ohjaavan ohjausryhmän. Ohjausryhmän ja valmisteluryhmän jäsenistä valtaosa oli lakisääteisen metsästäjäorganisaation toimi- ja luottamushenkilöitä. Tällä varmistettiin muutosprosessin omaehtoinen eteneminen.

Valmistelu- ja ohjausryhmien yhteisenä tehtävänä oli valmistella 3.4.2009 valmistuneen evaluoinnin pohjalta lakisääteisen metsästäjäorganisaation uudelleen organisointia. Työn pääpaino oli Metsästäjien keskusjärjestön ja riistanhoitopiirien organisoitumisessa. Ryhmien oli lisäksi selvitettävä mahdollisuuksia tukea riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoista yhdistymistä.

Valmisteluryhmä perusti erillisiä alatyöryhmiä valmistelevaan valmisteluryhmälle erityisiä muutosprojektin osakokonaisuuksia. Lisäksi työryhmät huolehtivat henkilöstön

sekä riistanhoitoyhdistysten riittävästä kuumemisesta. Käytännössä valmisteluryhmän tehtävänä oli uuden organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmien konkretisointi. Ohjausryhmä teki tarvittavat linjaukset ja vahvisti lopulliset ratkaisut.

Osallistavassa muutosprojektissa tulevan Suomen riistakeskuksen organisaatorakenteeksi katsottiin sopivimmaksi organisaatio, jossa aluetoimistojen työ nivottaisiin vahvoihin prosesseihin. Ydinprosesseiksi tulisivat riistatalouden hoito, palvelut ja julkiset hallintotehtävät sekä näitä tukeva sisäisten palvelujen prosessi. Prosessimaisen organisaatorakenteen eduiksi katsottiin asiakaslähtöisyys, resurssien ja asiantuntijuuden optimaalinen käyttö. Organisaatorakenteen avulla varmistettaisiin muunlaista rakennetta paremmin läheinen suhde riistanhoitoyhdistyksiin. Lisäksi prosessimainen organisaatio mahdollistaisi julkisten hallintotehtävien hoidossa järkevän rakenteen, jossa hyvän hallinnon periaatteet voidaan turvata ja samalla huolehtia alueellisen asiantuntemuksen käyttämisestä. Suomen riistakeskukseen tulevalle prosessimaiselle organisaatiolle saatiin sekä luottamushenkilöiden, jotka edustavat riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoistyötä että lakkautettavien Metsästäjien keskusjärjestön ja riistanhoitopiirien toimihenkilöiden tuki osallistavan valmistelun avulla. Riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen muodostaman kokonaisuuden tuottamat hyödyt valtiontaloudelle kasvaisivat.

Valmistelu- ja ohjausryhmä luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun loppuraportin maa- ja metsätalousministerille 30.3.2010.

Metsästyslain mukaisiin toimivaltakysymyksiin ja lupajärjestelmään liittyvät ehdotukset on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

5.2 Lausunnot ja jatkovalmistelu

5.2.1 Lausunnot

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt esityksestä lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöl-

tä, valtioneuvoston kanslialta, ympäristöministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriön osastoilta, maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Metsästäjien keskusjärjestöltä, riistanhoitopiireiltä, Suomen Metsästäjäliitolta, Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitolta, Suomen luonnonsuojeluliitolta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitolta, Svenska Lantbruksproducernas Centralförbundetilta, Paliskuntain yhdistykseltä, Saamelaiskäräjiltä, Suomen Kuntaliitolta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Metsäntutkimuslaitokselta, Suomen ympäristökeskukselta, WWF Suomelta, Luonto-Liitolta, Natur och Miljöltä ja Metsähallitukselta.

Pääpiirteissään hallituksen esitys riistahallintolaiksi on saanut positiivisen vastaanoton lausunnonantajilta. Esitystä on kannatettu ja valmistelutapaa pidetty avoimena.

Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota irtisanomissuojan säätämiseen. On ehdotettu myös, että Suomen riistakeskus vahvistaisi riistanhoitoyhdistysten työjärjestyksen. Metsästyksenvalvojan toimivaltuuksia, kelpoisuusvaatimuksia ja pätevyysvaatimuksia on esitetty täsmennettäväksi.

Metsästyslakiin esitettyä uutta 10 a §:ää on pidetty tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisena metsästyksen valvonnassa. Lisäksi on esitetty, että Suomen riistakeskus toimisi luvan peruuttajana poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä. On myös esitetty, että poliisilain 25 §:n nojalla lopetetut hirvieläimet kuuluisivat riistanhoitoyhdistyksille.

Metsästyslain 83 §:n muutosta on pidetty tarpeellisena, jotta liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden eläinten hoitaminen selkiytyisi. Edelleen 83 §:n muutosta siitä, että hävittämispäätöksen tekevän viranomaisen olisi vastattava kuluista, on kuitenkin vastustettu. Vastuu on ehdotettu siirrettäväksi riistanhoitoyhdistyksille.

Useat lausunnonantajat ovat korostaneet julkisen riistakonsernin yhteistyön merkitystä. Lisäksi on pyydetty edustajanpaikkaa alueellisissa riistanneuvostoissa ja riistanneuvostossa. Toisaalta useat lausunnonantajat ovat vaatineet, että neuvostojen kokoonpanoa ei kasvateta tai sitä supistetaan.

Liikennevirasto esittää, että Suomen riistakeskuksen tehtäväksi riistakeskuslain 10 §:n 2 momenttiin lisättäisiin riistanhoidon ja liikenneturvallisuuden yhteensovittaminen. Metsästyslain 26 §:ään ehdotetaan muutosta: "Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioonottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla valtakunnallisia ja alueellisia viranomaisia sekä muita sidosryhmiä." Metsästyslain 27 §:ään esitetään uutta 3 momenttia: "Arvioitaessa 1 momentin mukaista aluetta eivät sillä sijaitsevat liikenneväylät ole yhtenäisyyden esteenä." Lisäksi Liikennevirasto esittää, että villikani siirrettäisiin metsästyslain 5 §:n rauhoittamattomien eläinten luetteloon.

Suomen ympäristökeskus vastustaa esitettyä metsästyslain 42 §:n muutosta, jolla vierasperäisten eläinten ja lintujen maahantuontiluvat siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriöstä Suomen ympäristökeskukselle.

Metsästäjien keskusjärjestö on esittänyt, että johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön työnjohtosuhteesta esitetään säädettäväksi tarkemmin. Metsästyslain 83 §:n muutokseen esitetään lisättäväksi liikenneonnettomuudessa kuollut villisika. 52 §:n perusteluja tulisi muuttaa muotoon "muuhun kuin hirvieläimen metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeita järjestää ja tällaista koiraa kouluttaa elokuun 20 päivästä helmikuun loppuun." Lisäksi suden, karhun, ilveksen ja saukon koirakokeen lupamenettelyä esitetään kevennettäväksi.

Ruotsinkielisen Pohjanmaan riistanhoitopiiri toivoo, että metsästyslain 10 § antaa mahdollisuuden tulevaisuudessa hylkeen kiintiöjahtiin.

Uudenmaan riistanhoitopiiri esittää, että metsästyslain 41 b §:n 2 momentti poistettaisiin. Esitetty 83 §:n 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi muotoon: "Jos sorkkaeläin on kuollut liikenneonnettomuudessa tai lopetettu liikenneonnettomuuden takia, kuuluu se kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle. Niin ikään kyseisen paikan riistanhoitoyhdistykselle kuuluvat myös ne sorkkaeläimet, jotka lopetetaan muusta syystä poliisin toimeksiannosta." Esitetty metsästyslain 10 a § ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen

riistakeskus peruuttaa luvat, myös poliisin ja rajavartiolaitoksen esityksestä.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ehdottaa esityksen 10 §:n 2 momentin täsmenmäärittämistä: "Riistaeläinkantojen tilan, kehityksen, kestävyuden ja elinvoimaisuuden seuraaminen sekä näihin liittyvien toimintojen kehittäminen tutkimuksen tukena. Lupakäytäntöjen osalta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos huomauttaa myös, että on tapauksia, joissa on poistettava paikallispopulaatio kokonaan.

Paliskuntain yhdistys ei näe tarpeellisuutta maasuorpetojen poikkeus- ja vahinkoperusteisista luvista maksua. Paliskuntain yhdistys ei näe perustetta metsästyslain 10 a §:n säätämiseksi. Metsästyslain 41 §:n 2 momenttiin tulisi lisätä myös porotalous.

Suomen Metsästäjäliitto esittää täsmennettäväksi riistakeskuslain 1 §:n riistanhoitoyhdistyksen määritelmää. 3 §:ssä mainittua tehtävien jakoa olisi täsmennettävä metsästyseurojen ja riistanhoitoyhdistysten välillä. 10 §:ssä säädetyt riistakeskuksen tehtävät eivät saisi olla sellaisia, joita kansalaisjärjestöt hoitavat. Riistakeskuksella ei tulisi olla oikeutta vastaanottaa muita varoja. Vastaavasti elinkeinon harjoittaminen tulisi kieltää.

Suomen luonnonsuojeluliitto vaatii useisiin pykäliin kuulemisvelvollisuutta. Luonnonsuojeluliitto vaatii myös yleistä valitusoikeutta päätöksiin. Lisäksi esitetään useita muutoksia mm. eläinlajien nimistöön, luonnonsuojelulain alaisuuteen siirtämiseen sekä tutkimukseen.

Useat lausunnonantajat ovat esittäneet suden, karhun, ilveksen ja saukon koirakokeen lupamenettelyä kevennettäväksi.

Lausunnoista on tehty yhteenvedo.

5.2.2 Lausuntojen huomioonottaminen

Valtionvarainministeriön lausunnon ja jatkovalmistelun aikana käytyjen neuvottelujen johdosta riistahallinnosta annettavan lain henkilöstöä koskevaa siirtymäsäännöstä on muutettu vastaamaan valtiovarainministeriön vaatimuksia. Maa- ja metsätalousministeriön ja tulevan Suomen riistakeskuksen edustajien välisissä neuvotteluissa oli päädytty muotoiluun, jossa henkilöstöllä olisi ollut viiden

vuoden pituinen irtisanomissuoja. Tähän oli päädytty, koska tulevassa Suomen riistakeskuksessa tulisi olemaan vähän henkilöstöä suhteessa työtehtäviin. Viimeisten vuosien aikana etenkin riistanhoitopiireille on siirretty maa- ja metsätalousministeriöstä lupahallintoon liittyviä tehtäviä ilman, että riistanhoitopiireissä on lisätty henkilökuntaa. Vastaavasti maa- ja metsätalousministeriöstä on tämän lainmuutoksen myötä siirtymässä Suomen riistakeskukselle hoitosuunnitelmiin liittyvää valmistelutyötä. Muutoksen tavoitteena oleva päällekkäisen työn karsiminen vapauttaa henkilöstön työpanosta näihin uusiin tehtäviin, eikä henkilöstön määrään kohdistuvaa leikkaustarvetta siten ole.

Lausunnoissa on esitetty koirakokeen lupamenettelyn keventämistä ilveksen, karhun, saukon ja suden osalta. Koska nämä lajit ovat luontodirektiivin IV a liitteessä mainittuja erityisesti suojeltavia lajeja, on niiden rauhoitusaikaiseen häiritsemiseen suhtauduttava varauksellisesti. Tällöin häiritsemisen vaikutuksia on arvioitava lupapäätöksissä.

Toimielinten jäsenmäärää ei ole voitu kasvattaa, koska tällöin toimielimen toiminta hidastuisi. Tarkoituksena on, että toimielimet järjestävät alueellisia kuulemistilaisuuksia, joihin voidaan kutsua sekä lausuntokierroksella jäsenyyttä pyytäneet osapuolet että muitakin osapuolia, kuten edunvalvontajärjestöjä ja kansalaisjärjestöjä.

Hirvieläinten metsästystä koskeviin säännöksiin ehdotettuja muutosesityksiä on tarkoitettu käsitellä vuonna 2011 aloitettavassa hirvitalousstrategian valmistelun yhteydessä.

Muut metsästyslakia koskevat muutosehdotukset käsitellään myöhemmin.

5.2.3 *Jatkovalmistelu*

Esitystä on jatkovalmisteltu yhteistyössä oikeusministeriön, valtiovarainministeriön ja Metsästäjien keskusjärjestön kanssa.

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä käsitteli kokouksissaan 26.8. ja 23.9.2010 Suomen riistakeskuksen perustamista. Ministerityöryhmä puolsi esitystä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut**1.1 Riistahallintolaki****1 luku Suomen riistakeskus**

1 §. *Suomen riistakeskus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksen oikeudellisesta luonteesta. Suomen riistakeskuksen julkisoikeudellisen aseman selkiyttämiseksi laissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus olisi itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Suomen riistakeskuksen toiminta-alueena olisi koko Suomi lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa, jonka toimivaltaan kuuluvat maakunnan riista-asiat. Suomen riistakeskuksella olisi koko maan laajuinen aluetoimistojen verkosto. Aluetoimistojen toiminta-alueista säädettäisiin Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksen yleispiirteiset tehtävät. Suomen riistakeskus olisi riistatalouden kehittämisen ja asiantuntijaorganisaatio, joka edistäisi kestävästä riistataloutta sekä tukisi riistanhoitoyhdistysten toimintaa ja huolehtisi riistapolitiikan toimeenpanosta. Lisäksi Suomen riistakeskus vastaisi sille säädetyistä julkisista hallintotehtävistä.

Kestäväällä riistataloudella tarkoitettaisiin toimintaa, jolla ylläpidetään tai palautetaan kestävästi metsästettävät riistaeläinkannat. Tähän liittyen seurattaisiin riistaeläinkantojen tilaa ja kantojen kokoa, ohjattaisiin metsästystä ja huolehdittaisiin monipuolisesti luonnon- ja riistanhoidosta ja näiden toimintojen kannalta tärkeästä luonnonsuojelusta. Kestävään riistatalouteen kuuluisi myös riistaeläinten sairauksien ehkäisy. Edelleen tällä tarkoitettaisiin riistaeläinkantojen pitämistä elinvoimaisina. Kestävään riistatalouteen kuuluisi myös vahinkoa aiheuttavien riistaeläinkantojen pitäminen sellaisella tasolla, että kansalaisten sosiaalinen elämänlaatu ei huonone ja että yhteiskunta, kuten maa- ja metsätalouden harjoittajat ja tieliikenneviranomaiset voivat ne hyväksyä.

Suomen riistakeskus toimisi riistanhoitoyhdistysten tukena niiden vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi. Riistanhoitoyhdistysten toiminta perustuu suurelta osin vapaaehtoiseen työhön, jota riistanhoitoyhdistysten toimi- ja luottamushenkilöt sekä yksittäiset metsästäjät tekevät. Vain yhdellä riistanhoitoyhdistyksellä on päätoiminen toimihenkilö. Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kannalta Suomen riistakeskuksen tarjoama hallinnollinen ja tekninen tuki sekä koulutus- ja neuvontamateriaalien tuottaminen olisi olennaista.

Riistapolitiikalla tarkoitettaisiin maa- ja metsätalousministeriön vastuulle säädettyä yhteiskuntapolitiikan osa-alueita, joka koskisi muun muassa metsästystä ja riistanhoitoa, riistaeläinkantojen turvaamista, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta estämistä ja niiden korvaamista. Riistapolitiikan toteuttamisen keskeisiä välineitä ovat riistalajeja ja niiden elinympäristöjä koskevat hoitosuunnitelmat. Hoitosuunnitelmien avulla julkisen riistakonsernin strategia jalkautuu käytännön työhön. Hoitosuunnitelmissa voidaan ottaa kattavasti huomioon riistaeläinkantojen alueelliset erot ja vaikutukset alueella asuville ihmisille sekä paikallisten ihmisten näkömukamat riistaeläinlajeja koskevasta erityisyksymyksistä. Lisäksi hoitosuunnitelmissa voidaan linjata sekä alueittain että valtakunnallisesti tarvittavia ja toteutettavia toimenpiteitä. Hoitosuunnitelmien käytännön toteuttaminen edellyttää useiden toimijoiden koordinoitua yhteistyötä.

Suomen riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä säädettäisiin lain 2 §:ssä. Suomen riistakeskuksen merkittävimmät hallintopäätökset koskisivat metsästyslaissa säädettyjä lupia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskusta ohjaisi maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskus ja maa- ja metsätalousministeriö neuvottelisivat vuosittain Suomen riistakeskuksen toiminnalle asetettavista strategisista ja tulostavoitteista, jotka kirjattaisiin vuosittaiseen tulossopimukseen.

2 §. *Suomen riistakeskuksen tehtävät.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksen julkisista hallintotehtävistä. Merkittävimmän tehtäväkokonaisuuden muodostaisivat metsästyslaissa sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annettussa laissa säädetyt tehtävät. Näitä olisivat muun muassa hirvieläinten ja muiden pyyntiluvanvaraisten riistaeläinten pyyntilupiin liittyvät tehtävät. Tehtävät vastaisivat näiltä osin sitä, mitä riistanhoitopiirit ovat tähän saakka tehneet. Toisen tärkeän tehtäväkokonaisuuden muodostaisivat riistaeläinlajien rauhoituksesta poikkeamiseen liittyvien lupien myöntäminen.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain nojalla Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi huolehtia metsästäjärekisterin ylläpitämisestä.

Suomen riistakeskuksen julkisiksi hallintotehtäviksi säädettäisiin lisäksi metsästäjien ryhmävakuutuksen sekä Suomen riistakeskuksen nimittämien riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen. Tähän mennessä Metsästäjien keskusjärjestö on huolehtinut metsästäjien ryhmävakuutuksesta, mutta ilman laissa olevaa valtuutusta. Ryhmävakuutus on osoittautunut riittämättömäksi eräiden riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden osalta. Tämän vuoksi olisi tarpeen ottaa käyttöön kattavampi vakuutusturva. Laajempi turva tarvittaisiin muun muassa metsästyksenvalvojien sekä ampumakokeen ja metsästäjätkinon vastaanottajien tehtävissä.

Muita julkisia hallintotehtäviä olisivat metsästyksenvalvojien, metsästäjätkinon vastaanottajien ja ampumakokeiden vastaanottajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta sekä riistavahinkolaissa (105/2009) tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistyksen edustajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta.

Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaisia muita hallintotehtäviä olisivat muun muassa 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen ja 12 §:n 3 momentissa tarkoitettu riistanhoitoyhdistysten yhdistymisestä ja jakautumisesta päättäminen.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen muita tehtäviä olisivat kestävän riistatalouden edistäminen sekä riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonta. Riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonnalla tarkoitettaisiin yhtäältä ohjata viranomaiset pyytämään Suomen riistakeskuksen lausunto suunnitelmasta, hankkeesta, päätöksestä tai muusta vastaavasta viranomaisen toimenpiteestä, jolla voi olla vaikutusta riistatalouteen tai riistakantojen tai niiden elinympäristöjen tilaan. Toisaalta tällä tarkoitettaisiin myös sitä, että Suomen riistakeskus seuraisi aktiivisesti ympäristössä tapahtuvia ihmisen toimesta tapahtuvia muutoksia ja että Suomen riistakeskus pyrki toiminnallaan vaikuttamaan vastuullisiin tahoihin asiantilan korjaamiseksi.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi riistaeläinkantojen tilan, kehityksen, kestävyuden ja elinvoimaisuuden seuraaminen sekä näihin liittyvien toimintojen kehittäminen yhdessä tutkimuksen kanssa sekä riistanhoidon sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistäminen.

Näiden selvittämisessä on olennaista metsästäjien suorittama vapaaehtoinen kannanarviointityö, jota edistetään riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen koordinoimalla ja jolla tuotetaan havaintoja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle ja sen analysoimina tuloksina päätöksenteon pohjaksi maa- ja metsätalousministeriölle, Suomen riistakeskukselle ja riistanhoitoyhdistyksille sekä muille tietoa tarvitseville. Tähän kannanarviointityöhön kuuluvat muun muassa riistakolmio- ja vesilintulaskennat, suurpetoyhdyshenkilötoiminta, erilaiset hirvieläinkantojen arviointimenetelmät sekä erillisinventoinnit.

Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevien hoitosuunnitelmien valmistelu, laatiminen ja päivittäminen. Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi myös riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistäminen. Tällä tarkoitettaisiin toimintaa, jonka tavoitteena olisi riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen saattaminen tiettyjen lajien kannansäätelyn sekä ennaltaehkäisevien toimien avulla yhteiskunnallisesti hyväksyttävälle tasolle.

Suomen riistakeskuksella, kuten riistanhoitoyhdistyksillä olisi merkittävä rooli kestävän, turvallisen ja eettisesti hyväksyttävän metsästyksen edistämiseksi. Lisäksi Suomen riistakeskus edistäisi riistanhoitoyhdistysten toimintaa ja kouluttaisi riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä. Suomen riistakeskus tarjoaisi riittäviä palveluita riistanhoitoyhdistyksille niiden lakisääteisten tehtävien, kestävän riistatalouden ja metsästäjien vapaaehtoistoiminnan turvaamiseksi ja edelleen luonnon- ja riistanhoitohankkeiden asiantuntija-avun antamisen. Tähän kuuluisi myös se, että Suomen riistakeskus mahdollistaisi tuottamansa koulutus- ja neuvontamateriaalin ja kelun riistanhoitoyhdistysten käyttöön.

Suomen riistakeskus vastaisi metsästyksen, riistatalouteen ja riistaeläimiin liittyvien asiantuntija-, koulutus- ja neuvontapalveluiden tuottamisesta, tiedotuksesta ja viestinnästä. Suomen riistakeskuksen olisi huolehdittava siitä, että Metsästäjien keskusjärjestön vastuulla ollut metsästäjille kohdennettu metsästyksen sääntelyyn, riistatalouteen ja näihin liittyvien yhteiskunnallisten asioiden ajankohtainen tiedotus-, viestintä- ja julkaisutoiminta jatkuisi.

Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi sen ja riistanhoitoyhdistysten yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistuisi julkisen riistakeskuksen yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden kehittämiseen. Näitä olisivat muun muassa riistavahinkolain nojalla säädetty riistavahinkokisteri sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen ylläpitämät riistatietojärjestelmät.

Suomen riistakeskuksen tehtävänä olisi myös osallistua kansainväliseen mukaan lukien Euroopan unionissa tehtävään yhteistyöhön, joka liittyy metsästyksen ja riistaeläimiin sekä ylikansalliseen luonnon suojeeluun. Lisäksi Suomen riistakeskus huolehtisi sille säädetyistä ja määrätyistä tehtävistä, joihin ei liittyisi julkisen vallan käyttöä.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Suomen riistakeskuksen olisi toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle säännöllisesti maa- ja metsätalousministeriön

määräämät tiedot julkisten hallintotehtävien sekä muiden tehtävien hoitamisesta.

Pykälän 4 momentin mukaan edellä 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi edellä 1 momentin 3—5 kohdassa sekä 2 momentin 1—11 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojien, metsästäjäutukinnon vastaanottajien ja ampumakokeiden vastaanottajien sekä riistavahinkolaissa tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien nimittämistä voidaan pitää teknisluonteisena, jolloin asiasta voitaisiin säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

3 §. *Suomen riistakeskuksen hallitus.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että Suomen riistakeskuksen hallitus olisi sen ylin päättävä elin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi hallitukseen 10 jäsentä. Jäljempänä 4 pykälässä tarkoitettu valtakunnallinen riistanneuvosto esittäisi hallitukseen kuusi henkilöä edustamaan riistanhoitomaksua maksaneita henkilöitä aluekokousten esittämistä henkilöistä, joista maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi hallitukseen kuuluisi yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, yksi maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävän järjestön edustaja sekä yksi Suomen riistakeskuksen henkilöstön edustaja. Tällä esityksellä hallituksen kokoonpano muuttuisi nykyisestä Metsästäjien keskusjärjestön hallituksesta siten, että riistanhoitomaksun maksaneiden edustajien määrä vähenisi yhdellä ja lisäksi hallitukseen tulisi uusina jäseninä riistatutkimuksen ja henkilöstön edustaja. Lisäksi kullakin jäsenellä olisi henkilökohtainen varajäsen, jota koskisivat samat säännökset kuin jäsentäkin.

Pykälän 2 momentin mukaan hallituksessa henkilöstöä edustavan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet olisivat samat kuin hallituksen muilla jäsenillä. Henkilöstöä edustavalla jäsenellä ei kuitenkaan olisi oikeutta osallistua Suomen riistakeskuksen johdon sopimuseh-

toja, henkilöstön palvelussuhteen ehtoja tai työtaistelutoimenpiteitä koskevien asioiden käsittelyyn.

Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, asettamisesta ja toimikaudesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Hallituksen tehtävänä olisi muun muassa vahvistaa Suomen riistakeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelma maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovitujen tulostavoitteiden puitteissa. Lisäksi hallitus vahvistaisi Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä strategian.

Hallituksen koollekutsumisesta ja muista hallitusta koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä määrättäisiin tarkemmin myös siitä, miten riistanhoitomaksun maksaneiden edustajien alueellinen edustavuus Suomen riistakeskuksen hallituksessa taataan. Tarkoituksena olisi jatkaa nykyisen Metsästäjien keskusjärjestön hallituksen valinta-aluejakoa, jossa itäisestä, läntisestä ja pohjoisesta osasta Suomea tulisi kustakin kaksi edustajaa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, että hallituksen jäseniin sovellettaisiin, mitä rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään silloin, kun nämä henkilöt päättävät varojen käytöstä. Virkavastuu kattaisi kaiken varojen käytön riippumatta siitä, onko kysymys valtionapuvaroista tai organisaation itse hankkimista varoista.

4 §. Valtakunnallinen riistaneuvosto. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valtakunnallisen riistaneuvoston tehtävänä olisi käsitellä riistataloutta koskevia asioita, mutta sillä ei olisi kuitenkaan Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin taikka henkilöstöhallintoon liittyviä tehtäviä. Valtakunnallinen riistaneuvosto lisäisi valtakunnan tasolla muun muassa hirvieläinpolitiikkaan ja suurpetopoliittikkaan liittyvää avointa ja vuorovaikutteista sidosryhmäyhteistyötä ja erilaisten intressien yhteensovittamista. Valtakunnallisen riistaneuvoston tehtävänä olisi muun muassa osallistua Suomen riistakeskusta koskevaan strategiseen suunnitteluun ja valmisteluun sekä valtakunnalliseen riistatalouden suunnitteluun. Lisäksi valtakunnallinen riistaneuvosto osallistuisi

riistaeläinlajeja, riistaeläinkantoja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien valmistelu- ja päivittämistyöhön ja vastaisi hoitosuunnitelmatyöhön liittyvästä valtakunnallisesta sidosryhmien kuulemisesta. Valtakunnallisella riistaneuvostolla olisi myös tärkeä rooli erilaisten lausuntojen ja esitysten tekijänä. Esitykset voisivat koskea esimerkiksi riistatalouden valtakunnallista kehittämistä, laajakantoisia ja periaatteellisia riistaeläinkantoja ja riistataloutta koskevia asioita sekä riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen varainjakoa ja riistanhoitomaksun suuruutta. Lisäksi valtakunnallinen riistaneuvosto voisi käsitellä alueellisten riistaneuvostojen tekemiä aloitteita, Suomen riistakeskuksen strategiaa sekä pitkän tähtäimen toiminta- ja taloussuunnitelmaa ja tehdä tarvittaessa esityksiä niihin liittyen. Valtakunnallinen riistaneuvosto olisi valtakunnallinen strateginen toimielin. Valtakunnallisen riistaneuvoston tehtävistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että valtakunnallisen riistaneuvoston jäsenet nimittäisi maa- ja metsätalousministeriö. Valtakunnallisessa riistaneuvostossa olisi Suomen riistakeskuksen aluekokousten esittämät 15 edustajaa. Edustajat tulisivat kunkin nykyisen riistanhoitopiirin toiminta-alueelta. Näiden lisäksi valtakunnalliseen riistaneuvostoon kuuluisi edustajat maa- ja metsätalousministeriöstä, ympäristöministeriöstä, Metsähallituksesta, valtakunnallista metsätaloutta edistävästä julkisesta tahosta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta, maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävästä järjestöstä, metsästyksen ja riistanhoidon kannalta valtakunnallisesti merkittävästä järjestöstä sekä luonnonsuojelun kannalta valtakunnallisesti merkittävästä järjestöstä. Valtakunnallisen riistaneuvoston vaikuttavuuden ja riistapolitiikan avoimuuden sekä laajemman vuorovaikutuksen lisäämiseksi ehdotettu laaja sidosryhmäedustus olisi tarpeen. Tämän vuoksi valtakunnallisen riistaneuvoston nimittäisi maa- ja metsätalousministeriö.

Pykälän 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi puheenjohtajan

sekä varapuheenjohtajan aluekokousten esittämistä jäsenistä.

Pykälän 4 momentin mukaan valtakunnallisen riistaneuvoston päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Valtakunnallisen riistaneuvoston koolle kutsumisesta ja muista valtakunnallista riistaneuvostoa koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä.

Pykälän 5 momentin mukaan valtakunnallisen riistaneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat valmistelisi ja esittelisi Suomen riistakeskuksen johtaja tai hänen määräämänsä henkilö. Johtajalla voidaan katsoa olevan ajankohtaisin ja kattavin tietämys Suomen riistakeskuksen valtakunnan tason toimintaa koskevista asioista.

5 §. Alueelliset riistaneuvostot. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että alueellisen riistaneuvoston tehtävänä olisi käsitellä riistataloutta koskevia asioita sekä tukea, ohjata, edistää ja avustaa Suomen riistakeskuksen aluetoimiston toimintaa toiminta-alueella muissa kuin julkisissa hallintotehtävissä ja henkilöstöhallinnossa. Alueellisen riistaneuvoston tehtävänä olisi muun muassa osallistua Suomen riistakeskusta koskevaan strategiseen suunnitteluun ja valmisteluun sekä riistatalouden suunnitteluun aluetasolla. Tässä yhteydessä alueellinen riistaneuvosto voisi tehdä esimerkiksi esityksiä alueelliseksi koulutus-, neuvonta- ja riistataloushankkeiksi. Lisäksi alueellinen riistaneuvosto voisi osallistua riistaeläinlajeja, riistaeläinkantoja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien alueelliseen valmistelutyöhön. Alueellinen riistaneuvosto vastaisi tällöin esimerkiksi hoitosuunnitelmatyöhön liittyvästä sekä muusta alueellisesta sidosryhmien kuulemisesta. Alueellisilla riistaneuvostoilla voisi olla myös merkittävä rooli maakuntien liittojen kumppanina maakunnallisten strategioiden valmistelussa. Alueelliset riistaneuvostot olisivat alueellisia strategisia toimielimiä. Alueellisen riistaneuvoston tehtävistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että alueelliset riistaneuvostot nimittäisi maa- ja metsätalousministeriö. Alueellisessa riista-

neuvostossa olisi enintään kymmenen jäsentä. Alueelliseen riistaneuvostoon kuuluisi kuusi aluekokouksen esittämää jäsentä sekä maakuntaliiton edustaja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustaja, metsäkeskuksen edustaja sekä alueellisesti merkittävän maanomistajajärjestön edustaja. Kullakin jäsenellä olisi henkilökohtainen varajäsen, jota koskisivat samat säännökset kuin jäsen-täkin. Tähän mennessä riistanhoitopiirien hallituksissa on ollut vain maanomistajatahon edustaja. Alueellisten riistaneuvostojen vaikuttavuuden ja riistapolitiikan avoimuuden sekä laajemman vuorovaikutuksen lisäämiseksi ehdotetaan alueelliseen riistaneuvostoon valittavaksi myös aiempaa laajempi sidosryhmäedustus. Maakunnallisten viranomaistahojen lisäksi alueellisessa riistaneuvostossa olisi jäsen myös alueellisesti merkittävistä maanomistajajärjestöstä, koska metsästysoikeus kuuluu lähtökohtaisesti maanomistajalle. Alueellisten riistaneuvostojen vaikuttavuuden ja riistapolitiikan avoimuuden sekä laajemman vuorovaikutuksen lisäämiseksi olisi tarpeen, että alueelliset riistaneuvostot nimittäisi maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi samalla puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan aluekokouksen esittämistä jäsenistä.

Pykälän 3 momentin mukaan alueellisen riistaneuvoston päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Alueellisen riistaneuvoston koolle kutsumisesta ja muista alueellista riistaneuvostoa koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä.

Pykälän 4 momentin mukaan alueellisen riistaneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat valmistelisi ja esittelisi Suomen riistakeskuksen toimihenkilö. Pääsääntöisesti tämä olisi aluetoimiston toimihenkilö, sillä hänellä voidaan katsoa olevan ajankohtaisin ja kattavin tietämys aluetta ja suurelta osin myös Suomen riistakeskuksen valtakunnan tason toimintaa koskevista asioista.

6 §. Suomen riistakeskuksen henkilöstö. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksessa olisi johtaja, julkisten hallintotehtävien päällikkö ja tarpeellinen määrä muuta henkilöstöä. Edelleen säädettäisiin sii-

tä, että Suomen riistakeskuksen henkilöstön palvelussuhde olisi työsopimussuhde.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että julkisten hallintotehtävien päällikköön sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Rikosoikeudellista virkavastuuta sovellettaisiin myös muihin riistakeskuksen toimihenkilöihin silloin, kun he hoitavat julkisia hallintotehtäviä tai käsittelevät varojen käyttöön liittyviä asioita. Virkavastuu kattaisi kaiken varojen käytön riippumatta siitä, onko kysymys valtionapuvaroista tai organisaation itse hankkimista varoista. Varojen käyttöä koskeva virkavastuu ei liittyisi minkään tehtävän tai tehtäväryhmän hoitamiseen, vaan olisi niistä riippumaton ja koskisi kaikkea varojen käsittelyä ja päätöksentekoa. Lisäksi virkavastuun piiriin kuuluisivat yksittäiset toimihenkilöt heidän hoitaessaan julkisia hallintotehtäviä. Nämä tehtävät voivat liittyä muun muassa yksityisen kansalaisen tai yhteisön etua, oikeutta ja velvollisuutta yksittäisessä asiassa koskevaan päätöksentekoon ja sen valmisteluun.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi Suomen riistakeskuksen johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön kuultuaan Suomen riistakeskuksen hallitusta. Johtajalle ja julkisten hallintotehtävien päällikölle ei säädettäisi pätevyysvaatimuksia, koska ne on yleensä säädetty vain tiettyihin virkoihin. Käytännössä kuitenkin Suomen riistakeskuksen johtajalta ja julkisten hallintotehtävien päälliköltä tultaisiin vaatimaan ylempää korkeakoulututkintoa, hyvää perehtyneisyyttä riistatalouteen, hallinnollisten tehtävien tuntemusta ja käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Muut toimihenkilöt nimittäisi johtaja.

7 §. Suomen riistakeskuksen johtajan tehtävät. Pykälän mukaan Suomen riistakeskuksen johtajan tehtävänä olisi johtaa ja kehittää Suomen riistakeskuksen toimintaa lukuun ottamatta julkisia hallintotehtäviä sekä vastata toiminnan tuloksellisuudesta. Johtaja huolehtisi myös Suomen riistakeskuksen hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja hallituksen päätösten täytäntöönpanosta.

8 §. Julkisten hallintotehtävien hoitaminen. Pykälän 1 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikön tehtävänä olisi vastata

Suomen riistakeskukselle 2 §:n 1 momentissa säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta itsenäisesti. Julkisten hallintotehtävien päällikkö olisi riippumaton johtajan työjohto-oikeudesta julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan.

Pykälän 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voisi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus olisi perusteltua, koska viranomaispäätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Hajautettu päätöksenteko olisi asiakaslähtöistä, joustavaa ja estäisi lupa-asioiden ruuhkautumisen sekä edistäisi päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista. Päätösten luonteella on voimakas alueellinen merkitys. Lisäksi esimerkiksi päätösten luonteen ja niissä vaadittavan paikallistuntemuksen vuoksi siirto on tarkoituksemukaista. Siirtopäätös olisi tehtävä kirjallisesti nimetylle henkilölle ja siinä olisi täsmällisesti määriteltävä, mitä asioita se koskee. Julkisten hallintotehtävien päällikkö voisi kuitenkin pidättää itsellään päätösvallan kirjallisesta määräyksestä riippumatta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että julkisten hallintotehtävien päällikön muista tehtävistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

9 §. Suomen riistakeskuksen kirjanpito ja tilintarkastus. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettaisiin, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen tilintarkastuksessa noudatettaisiin tilintarkastuslakia (459/2007). Lisäksi Suomen riistakeskus on valtioneuvoston tarkastusviraston tarkastuksen alainen valtioneuvoston tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) nojalla, koska Suomen riistakeskuksella on käytössään julkisia varoja.

2 luku Riistanhoitoyhdistykset

10 §. Riistanhoitoyhdistys. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että riistanhoitoyhdistykset olisivat riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa tarkoitettun riistanhoitomaksun maksaneiden metsästäjien omatoimisuuteen perustuvia itsenäisiä toimijoita, joilla olisi oma maantieteellinen toiminta-alue. Metsästyslain mukaiset riistanhoitoyhdistykset jatkaisivat tämän lain mukaisina oikeushenkilöinä. Suomen riistakeskus ohjaisi ja valvoisi riistanhoitoyhdistysten toimintaa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan riistanhoitoyhdistykset ovat olleet tuloverolain (1535/1992) 22 §:ssä tarkoitettuja yleishyödyllisiä yhteisöjä, joilla ei ole veronalaista elinkeinotuloa. Tarkoituksena olisi, että riistanhoitoyhdistykset jatkaisivat yleishyödyllisinä yhteisöinä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että riistanhoitoyhdistykset vastaisivat kestävän riistatalouden edistämisestä toiminta-alueellaan ja huolehtisivat tähän liittyen metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista. Riistanhoitoyhdistys vastaisi lisäksi sille säädetyistä julkisista hallintotehtävistä.

Kestävään riistatalouteen liittyy riistanhoitoyhdistysten osalta erityisesti järjestäytyneiden metsästysolojen edistäminen. Järjestäytyneille metsästysoloille on keskeistä tarkoituksenmukaisten metsästysalueiden muodostaminen ja näiden välinen säännönmukainen yhteistoiminta, jotta metsästystä ja riistanhoitoa voitaisiin hoitaa mahdollisimman järkevällä tavalla. Näin tapahtuu esimerkiksi metsästysseuratoiminnassa, erityisesti hirvieläinten ja suurpetojen metsästyksessä. Myös Pohjois-Suomen valtion mailla metsästyksen järjestelyt ja metsästäjien yhteistoiminta luovat perustan sille, että metsästys voidaan järjestää tasapuolisesti, turvallisesti ja kestävästi. Järjestäytyneissä oloissa metsästys voi muovautua tarkoituksenmukaiseksi myös suosituksin, ohjein, vapaaehtoisin sopimuksin ja omavalvonnalla, mikä vähentää osaltaan viranomaissäätelyn ja -valvonnan tarvetta. Järjestäytyneiden metsästysolojen luominen ja säilyttäminen on siten keskeinen osa riistanhoitoyhdistysten ja

Suomen riistakeskuksen toimintaa kestävän riistatalouden edistämisessä.

Vapaaehtoistoiminnan organisoinnilla tarkoitettaisiin kaikkia niitä toimia, joilla metsästäjät vastikkeetta edistävät kestävää riistataloutta tai tekevät yhteiskunnalle hyödyllisiä, metsästäjien osaamisperustalle sopivia tehtäviä. Suurpetoyhdyshenkilöverkosto sekä suurriistavirka-aputoiminta (SRVA) ovat hyviä esimerkkejä tämänkaltaisesta toiminnasta. Suurriistavirka-apu on riistanhoitoyhdistysten ylläpitämä organisaatio, joka välittää poliisille metsästäjien virka-apua suurriistakonflikteissa, kuten hirvieläin- ja suurpetokolarien yhteydessä sekä suurpetojen karkottamisessa taajamista ja vahinkokohteista. Vapaaehtoistoiminnan edistämällä tarkoitettaisiin esimerkiksi metsästäjien suorittamien riistalaskentojen ja muun riistanhoidon edistämistä ja koordinaatiota toiminta-alueellaan.

Pykälän 3 momentin mukaan riistanhoitoyhdistykseen sovellettaisiin yhdistyslakia sen 2 §:n 2 momentin nojalla soveltuvin osin, koska riistanhoitoyhdistys ei ole aatteellinen yhdistys vaan perustettu riistahallinnon organisoimista varten. Riistanhoitoyhdistyksiä koskevissa säännöksissä viitattaisiin niihin yhdistyslain säännöksiin, joita sovellettaisiin riistanhoitoyhdistyksen toimintaan.

11 §. Riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue olisi yhden tai useamman kunnan alue. Viime vuosina tapahtuneiden monien kuntaliitosten vuoksi riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet poikkeavat useissa tapauksissa kuntajaotuksesta. Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyön kannalta olisi tarpeen, että hallinnolliset rajat olisivat mahdollisimman yhtenäisiä. Riistanhoitoyhdistys-toiminnan erityisluonteen vuoksi on kuitenkin tarkoituksenmukaista, että riistanhoitoyhdistysten rajat voisivat joissain erityisissä tapauksissa myös poiketa kunnan rajoista. Tämän vuoksi ehdotetaan, että riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue voisi poiketa erityisestä syystä kunnan rajoista, mikäli se maantieteellisesti tai paikkakunnan olojen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista. Tällöin riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueen rajojen olisi kuitenkin perustuttava kiinteistöre-

kisterilain (392/1985) 3 §:n mukaiseen kyläjaotukseen. Kyläjaotukseen perustuva rajankäynti ei kuitenkaan voisi synnyttää niin sanottuja satelliittialueita toisen riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueen sisään. Tästä syystä laissa olisi erityinen maininta siitä, että toiminta-alueen on oltava yhtenäinen. Riistanhoitoyhdistyksen rajat voisivat poiketa kuntarajoista esimerkiksi silloin, kun kuntaliitosten seurauksena on syntynyt riistaeläinkantojen hallinnoinnin ja vapaaehtoistoiminnan organisoimisen kannalta liian suuria aluekokonaisuuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistysten rajat vahvistaisi Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä.

12 §. Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin menettelystä riistanhoitoyhdistysten yhdistämisessä. Asiasta tulisi päättää asianomaisten yhdistysten kokouksissa, jonka jälkeen asianomaiset riistanhoitoyhdistykset tekisivät yhteisen esityksen yhdistymisestä sekä perustettavan riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueesta ja nimestä Suomen riistakeskukselle. Tässä yhteydessä tulisi myös päättää riistanhoitoyhdistyksillä olevien oikeuksien siirtämisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen jakautumisesta kahdeksi tai useammaksi riistanhoitoyhdistykseksi tulisi päättää asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa. Tämän jälkeen riistanhoitoyhdistys tekisi esityksen jakautumisesta sekä perustettavien riistanhoitoyhdistysten rajoista ja nimistä Suomen riistakeskukselle.

On epätodennäköistä, että riistanhoitoyhdistykset jakautuisivat useammaksi, koska nykyiset riistanhoitoyhdistykset ovat keskimäärin pieniä ja osa niistä sijoittuu jo yhdistyneiden kuntien alueelle. Säännös on kuitenkin tarpeen, mikäli riistanhoitoyhdistyksen toimialueen huomattaisiin toimimattomaksi.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin, että Suomen riistakeskus tekisi päätöksen riistanhoitoyhdistysten yhdistämisestä ja jakautumisesta. Uusi riistanhoitoyhdistys aloittaisi toimintansa päätöstä seuraavan kalenterivuoden alusta. Uuden riistanhoitoyhdistyksen tu-

lisi kuitenkin pitää kokous hallituksen valitsemiseksi viimeistään kahden kuukauden kuluessa Suomen riistakeskuksen tekevästä päätöksestä. Tämä on tarpeen, jotta riistanhoitoyhdistys olisi toimintakykyinen mahdollisimman pian yhdistymisen astuessa voimaan.

13 §. Aluekokoukset. Pykälän 1 momentin mukaan aluekokoukset olisivat Suomen riistakeskuksen toiminta-alueiden riistanhoitoyhdistysten asettamien edustajien muodostamia kokouksia. Kukin toiminta-alueella toimiva riistanhoitoyhdistys voisi valita yhden edustajan ja hänelle varaedustajan aluekokoukseen. Kullakin edustajalla olisi aluekokouksessa käytettävissään yksi ääni. Kokous valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan. Käytännöt vastaisivat nykyisin voimassa olevaa menettelyä, jota käytetään riistanhoitopiirien kokouksissa.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin siitä, että aluekokoukset pidettäisiin kerran vuodessa. Lisäksi ylimääräinen kokous pidettäisiin, jos alueellinen riistanneuvosto niin päättää tai jos vähintään kolmannes alueella toimivista riistanhoitoyhdistysten hallituksista määrätyn asian käsittelemistä varten pyytää sitä kirjallisesti Suomen riistakeskukselta.

Pykälän 3 momentin mukaan aluekokouksen tehtävistä säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella. Aluekokouksen tehtävinä olisi muun muassa esittää maa- ja metsätalousministeriölle ehdokkaat alueellisen riistanneuvoston luottamushenkilöjäseniksi sekä näiden varajäseniksi sekä puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi. Lisäksi aluekokoukset valitsisivat ehdokkaan tai varaehdokkaan luottamushenkilöjäseniksi valtakunnalliseen riistanneuvostoon ja Suomen riistakeskuksen hallitukseen.

Lisäksi aluekokous osallistuisi alueen riistanhoitoyhdistyksille haettavan valtionavun suuruutta ja kohdentumista koskevaan valmisteluun. Tässä yhteydessä käsitellyssä voisi olla muun muassa alueen riistataloutta edistäviä hankkeita sekä Suomen riistakeskuksen toiminta-alueen strategista suunniteltua koskevia asioita. Lisäksi aluekokousten tehtävänä olisi toimia alueellisen riistanhoitoyhdistystoiminnan strategisena toimielimenä.

Aluekokousten koolle kutsumisesta ja muista kokousta koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä.

14 §. Riistanhoitoyhdistyksen tehtävät. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi riistanhoitoyhdistyksen tehtävistä. Tarkoituksena ei ole säätää riistanhoitoyhdistykselle uusia tehtäviä, vaan tehtävistä on tarkoitus säätää nykylaisäädäntöä kattavammin, jotta tehtävät vastaisivat riistanhoitoyhdistysten todellisuudessa tekemiä tehtäviä.

Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen julkisia hallintotehtäviä olisivat metsästyslaissa tarkoitettujen ampumakokeiden sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa tarkoitettujen metsästäjäutkintojen järjestäminen, riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuihin maastotarkastuksiin osallistuminen sekä metsästyslaissa säädettyjen metsästyslain valvonnasta vastaavien viranomaisten avustaminen metsästyksen valvonnassa.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen muita tehtäviä olisi ensinnäkin kestävän riistatalouden edistäminen sekä toiseksi kestävän, turvallisen ja eettisesti hyväksyttävän metsästyksen edistäminen. Kestävä käyttö on ollut johtava periaate suomalaista metsästystä koskevassa sääntelyssä. Olennaista on, että riistaeläinkannat ja niiden elinympäristöt säilyttävät tuottokykynsä. Turvallisuuden osalta on tärkeää huomioida, että metsästysaseiden käyttö edellyttää järjestyneisyyttä ja huolellisuutta siten, ettei metsästyksessä aiheuteta vaaraa ihmisille ja omaisuudelle. Tämä mahdollistaa metsästyksen myös sellaisilla alueilla, joilla metsästyttä on rajoitettu ja muut luonnossa liikkujat ovat samanaikaisesti läsnä, kuten niillä luonnonsuojelualueilla, joilla metsästy on sallittu. Riistanhoitoyhdistyksillä on tässä metsästyksen turvallisuuden edistämässä tärkeä tehtävä erityisesti koulutuksen ja neuvonnan avulla.

Lisäksi tehtävänä olisi riistanhoidon, riistaeläinkantojen kestävyuden ja elinvoimaisuuden sekä riistan elinympäristöjen hoidon ja riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistäminen. Riistanhoidolla tarkoitetaan metsästyslain 3 §:n mukaista toimintaa.

Riistaeläinkantojen kestävyuden ja elinvoimaisuuden edistämässä keskeistä on olla selvillä riistanhoitoyhdistyksen toimintaluoden riistaeläinkantojen tilasta ja kantojen koosta. Näiden selvittämisessä on olennaista metsästäjien suorittama vapaaehtoinen kannanarviointityö, jota edistetään riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen koordinoinnilla ja jolla tuotetaan havaintoja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle ja sen analysoimina tuloksina päätöksenteon pohjaksi maa- ja metsätalousministeriölle, Suomen riistakeskukselle ja riistanhoitoyhdistyksille.

Riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistämällä tarkoitettaisiin toimintaa, jonka tavoitteena on riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen saattaminen tiettyjen lajien kannansäätelyn sekä ennaltaehkäisevien toimien avulla yhteiskunnallisesti hyväksyttävälle tasolle. Tässä yhteydessä jatkettaisiin esimerkiksi vahinkonäkökohtien huomioonottamiseksi hirvieläinten pyyntilupapäätösprosessissa yhteistyötä alueellisten sidosryhmien kanssa. Toiminta sisältäisi siten riistaeläinkantojen liiallisen kasvun estämistä ja toisaalta esimerkiksi eläinten liikkeiden ohjailua ruokinnalla tai karkotuksilla. Myös vaarallisten riistaeläintautien ja zoonoosien torjunnan edistäminen olisi osa toimintaa.

Riistanhoitoyhdistykset tuottaisivat myös metsästyksen, riistatalouteen ja riistaeläimiin liittyviä asiantuntija-, koulutus- ja neuvontapalveluita sekä suorittaisivat näihin liittyvää tiedotusta ja viestintää. Toiminnallisia riistaeläimiin liittyviä asiantuntijapalveluita ovat esimerkiksi suurriistavirka-aputoiminta ja riistavahinkojen arviointi. Suurriistavirka-aputoiminnassa metsästäjät tekevät yhteiskunnallisesti erittäin merkittävää vapaaehtoista eläinsuojelutyötä antaessaan käytännön asiantuntijoina virka-apua poliisiviranomaisille loukkaantuneiden hirvieläinten ja suurpetojen jäljestyksessä, lopetuksessa ja talteenotossa sekä hoitaessaan tilanteen vaatimia jälkitoimenpiteitä. Myös taajamaan eksoyneiden tai vahinkoa aiheuttavien suurpetojen karkottamistehtäviä hoidetaan suurriistavirka-apuorganisaation avulla. Riistanhoitoyhdistysten edustajat osallistuvat asiantuntijoina myös riistavahin-

kolain mukaisiin maastotarkastuksiin muun muassa hirvieläinvahingoissa ja suurpetovahingoissa.

Riistanhoitoyhdistykset huolehtisivat myös koulutus- ja neuvontapalveluista sekä metsästäjille että muulle yhteiskunnalle paikallistasolla. Eräänä tyypillisenä koulutuspalveluna voidaan mainita kouluissa ja oppilaitoksissa järjestettävät tilaisuudet. Lisäksi riistanhoitoyhdistykset vastaisivat osaltaan omalla alueellaan metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvästä käytännön neuvonnasta.

Metsästyksen liittyvät asiantuntijapalvelut liittyisivät muun muassa järjestäytyneiden metsästysolojen edistämiseen, joka käytännössä tarkoittaisi esimerkiksi tarkoituksenmukaisten metsästyksalueiden muodostamisen ohjaamista hirvieläinten ja suurpetojen pyynnissä. Riistanhoitoyhdistysten tehtävänä olisi toimia asiantuntijoina metsästyksen ja riistanhoidon järjestelyissä sekä metsästyksen mitoittamisessa ja kohdentamisessa. Tämä koskee erityisesti metsästyslain 8 §:n mukaisia valtion alueita

Edellä olevan lisäksi riistanhoitoyhdistysten tulisi suorittaa muut niille säädetyt tai maa- ja metsätalousministeriön tai Suomen riistakeskuksen määräämät tehtävät.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa mainittujen tehtävien hoitamisesta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi edellä 2 momentin 1—4 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §. Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys. Pykälässä säädettäisiin riistanhoitoyhdistyksen jäsenyydestä. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitomaksun maksanut henkilö voisi kuulua jäsenenä siihen riistanhoitoyhdistykseen, jonka toiminta-alueella hän pääasiassa metsästää tai siihen riistanhoitoyhdistykseen, jonka toiminta-alueella olevassa kunnassa hänellä on kotipaikka. Ehdotuksella muutettaisiin jonkin verran nykykäytäntöä, sillä voimassa olevan säännöksen mukaan jäsenyys määräytyy pääsääntönä kotikunnan mukaan. Tämä on johtanut jäsenmäärältään isojen kaupunkiriistanhoitoyhdistysten syntyymiseen, sillä jäsenet eivät ole useinkaan käyttäneet mahdollisuuttaan ja

siirtäneet jäsenyyttään kotikunnastaan sinne, missä he tosiasiassa metsästävät. Jäsenyysasialla on ollut nykyjärjestelmässä riistanhoitoyhdistysten toiminnan kannalta suuri merkitys, sillä jäsenmäärä on ollut kriteerinä riistanhoitoyhdistyksille myönnetyn valtionavun suuruudessa.

Metsästäjäututkinnon suorittamisen yhteydessä olisi tärkeää selvittää uudelle metsästäjälle riistanhoitoyhdistyksen jäsenyyden määräytymisen perusteet, jotta uusi metsästäjä tulisi kirjatuksi jäseneksi siihen riistanhoitoyhdistykseen, joka hänen kannaltaan olisi soveliaim joko sillä perusteella, missä hän pääsääntöisesti aikoo metsästää tai mikä on hänen kotikuntansa. Myös jo riistanhoitoyhdistyksen jäsenenä olevien metsästäjien ohjaaminen heidän kannaltaan oikean riistanhoitoyhdistyksen jäsenyyteen on tarpeen.

Henkilö voisi samanaikaisesti olla vain yhden riistanhoitoyhdistyksen jäsen. Henkilö voisi olla myös kuulumatta lainkaan riistanhoitoyhdistykseen. Näiltä osin jäsenyyksperusteet säilyisivät ennallaan.

Pykälän 2 momentin mukaan metsästäjäututkinnon suorittamisen jälkeen henkilön tulisi ilmoittaa riistanhoitoyhdistyksen jäsenyydestä metsästäjäututkinnon vastaanottajalle, joka huolehtisi ilmoituksen edelleen riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettuun metsästäjärekisteriin. Riistanhoitomaksun suorittaneen henkilön tulisi ilmoittaa riistanhoitoyhdistyksen jäsenyyden muuttamisesta metsästäjärekisteriin. Riistanhoitoyhdistystä ei voisi vaihtaa riistanhoitomaksun maksamisen jälkeen kesken metsästyslain 4 §:ssä tarkoitettua metsästysvuotta. Jäsenyys muuttuisi tai lakkaisi siten vasta ilmoittamista seuraavan metsästysvuoden alusta. Tällä varmistettaisiin se, ettei jäsen siirtyisi riistanhoitoyhdistyksestä toiseen esimerkiksi kesken riistanhoitoyhdistysten kokousten ja ettei hän voisi käyttää ääntään useammassa riistanhoitoyhdistyksessä saman metsästysvuoden aikana.

Lisäksi tarkoituksena olisi, että jos metsästäjäututkinnon suorittanut henkilö haluaa liittyä esimerkiksi sellaisen riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi, jonka toiminta-alueeseen kuuluvassa kunnassa hänellä ei ole

kotipaikkaa, tai hän ei halua kuulua jäsenenä mihinkään riistanhoitoyhdistykseen, hänen on ilmoitettava siitä kirjallisesti metsästäjärekisterin pitäjälle.

Nykykäytännön mukaan riistanhoitoyhdistyksen jäsenyydestä tehdään merkintä metsästyskorttiin. Lisäksi jos henkilö ei halua kuulua mihinkään riistanhoitoyhdistykseen, hänet merkitään metsästäjärekisteriin kotipaikkansa mukaan. Näitä käytäntöjä on taroitus jatkaa.

Jäsenyys kestäisi kerrallaan sen metsästysvuoden, jolta riistanhoitomaksu on suoritettu. Jäsenyys alkaisi metsästysvuoden alusta, jos maksu on suoritettu ennen asianomaisen metsästysvuoden alkamista, ja muutoin maksun suorittamisajankohdasta.

Pykälän 3 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys lakkaisi myös, jos riistanhoitomaksua ei suoriteta, taikka henkilö määrätään metsästyskieltoon. Säännöksellä ei muutettaisi nykykäytäntöä.

16 §. Riistanhoitoyhdistyksen kokoukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että riistanhoitoyhdistyksen päätösvaltaa käyttäisi riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous ja että vuosikokous valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan. Näiltä osin ei tulisi muutoksia nykylainsäädäntöön.

Lisäksi esitetään, että vuosikokouksessa kullakin 18 vuotta täyttäneellä jäsenellä olisi yksi ääni. Yhdistyslain 2 §:n mukaan yhteisöön, joka on lailla tai asetuksella järjestetty erityistä tarkoitusta varten, sovelletaan yhdistyslakia vain sikäli kuin niin on erikseen säädetty. Voimassa olevien säännösten mukaan riistanhoitoyhdistyksistä säädetään metsästyslain 9 luvussa, eikä siellä viitata yhdistyslakiin, joten on tarpeen säätää riistanhoitoyhdistysten suhteesta yhdistyslakiin. Riistanhoitoyhdistysten jäsenen äänioikeudesta on kuitenkin tarpeen säätää aikaisempaa yksiselitteisemmin. Ehdotuksella täsmennettäisiin äänioikeutta koskevaa ikärajaa, koska nykyisten säännösten perusteella jää epäselväksi, onko riistanhoitoyhdistyksen alaikäisellä jäsenellä äänioikeus riistanhoitoyhdistyksen vuosikokouksessa. Apulaisoikeusasiamies onkin kiinnittänyt huomionsa tähän sääntelyn puutteellisuuteen ratkaisussaan Dnro 2300/4/06, 24.9.2008. Ehdotettavaa 18 vuoden ikärajaa voidaan pi-

tää tarkoituksenmukaisena, koska riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa päätetään muun muassa julkisten varojen käyttöä koskevista asioista, kuten talousarvion ja tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta päättämisestä. Samalla täsmennettäisiin valtuutuksen antamista koskevaa ikärajaa siten, että vähintään 18 vuotta täyttänyt jäsen voisi valtuuttaa toisen jäsenen edustamaan itseään kokouksessa. Kukaan ei saisi kuitenkaan edustaa useampaa kuin viittä poissa olevaa jäsentä. Jotta nuoretkin metsästäjät voisivat osallistua riistanhoitoyhdistyksen kokouksiin, ehdotetaan säädettäväksi, että alle 18-vuotiailla riistanhoitoyhdistyksen jäsenillä olisi puhe- ja läsnäolo-oikeus riistanhoitoyhdistyksen vuosikokouksessa.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen ylimääräinen kokous pidettäisiin, kun riistanhoitoyhdistyksen hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään yksi kymmenesosa riistanhoitoyhdistyksen 18 vuotta täyttäneistä jäsenistä ilmoittamaansa asiaa varten riistanhoitoyhdistyksen hallitukselta sitä kirjallisesti pyytää. Ehdotus sisältäisi siten 1 momentin mukaisen ikärajaa koskevan täsmennyksen. Ylimääräisestä kokouksesta on voimassa mitä 1 momentissa vuosikokouksesta säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa käsiteltävistä asioista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous muun muassa vahvistaisi tilinpäätöksen, päättäisi vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille sekä vahvistaisi riistanhoitoyhdistyksen toiminta- ja taloussuunnitelman. Riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsisi riistanhoitoyhdistyksen edustajan ja hänen varaedustajansa aluekokoukseen sekä tarvittaessa ehdokkaan alueellisen riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi ja hänen varajäsenekseen. Muista riistanhoitoyhdistyksen kokouksista koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin riistanhoitoyhdistysten työjärjestyksessä.

17 §. Riistanhoitoyhdistyksen hallitus. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksellä olisi hallitus. Riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsisi riistanhoitoyhdistyksen 18 vuotta täyttäneistä täysivaltaisista jäsenistä hallitukseen vähin-

tään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Ehdotuksella täsmennettäisiin hallituksen jäsenen vähimmäisikää koskevaa sääntelyä, koska voimassa olevassa metsästyslaissa ei ole asetettu vähimmäisikärajaa. Apulaisoikeusasiamies onkin kiinnittänyt huomionsa tähän sääntelyn puutteellisuuteen ratkaisussaan Dnro 2300/4/06, 24.9.2008.

Riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsisi ensin hallituksen puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä ja sitten muut hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Hallituksen varapuheenjohtajan valitsisi hallitus tässä momentissa tarkoitetuista jäsenistä. Näiltä osin menettelyt säilyisivät nykyisten säännösten mukaisina.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettujen jäsenten lisäksi riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsisi yhden jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen toiminta-alueensa merkittävien maanomistajajärjestöjen esittämistä ehdokkaista. Tältä osin hallituksen kokoonpano laajentuisi. Ehdotuksen arvioidaan lisäävän riistanhoitoyhdistyksen hallituksen toiminnan avoimuutta ja vuorovaikutusta. Jäsentä ei kuitenkaan tarvitsisi valita, jos merkittävät maanomistajajärjestöt eivät esittäisi jäsentä hallitukseen.

Metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetuilla alueilla hallitukseen kuuluisi riistanhoitoyhdistyksen vuosikokouksen valitsemien jäsenten lisäksi Metsähallituksen määräämä jäsen, jolla olisi Metsähallituksen määräämä henkilökohtainen varajäsen. Tältä osin jatkettaisiin voimassa olevaa sääntelyä.

Pykälän 3 momentin mukaan hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, sen jäsenten toimikaudesta ja erovuoroisuudesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Hallitus olisi päätösvaltainen, kun kokouksessa on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi läsnä vähintään puolet muista hallituksen jäsenistä tai henkilökohtaisista varajäsenistä. Riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäsenten toimikausi on tarkoitettu säilyttää kolmena vuotena. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin lisäksi säätää, että tietty osa riistanhoitoyhdistyksen kokouksen valitsemista hallituksen jäsenistä olisi vuosittain erovuorossa. Hallituksen tehtävät vastaisivat niitä tehtäviä, joita riistan-

hoitoyhdistyksen hallitus voimassa olevan sääntelynkin nojalla tekee. Riistanhoitoyhdistyksen hallituksen tehtävänä olisi muun muassa johtaa ja valvoa riistanhoitoyhdistyksen toimintaa, toimia työnantajan roolissa esimerkiksi toiminnanohjaajan suhteen sekä päättää riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöiden palkkauksesta ja palkkioista. Riistanhoitoyhdistyksen hallitus esittäisi lisäksi Suomen riistakeskukselle nimitettäväksi metsästyksenvalvojat, ampumakokeiden vastaanottajat ja metsästäjäutukintojen vastaanottajat sekä riistanhoitoyhdistyksen edustajat riistavahinkojen maastotarkastuksiin. Hallituksen koollekutsumisesta ja muista hallitusta koskevista tarpeellisista asioista määrättäisiin riistanhoitoyhdistysten työjärjestyksessä.

18 §. Yhdistyslain säännösten soveltaminen riistanhoitoyhdistykseen. Pykälän mukaan riistanhoitoyhdistyksen kokoukseen ja riistanhoitoyhdistyksen hallituksen kokoukseen sovelletaan myös yhdistyslain 26 §:ää esteellisyydestä, 31 §:n 1 ja 2 momenttia pöytäkirjan laatimisesta, 32 §:ää päätöksen moitteenvapaisuudesta, 33 §:ää päätöksen mitättömyydestä ja 34 §:ää täytäntöönpanokiellostä. Pöytäkirjan julkisuuteen sovellettaisiin lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Lisäksi tämän lain 25 §:n 2 momentissa säädettäisiin, että riistanhoitoyhdistysten tilintarkastukseen sovellettaisiin yhdistyslain 38 a §:ää.

Viittaussäännöksiä yhdistyslakiin pidetään tarpeellisina, koska metsästyslaissa tai -asetuksessa ei vastaavia ole ollut ja näin ollen riistanhoitoyhdistyksen jäsenten oikeusturva ei ole toteutunut asianmukaisella tavalla. Säännöksiä ei kuitenkaan sovellettaisi hallintoasioiden käsittelyyn, koska tällöin sovellettaisiin hallintolakia, jonka säännökset kattavat myös esteellisyyden. Tässä yhteydessä ei pidetä tarpeellisena ehdottaa omia riistanhoitoyhdistyksiä koskevia säännöksiään.

19 §. Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksessä olisi toiminnanohjaaja. Tarkoituksena olisi, että toiminnanohjaajan palvelussuhde on työ sopimuslain mukainen työsuhte. Tässä vahvistettaisiin vallitseva

käytäntö. Voimassa olevassa lainsäädännössä tästä ei ole kuitenkaan erikseen säädetty.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnanohjaajan ottaisi ja erottaisi riistanhoitoyhdistyksen hallitus. Toiminnanohjaajan tehtävistä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Toiminnanohjaajan tehtävät vastaisivat voimassa olevaa sääntelyä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin muun muassa siitä, että toiminnanohjaajan tehtävänä olisi johtaa hallituksen alaisena riistanhoitoyhdistyksen toimintaa, valmistella ja esitellä hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat sekä huolehtia, että riistanhoitoyhdistykselle kuuluvat asiat tulevat käsitellyiksi.

20 §. Riistanhoitoyhdistyksen muut toimihenkilöt. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksellä voisi olla metsästyksenvalvoja, metsästäjäatutkintojen ja ampumakokeiden vastaanottajia sekä muita riistanhoitoyhdistyksen toiminnan kannalta tarpeellisia toimihenkilöitä.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöille säädettäisiin yleiset yhtenäiset kelpoisuusvaatimukset. Riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voitaisiin nimittää se, joka olisi täyttänyt 18 vuotta ja täysivaltainen sekä hänet tunnettaisiin rehelliseksi ja luotettavaksi sekä olisi henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

18 vuoden ikää ja täysivaltaisuutta pidetään ehdottomana edellytyksenä riistanhoitoyhdistyksen tehtävien hoitamiseksi vastuukysymysten vuoksi. Henkilön rehellisyyttä ja luotettavuutta arvioitaisiin lähinnä sillä perusteella, että onko häntä tuomittu rikoksista tai onko hän elämäntavoiltaan sopiva tehtäviin. Erityisen raskauttavana pidetään metsästyksen liittyviä rikoksia, rikkomuksia, aikaisemmin määrättyä metsästyskieltoa sekä päihteiden käyttöä.

21 §. Erityiset koulutusvaatimukset. Metsästyksenvalvojan toimintaan sekä metsästäjäatutkinnon ja ampumakokeen vastaanottamiseen liittyy erityisiä velvollisuuksia, jolloin on katsottu tarpeelliseksi säätää tällaisille toimihenkilöille myös koulutusvaatimus. Suomen riistakeskus vastaisi koulutuksen järjestämisestä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että henkilön olisi hyväksytysti suoritettava Suomen riistakeskuksen järjestämä koulutus. Metsästyksenvalvojan koulutus sisältäisi ainakin metsästyksenvalvojan toimintaan, metsästyksenvalvojan tehtäviin sekä metsästyksenvalvojan oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (metsästyksenvalvojan peruskoulutus). Vastaavalla tavalla ampumakokeen ja metsästäjäatutkinnon vastaanottajille järjestettäisiin koulutus, joka sisältäisi tehtävän oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät opetusaiheet (ampumakokeen sekä metsästäjäatutkinnon vastaanottajan koulutus).

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että henkilön olisi hyväksytysti suoritettava aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämä tehtävää koskeva kertauskoulutus, jos tehtävään nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin nimitetty vastaavaan tehtävään 1 kohdan perusteella.

Pykälän 2 momentin mukaan koulutuksista säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 §. Toimihenkilöitä koskevat rajoitukset. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjäatutkinnon vastaanottajaksi voitaisiin nimittää enintään viideksi vuodeksi. Määräaikainen tehtävään nimittäminen olisi tarpeen, koska tällöin voidaan valvoa henkilön pätevyyttä hoitaa kyseistä tehtävää sekä velvoittaa kertauskoulutukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus voisi rajoittaa metsästyksenvalvojan toiminta-aluetta hänen henkilökohtaisten sidonnaisuuksiensa perusteella. Metsästyksen valvoja saattaa olla toiminta-alueensa metsästysseuran jäsen, jolloin saattaa olla tarpeen rajoittaa hänen valvomaansa aluetta.

23 §. Metsästyksenvalvojan tehtävät ja oikeudet. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että metsästyksenvalvojen tehtävänä olisi seurata metsästyksen ja riistanhoidon lainmukaisuutta toiminta-alueellaan ja ilmoittaa tarvittaessa havainnoistaan metsästyslain valvonnasta vastaaville viranomaisille, Suomen riistakeskukselle, metsästysoikeuden

haltijoille ja metsästysoikeuden omistajille sekä tässä tarkoituksessa toimia poliisiin ja muiden viranomaisten apuna.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin metsästyksenvalvojien oikeuksista. Metsästyksen valvojalle annettaviksi erityisiksi oikeuksiksi ehdotetaan oikeutta tarkistaa metsästäjän henkilöllisyys, metsästysoikeus, riistanhoitomaksun maksaminen ja ampumakokeen suorittaminen. Näin metsästyksenvalvojalla olisi mahdollisuus arvioida, että onko enempään toimenpiteisiin aihetta. Metsästysoikeuden todistaminen tapahtuisi joko esittämällä todiste metsästysoikeudesta tai kotipaikasta. Metsästysoikeus kuuluu lähtökohtaisesti maanomistajalle, mutta usein se on edelleen luovutettu kolmannelle, yleensä metsästyseuralle. Metsästyseurat taas myyvät metsästyslupia alueelle. Myös Metsähallitus myy metsästyslupia. Toisaalta metsästyslain 8 §:n mukaisella alueella on metsästäjällä oikeus metsästää valtion alueella kotikunnassaan. Metsästyksenvalvojan on näin ollen tiedettävä kenellä metsästysoikeus on alueella.

Metsästyksenvalvojalla olisi myös oikeus tarkastaa riistanhoitomaksun maksaminen ja ampumakokeen suorittaminen. Riistanhoitomaksun maksamisesta ja ampumakokeen suorittamisesta annetaan todistus. Suuri osa metsästäjistä on siirtänyt riistanhoitomaksun suoraveloitukseen, jolloin Metsästäjä-lehden mukana lähetetään metsästyskortti, joka toimii todisteena maksetusta maksusta. Myös valvottavien henkilöllisyyden selvittämistä pidetään välttämättömänä, että voidaan varmistaa muiden esitettävien asiakirjojen kuluminen oikealle henkilölle.

Lisäksi metsästyksenvalvoja voisi tarkistaa metsästäjän käyttämät pyyntivälineet ja -menetelmät. Jos metsästyksenvalvoja epäilee, että ampuma-ase ei täytä ampumaseteläin (1/1998) tai metsästyslain taikka muita säädöksiä, hänen tulee ilmoittaa asiasta poliisille.

Metsästyksenvalvojalle ei säädettäisi muita oikeuksia kuin edellä kerrotut. Tehokkaammat valvontakeinot, kuten metsästäjän reppujen ja moottoriajoneuvojen tarkistaminen, loukkaa siinä määrin metsästäjän yksityisyyttä, että sellaiset menetelmät kuuluvat viranomaisille. Jos metsästyksenvalvoja katsoo tarpeelliseksi, voi hän ilmoittaa havainnois-

taan viranomaisille. Metsästyksenvalvojalla ei säädettäisi jokamiehen kiinniotto-oikeudesta poikkeavia oikeuksia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin metsästyksenvalvojalle velvollisuus todistaa oikeutensa toimia metsästyksenvalvojana sitä pyydettyäessä. Tällä turvattaisiin valvontatoimenpiteen kohteena olevalle metsästäjälle mahdollisuus varmistaa, että valvontaa suorittavalla henkilöllä on oikeus valvontaan.

24 §. *Rikosoikeudellinen virkavastuu riistanhoitoyhdistyksessä.* Pykälässä säädettäisiin siitä, että riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäseniin sekä sen toimihenkilöihin sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun nämä henkilöt hoitavat julkisia hallintotehtäviä tai päättävät riistanhoitoyhdistyksen varojen käytöstä. Virkavastuu kattaisi ensinnäkin kaiken varojen käytön riippumatta siitä, onko kysymys valtionapuvaroista tai organisaation itse hankkimista varoista. Varojen käyttöä koskeva virkavastuu ei liittyisi minkään tehtävän tai tehtäväryhmän hoitamiseen, vaan olisi niistä riippumaton ja koskisi kaikkea varojen käsittelyä ja päätöksentekoa. Henkilötasolla varojen käyttöä koskevan virkavastuun piiriin kuuluisivat riistanhoitoyhdistysten hallitusten jäsenet ja yksittäiset toimihenkilöt. Riistanhoitoyhdistysten hallitusten jäsenten ja toimihenkilöiden osalta virkavastuu ulottuisi lisäksi niiden suorittamiin metsästyksen valvontaa, ampumakoetta, metsästäjäutkimintoa ja riistavahinkojen maastotarkastuksia koskeviin tehtäviin. Nämä tehtävät voivat liittyä muun muassa yksityisen kansalaisen tai yhteisön etua, oikeutta ja velvollisuutta yksittäisessä asiassa koskevaan päätöksentekoon ja sen valmisteluun.

25 §. *Riistanhoitoyhdistyksen kirjanpito ja tilintarkastus.* Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovellettaisiin, mitä kirjanpitolaissa säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistykseen sovellettaisiin yhdistyslain 38 a §:n mukaista toiminnantarkastusta. Riistanhoitoyhdistysten taloudelliset voimavarat ovat hyvin rajalliset ja täyden tilintarkastuksen toimittamista pidetään liian raskaana menettelynä. Toiminnantarkastusta pidetään

riittävänä taloudellisen tarkastuksen muotona.

Pykälän 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriö tai Suomen riistakeskus voisivat määrätä tarkastamaan riistanhoitoyhdistyksen tilejä tilintarkastajan, joka tarkastaisi riistanhoitoyhdistyksen tilit. Lisäksi riistanhoitoyhdistykset ovat valtionalouden tarkastusviraston tarkastustoiminnan alaisia valtionalouden tarkastusvirastosta annetun lain nojalla, koska riistanhoitoyhdistyksillä on käytössään julkisia varoja.

3 luku Erinäisiä säännöksiä

26 §. Hallintomenettely Suomen riistakeskuksessa ja riistanhoitoyhdistyksissä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin julkisten hallintotehtävien hoitamisessa noudatettavasta menettelystä. Julkisten hallintotehtävien hoitoa koskisivat yleiset menettelysäännökset, joista säädetään hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, saamen kielilaissa (1086/2003) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksessa ja riistanhoitoyhdistyksissä käytettävästä kielestä. Kielen osalta olisi voimassa, mitä kielilain (423/2003) 25 §:ssä säädetään. Kielilain 25 §:n mukaan julkista hallintotehtävää hoitavan yksityisen on noudatettava, mitä kielilaissa säädetään viranomaisesta. Näiltä osin Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset olisivat velvolliset järjestämään kielelliset palvelut kielilain 25 §:n mukaisesti.

27 §. Työjärjestys. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksella ja riistanhoitoyhdistyksillä olisi työjärjestys, jonka vahvistaisi maa- ja metsätalousministeriö Suomen riistakeskuksen esityksestä. Jos maa- ja metsätalousministeriö ei perustellusta syystä vahvista työjärjestystä, palautuu se uudelleen käsitteilyyn Suomen riistakeskuksen.

Riistanhoitoyhdistyksillä olisi yksi työjärjestys, joka koskee kaikkia riistanhoitoyhdistyksiä ja joka valmistellaan Suomen riistakeskuksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitä Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä määrättäisiin.

Vastaavasti pykälän 3 momentissa säädettäisiin riistanhoitoyhdistysten työjärjestyksen sisällöstä.

28 §. Päätöksentekomenettely. Pykälässä säädettäisiin yhteisöjen sisäisen toiminnan kannalta tarpeellisesta päätöksentekojärjestyksestä. Edellä 3—5, 13, 16 ja 17 §:ssä tarkoitettun toimielimen päätökseksi tulisi mielipide, joka on saanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulisivat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisisi äänestyksen tuloksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

29 §. Oikeuskelpoisuus, oikeustoimikelpoisuus, nimenkirjoittajat ja tiedoksiannon vastaanotto. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset voisivat saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia, omistaa kiinteää omaisuutta sekä hakea, kantaa ja vastata tuomioistuimissa ja muiden viranomaisten luona.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen nimen kirjoittaisi Suomen riistakeskuksen hallituksen puheenjohtaja tai hänen ollessa estynyt varapuheenjohtaja yhdessä Suomen riistakeskuksen johtajan kanssa tai työjärjestyksessä määrätyn toimihenkilön kanssa. Suomen riistakeskuksen johtaja tai työjärjestyksessä määrätty toimihenkilö voisi kuitenkin kirjoittaa Suomen riistakeskuksen nimen merkitykseltään vähäisissä sekä hallituksen erikseen päättämässä asioissa. Julkisten hallintotehtävien osalta Suomen riistakeskuksen nimen kirjoittaisi julkisten hallintotehtävien päällikkö tai hänen määräämänsä toimihenkilö.

Pykälän 3 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen nimen kirjoittaisivat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai toiminnanohjaajan kanssa. Toiminnanohjaaja voisi kuitenkin kirjoittaa riistanhoitoyhdistyksen nimen yksinään merkitykseltään vähäisissä sekä hallituksen erikseen päättämässä asioissa.

Pykälän 4 momentin mukaan Suomen riistakeskukselle toimitettu haaste ja muu tiedoksiannointi katsottaisiin toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi Suomen riistakeskuksen

hallituksen puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle taikka Suomen riistakeskuksen johtajalle. Vastaavasti haaste ja muu tiedoksianto katsottaisiin toimitetuksi riistanhoitoyhdistykselle, kun se on annettu tiedoksi jollekin 3 momentissa mainituista henkilöistä.

30 §. Muutoksenhaku Suomen riistakeskuksen päätöksestä. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakumenettelyistä Suomen riistakeskuksen päätöksiin. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Lisäksi säädettäisiin siitä, että 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu yksittäinen lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voitaisiin panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuun sovellettaisiin muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen. Muutoksenhakuviranomainen voisi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Pykälän 2 momentin mukaan muuhun tässä laissa tarkoitettuun Suomen riistakeskuksen päätökseen ei saisi hakea valittamalla muutosta. Tällaiseen päätökseen voitaisiin hakea muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Suomen riistakeskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Pykälän 3 momentin mukaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

31 §. Muutoksenhaku riistanhoitoyhdistyksen päätöksestä. Pykälän 1 momentin mukaan riistanhoitoyhdistyksen metsästäjä-tutkinnon tai ampumakokeen hyväksymistä koskevaan päätökseen ei saisi hakea valittamalla muutosta. Riistanhoitoyhdistyksen päätökseen haettaisiin muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Suomen riistakeskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoksenhakuun sovellettaisiin muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen.

32 §. Toiminnan rahoitus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että Suomen riistakeskuksen sekä riistanhoitoyhdistysten toiminnan rahoituksesta säädetään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan otettavaksi uudet säännökset muista tuloista, lahjoituksista sekä muista vastaavista varoista. Tällä selkiytettäisiin nykytilannetta, jotta toimintaa voitaisiin rahoittaa selvästi myös muista kuin riistanhoitomaksuvaroista haettavilla määrärahoilla. Tällaisia varoja voisivat olla esimerkiksi säätiöiltä, rahastoilta ja vastaavilta haetut kilpaillut hankerahoitukset. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siten siitä, että Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset voisivat hakea, ottaa vastaan ja hallinnoida myös muita varoja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että muusta toiminnasta saadut varat on käytettävä toiminnasta syntyneisiin kuluihin voittoa tuottamatta.

33 §. Suoritteista perittävät maksut. Pykälässä säädettäisiin Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten suoritteista perittävistä maksuista. Pykälän mukaan Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten suoritteista perittäviin maksuihin sovellettaisiin, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset perisivät siis suoritteistaan maksuja samojen periaatteiden mukaan kuin valtion viranomaiset. Tämä merkitsisi sitä, että maksullisesta julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun suuruus määrättäisiin suoritteiden omakustannusarvon perusteella. Maksuperustelaissa säädettyin edellytyksin maksu voitaisiin määrätä myös suoritteiden omakustannusarvoa alemmaksi.

34 §. Varojen käytön valvonta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten varojen käytön valvonnasta. Tehtävä kuuluisi maa- ja metsätalousministeriölle. Valvontaa varten Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten olisi annettava maa- ja metsätalousministeriölle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

35 §. Elinkeinon harjoittaminen. Pykälän mukaan Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset saisivat harjoittaa sellaista

elinkeinotoimintaa, joka tukisi niiden tarkoituksen toteutumista ja joka ei vaarantaisi puolueettomuutta julkisten hallintotehtävien hoitamisessa.

4 luku Voimaantulo

36 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta sekä siitä, että maa- ja metsätalousministeriö voisi ryhtyä ennen lain voimaantuloa täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

37 §. Tehtäviä, oikeuksia ja velvoitteita koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi siirtyisivät tämän lain tullessa voimaan Metsästäjien keskusjärjestössä ja riistanhoitopiireissä vireillä olevat asiat. Lisäksi Suomen riistakeskukselle siirtyisivät Metsästäjien keskusjärjestöä ja riistanhoitopiirejä koskevat oikeudet, sopimukset, sitoumukset ja velvoitteet.

Pykälän 2 momentin mukaan tämän lain voimaan tullessa voimassaolevat riistanhoitopiirien antamat luvat, hyväksynnät, kiellot, rajoitukset ja päätökset jäisivät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

38 §. Riistanhoitoyhdistyksiä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän mukaan tämän lain voimaan tullessa toimivat riistanhoitoyhdistykset jatkaisivat toimintaansa toimintalueillaan. Tämän lisäksi esitetään, että Suomen riistakeskuksen tulisi vuoden 2013 loppuun mennessä vahvistaa riistanhoitoyhdistysten rajat 11 §:n 1 momentin mukaisiksi asianomaisten riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä.

Käytännössä tämän lain tullessa voimaan riistanhoitoyhdistyksiä koskevat oikeudet, sopimukset, sitoumukset ja velvoitteet jäisivät sellaisinaan voimaan. Lisäksi riistanhoitoyhdistysten antamat luvat, hyväksynnät, kiellot, rajoitukset ja päätökset jäisivät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

39 §. Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset. Henkilöstön palvelussuhde olisi työsopimussuhde nykyisen käytännön mukaisesti. Pykälän 1 momentin mukaan Metsästäjien keskusjärjestön ja riistanhoitopiirien tehtäviä hoitava työsopimussuhteinen henkilöstö siirtyisi tämän lain voimaan tul-

lessa Suomen riistakeskuksen palvelukseen työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä liikkeen luovutuksesta säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Tämä koskisi myös määräaikaista tehtäviä hoitavaa henkilöstöä, joka siirtyisi Suomen riistakeskuksen palvelukseen määräaikaisen työsopimuksen keston ajaksi. Siirtyvä henkilöstö säilyttäisi siirtymähetkellä palvelusuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskuksella ei olisi oikeutta irtisanoa työntekijän työsopimusta pelkästään työsopimuslain 1 luvun 10 §:n liikkeen luovutuksen perusteella.

Pykälän 3 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen tulisi sijoittaa henkilön tehtävä kolmen vuoden siirtymäaikana samalle työ-säkäyntialueelle, missä henkilö on hoitanut tehtävänsä ennen tämän lain voimaantuloa, jollei muuta sovita. Suomen riistakeskuksen avoimeksi tulevat tehtävät tai perustettavat uudet toimet tai tehtävät, lukuun ottamatta Suomen riistakeskuksen johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön tehtävää, voitaisiin täyttää haettavaksi julistamatta siirtävällä henkilöstöllä, jos henkilö antaa toimen täyt-töön suostumuksensa.

Toimipaikkaa voitaisiin kuitenkin muuttaa työnantajan päätöksellä työssäkäyntialueella. Tässä laissa tarkoitetut uudelleenjärjestelyt, henkilöstön sijoittuminen sekä selvityksien ja suunnitelmien valmistelu toteutettaisiin yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa.

40 §. Suomen riistakeskuksen perustamista koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksen ensimmäisen toimintavuoden valtiovavun hakemisesta. Metsästäjien keskusjärjestö huolehtisi valtiovavun hakemisesta Suomen riistakeskuksen lukuun. Suomen riistakeskuksen vuoden 2011 valtiovavun olisi suuruudeltaan riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön yhteenlasketun vuodelle 2011 arvioitun valtiovavun suuruinen. Metsästäjien keskusjärjestö huolehtisi vuoden 2011 talousarvion laadinnasta Suomen riistakeskukselle.

Pykälän 2 momentin mukaan Metsästäjien keskusjärjestön hallitus toimisi Suomen riistakeskuksen hallituksena, kunnes tämän lain

mukaisesti olisi hallitus nimitetty. Metsästäjien keskusjärjestön toiminnanjohtaja toimisi Suomen riistakeskuksen johtajana ja apulais-toiminnanjohtaja julkisten hallintotehtävien päällikkönä, kunnes johtaja ja julkisten hallintotehtävien päällikkö olisi tämän lain nojalla nimitetty. Maa- ja metsätalousministeriön olisi nimitettävä johtaja ja julkisten hallintotehtävien päällikkö viimeistään 30. syyskuuta 2011.

Riistanhoitopiirien toimistot ja riistanhoitopiirien toiminta-alueet muodostaisivat pykälän 3 momentin perusteella Suomen riistakeskuksen aluetoimistot ja toiminta-alueet, kunnes Suomen riistakeskuksen työjärjestys olisi tämän lain nojalla vahvistettu. Suomen riistakeskuksen olisi valmistettava työjärjestys maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi viimeistään 31. heinäkuuta 2011.

Pykälän 4 momentin mukaan riistanhoitopiirien metsästyslain 9 luvun mukaiset riistanhoitopiirien kokoukset toimisivat 31. maaliskuuta 2011 asti Suomen riistakeskuksen aluekokouksina. Kokouksessa tulisi tehdä esitykset sekä alueelliseen riistanneuvostoon että valtakunnalliseen riistanneuvostoon nimitettävistä riistanhoitomaksun suorittaneista jäsenistä. Maa- ja metsätalousministeriö nimittäisi sekä alueelliset riistanneuvostot että valtakunnallisen riistanneuvoston viimeistään 30. huhtikuuta 2011. Suomen riistakeskuksen hallitus nimittäisi viimeistään 31. toukokuuta 2011 maa- ja metsätalousministeriön toimesta.

41 §. *Metsästyksenvalvoja sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajia koskevat siirtymäsäännökset.* Pykälän 1 momentin mukaan metsästyksenvalvojan peruskoulutusta vastaavan aikaisemman koulutuksen suorittanut voitaisiin 21 §:n 1 momentin 2 kohdan estämättä nimittää metsästyksenvalvojaksi uudelleen hänen hakieksaan metsästyksenvalvojaksi nimittämistä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman metsästyksenvalvojaksi nimittämisen päättymisestä. Vastaavasti tämän lain voimaan tullessa voitaisiin nimittää ampumakokeen vastaanottaja ja metsästäjätutkinnon vastaanottaja uudelleen. Nimittämisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut hyväksytysti säädetyn kertauskoulutuksen. Kertauskoulu-

tusta ei tällä hetkellä järjestetä, mutta järjestelmää pidetään välttämättömänä valvojen ja vastaanottajien tietojen ylläpitämiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että metsästyksenvalvojaksi nimittämisen johdosta aikaisempi voimassa oleva metsästyksenvalvojaksi hyväksyminen raukeaa.

1.2 Metsästyslaki

10 §. *Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö.* Pykälää muutettaisiin niin, että siinä säädettäisiin pyyntiluvasta, joka tarvitaan metsästysaikana, eli muulloin kuin rauhoitusaikana tapahtuvaan luvanvaraiseen metsästyksen. Pyyntiluvanvaraiset riistaeläinlajit on lueteltu metsästysasetuksen 1 §:ssä. Sen mukaan tällainen pyyntilupa tarvitaan euroopanmajavan, itämeren norpan ja hallin metsästyksen sekä peltopyynti metsästyksen muualla kuin Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan ja Oulun riistanhoitopiirin alueella. Pykälästä irrotettaisiin rauhoituksesta poikkeamista koskevat luvat sekä vahinkoperusteiset poikkeusluvat. Metsästyslain 10 §:ssä säädetty pyyntilupa olisi näin ollen niin sanottu tavallinen pyyntilupa, joka koskisi vain metsästysaikaista pyyntämistä. Lisäksi pykälää muutettaisiin niin, että voimassa olevan lain 10 §:n 1 momentti, jossa säädetään hirvieläinten pyyntiluvasta, siirrettäisiin 26 §:n 1 momentiksi. Pykälässä säädettäisiin pyyntiluvan ohella myös alueellisesta kiintiöstä, mikä todettaisiin nyt myös pykälän otsikossa. Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö ovat toisilleen vaihtoehtoiset keinot rajoittaa metsästystä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että kiintiömetsästyksen liittyvä nykyinen maa- ja metsätalousministeriön hallinnollinen määräys olisi maa- ja metsätalousministeriön asetus. Muutos on tarpeellinen, koska perustuslain 80 §:n mukaan ministeriö käyttää norminantovaltaa nimenomaan asetuksilla. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin näin ollen säätää, että pyyntiluvanvaraisen riistaeläinlajin metsästäminen jollain tietyllä alueella voisi tapahtua myös alueellisen kiintiön puitteissa, jolloin ei tehtäisi yksittäisiä lupapäätöksiä. Tämä on mahdollista myös voimassa olevan

metsästyslain mukaan, joten nykyinen oikeustila ei muuttuisi. Nykyisin tällaista kiintiömetsästystä sovelletaan karhun metsästykseseen poronhoitoalueella. Pykälän 1 momentissa tarkennettaisiin myös asetuksenantovaltuutusta niin, että se kattaisi myös saadun saaliin ilmoittamisen.

Pykälän 2 momenttiin säädettäisiin valtuutus vuotuisen saalismäärän rajoittamiseen, mikä nykyisin on metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentissa. Koska kyse on norminantovaltasta, on siitä perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan säädettävä lailla. Maa- ja metsätalousministeriölle säädettäisiin näin ollen mahdollisuus asetuksella rajoittaa muun muassa pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää. Saalismäärän lajikohtainen rajoittaminen perustuisi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen antamiin tietoihin. Nykyisin saalismäärää rajoitetaan maa- ja metsätalousministeriön määräyksillä, jotka pääsääntöisesti annetaan ennen metsästysvuoden alkua.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Suomen riistakeskuksen toimivallasta lupien myöntäjänä sekä kiintiömetsästyksen seurannan valvojana. Toimivalta lupien myöntämiseen olisi Suomen riistakeskuksella, mutta siitä säädettäisiin suoraan lain tasolla. Sääntelyä täydennettäisiin niin, että Suomen riistakeskus vastaisi myös alueellaan alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta. Suomen riistakeskuksen alueellista toimivaltaa voitaisiin valtioneuvoston asetuksella kuitenkin tietyn riistaeläinlajin osalta muuttaa. Käytännössä tämä mahdollistaisi Suomen riistakeskuksen toiminta-alueiden erikoistumisen tiettyyn riistaeläinlajiin liittyviin erityiskysymyksiin. Esimerkiksi rannikolla jokin toiminta-alue voisi erikoistua hylkeiden metsästämiseen myönnettävien lupien käsittelyyn.

10 a §. Pyyntiluvan peruuttaminen. Uudessa 10 a §:ssä säädettäisiin, että Suomen riistakeskus voisi peruuttaa voimassaolevan pyyntiluvan poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä, jos luvansaaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Vastavasti lupa voitaisiin peruuttaa, jos luvansaaja rikkoisi olennaisesti lupaan asetettuja ehtoja. Suomen riistakeskukselle säädettäisiin näin

ollen mahdollisuus peruuttaa myöntämänsä lupa, jos myöhemmin ilmenee seikkoja, joiden vuoksi lupaa ei olisi tullut myöntää tai lupaa käytettäisiin sen tarkoituksen vastaisesti.

Riistanhoitopiirit eivät ole voineet puuttua voimassaoleviin pyyntilupiin ne myönnettyään, mitä on pidettävä nykyisen lupajärjestelmän olennaisena puutteena. Poliisi ja rajavartiolaitos voisivat ilmoittaa esitutkinan yhteydessä ilmiäyhteistä väärinkäytöksistä, jolloin Suomen riistakeskus voisi peruuttaa luvan enempien väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Samalla peruuttamismahdollisuutta laajennettaisiin koskemaan lupaan asetettujen erityisten ehtojen olennaista rikkomista. Lupaehtoja rikkoneelle ei myönnettäisi samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen pyyntilupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

26 §. Hirvieläimen pyyntilupa. Hirvieläinten pyyntiluvat irrotettaisiin metsästyslain 10 §:n pyyntilupajärjestelmästä ja ne myönnettäisiin 10 §:n sijasta lain 26 §:n nojalla. Hirvieläinten pyyntilupien myöntämiselle on eri edellytykset kuin muiden riistaeläinten pyyntiluvuille, joten on selkeyden vuoksi tarpeen erottaa kyseiset lupatyypit toisistaan. Näin ollen 10 §:n 1 momentti siirrettäisiin 26 §:n 1 momentiksi, jossa säädettäisiin, että eräiden hirvieläinlajien metsästykseseen on oltava pyyntilupa.

Uuden 2 momentin sisältö siirrettäisiin nykyisestä 1 momentista. Momentti säilyy muutoin ennallaan, mutta Suomen riistakeskuksen kuulemisvelvollisuutta laajennettaisiin koskemaan myös muita alueellisia sidosryhmiä kuin liikenneturvallisuudesta vastaavia viranomaisia. Momentissa täsmennettäisiin, että Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi alueellisia sidosryhmiä. Käytännössä tämä tarkoittaisi esimerkiksi maanomistajien ja metsäkeskusten edustajien kuulemista liittyen metsävahinkoihin sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kuulemista liittyen maatalousvahinkoihin ja liikennevahinkoihin. Kuulemisvelvoitetta koskevalla muutoksella vahvistettaisiin laintasoisesti nyky-

käytäntö, jossa riistanhoitopiirit ovat toteuttaneet sidosryhmien kuulemisen laajapohjaisesti sidosryhmäneuvotteluissa maa- ja metsätalousministeriön vuosittain asettaman tulostavoitteen nojalla.

29 §. Uusi pyyntilupa. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että poliisin sijasta Suomen riistakeskus tekisi päätöksen uudesta pyyntiluvasta vanhan pyyntiluvan tilalle tilanteissa, joissa kaadettu hirvieläin on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton. Ehdotettua muutosta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, koska tehtävän ei voida katsoa kuuluvan nykyisellään poliisin ydintehtäviin.

30 §. Hirvieläinmetsästystä koskeva asetuksenantovaltuus. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, jolla asetus täsmennettäisiin valtioneuvoston asetukseksi.

Pykälän 2 momentti muutettaisiin siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää velvollisuus toimittaa metsäkauriin pyynnistä saalistiedot Suomen riistakeskukselle. Valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin myös annettavista tiedoista ja tiedon antamisen menettelystä.

33 §. Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että siitä poistettaisiin vanhentunut viittaus jo kumottuun luonnonsuojelulakiin (71/1923). Samoin ehdotetaan muutettavaksi viittaus jo kumottuun eläinsuojelulain (91/1971) 2 a §:ään, minkä sijaan viitattaisiin voimassa olevan eläinsuojelulain (247/1996) 3 §:ään. Siinä säädetään kiellosta tuottaa tarpeetonta kipua ja tuskaa eläimille.

34 §. Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin valtuutus antaa valtioneuvoston asetuksella tarkempia säännöksiä metsästyslain 33 §:ssä kiellettyjen pyyntikeinojen sallitusta käytöstä. Metsästysasetuksen 14 ja 14 a §:ssä säädetään jo nykyisin poikkeuksista metsästyslain 33 §:n kiellettyihin pyyntikeinoihin. Tähän ei kuitenkaan ole nimenomaista valtuutusta lain tasolla. Periaatteessa laki ja asetus ovat ristiriidassa keskenään, ja ristiriita on tarkoitus poistaa säätämällä valtuutus metsästyslain 34 §:n 3 momenttiin. Muutos on säädöstekninen tar-

kistus ja vallitsevan käytännön ei ole tarkoitus muuttua.

37 §. Riistaeläinlajin rauhoittaminen. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin kaksi teknistä muutosta. Ensinnäkin asetuksenantovaltuutusta tarkennettaisiin niin, että kyseessä on nimenomaan valtioneuvoston asetus. Toiseksi momentista poistettaisiin tarpeettomana mahdollisuus säätää poikkeus paikkakunnan vakituisten asukkaiden hyväksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, johon nostettaisiin metsästysasetuksen 24 §:n 2 momentista sääntely, joka koskee sellaisten riistaeläinlajien rauhoitusta, jotka luontodirektiivistä johtuen ovat lähtökohtaisesti rauhoitettuja ja säädetty voimassa olevassa metsästysasetuksessa aina rauhoitetuiksi. Tällaisia riistaeläinlajeja ovat ensinnäkin luontodirektiivin liitteen IV a lajit eli susi poronhoitoalueen ulkopuolella sekä karhu, saukko ja ilves, jotka direktiivi edellyttää rauhoittamaan.

Tässä esitetään kuitenkin säädettäväksi, että susi rauhoitettaisiin myös poronhoitoalueella toistaiseksi. Suomen susikanta ei ole elpynyt hoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Toisaalta poronhoitoalueella on erityisen tärkeätä pystyä poistamaan vahinkoa aiheuttavat susiyksilöt vuodenajasta riippumatta mahdollisimman tehokkaasti. Rauhoitus ei estä metsästyslain 41 §:n mukaisten poikkeuslupien käyttöä. Käytännössä muutos vastaa nykyistä käytäntöä.

Luontodirektiivin liitteen V lajeista on Suomessa kokonaan rauhoitettu myös kirjohylje johtuen sen vähäisestä kannasta. Lisäksi Suomessa on rauhoitettu ahma ympäri vuoden, mikä johtuu ahmakannan vähäisyydestä. Näin ollen karhu, saukko, ahma, ilves, kirjohylje ja susi olisivat aina rauhoitettuja.

38 §. Metsästyksen rajoittaminen. Metsästyskiellon tai -rajoituksen asettaminen siirrettäisiin riistanhoitopiireiltä maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan. Koska kyse on norminantovallasta, ei sitä voida perustuslain 80 §:n mukaan antaa tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriön lisäksi muulle kuin viranomaiselle. Metsästyskielto tai -rajoitus ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin, että ennen

asetuksen antamista maa- ja metsätalousministeriön on kuultava asiassa paitsi riistanhoitoyhdistystä myös Suomen riistakeskusta. Käytännössä ennen kiellon tai rajoituksen asettamista voidaan myös pyytää lausunto esimerkiksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta. Samalla ehdotetaan muutettavaksi ajankohtaa, jolloin metsästyksen kiello tai rajoitus tulisi viimeistään asettaa, kun tietyn riistaeläimen kannan vaarantuminen sitä edellyttää. Kiello tai rajoitus voitaisiin ehdotuksen mukaan asettaa ympäri vuoden, mutta kuitenkin niin, että asetus olisi annettava viimeistään kahta viikkoa ennen kiellon tai rajoituksen alkamista. Näin ollen järjestelmä tulisi joustavammaksi ja olisi helpompi puuttua ajoissa tietyn riistaeläinlajin kannan taantumiseen. Voimassa olevan säännöksen mukaan metsästyskiello tai -rajoitus on annettu viimeistään kuukautta ennen metsästyksen alkamista. Käytännössä tämä on tarkoittanut kesäkuun loppuun mennessä. Menettely ei ole mahdollistanut kiellon tai rajoituksen asettamista kuluvan metsästyksen vuoden aikana, vaikka havaittaisiinkin jonkin riistaeläinkannan voimakas taantuminen. Viime aikoina tämä on tuottanut ongelmia muun muassa metsäkanalintujen osalta, koska kannan aleneminen saatetaan havaita vasta loppukesällä ja syksyllä, jolloin pesintätuloksiin kytketyt kannanarviot vasta valmistuvat. Tämän takia metsästyskiellon ja -rajoituksen asettamisajankohta on tarpeen säätää nykyistä joustavammaksi.

40 §. *Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin.* Pykälään esitetään tehtäväksi tekninen muutos, jolla sana riistanhoitopiiri muutettaisiin Suomen riistakeskus sanaksi. Lisäksi asetuksenantovaltuutusta täsmennettäisiin siten, että tarkempia säännöksiä luvan myöntämisen edellytyksistä ja lupaan liitettävistä ehdoista annettaisiin valtioneuvoston asetuksella.

41 §. *Poikkeusluvut.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaan, myös otsikon osalta. Ensinnäkin pykälään siirrettäisiin metsästysetuksesta sääntely, joka koskee rauhoituksesta eli lain 37 §:stä poikkeamista. Sääntely on tältä osin tarkoitus saattaa perustuslain vaatimusten mukaiseksi. Lisäksi pykälässä säädettäisiin uudesta lupatyypistä, poikkeusluvasta. Poikkeuslupa voitaisiin

myöntää myös erityisenä vahinkoperusteisena poikkeuslupana, jolloin se voitaisiin myöntää myös muulloin kuin rauhoitusaikana eli ympäri vuoden. Näin ollen poikkeuslupa vahinkoyksilön poistamiseksi voitaisiin myöntää myös tavallisena metsästysaikana. Kaikki poikkeusluvut myöntäisi Suomen riistakeskus.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että poikkeusluvun nojalla voitaisiin poiketa 37 §:n mukaisesta riistaeläinlajin rauhoituksesta, 38 §:ssä tarkoitettua metsästyksen rajoittamisesta ja 50 §:ssä säädetyistä rauhoittamattoman eläimen rauhoituksesta. Lupa voitaisiin myöntää, jos 41 a—41 c §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksistä säädettäisiin niin, että 41 a §:ssä olisivat luontodirektiivin 16 artiklan mukaiset edellytykset liitteen IV a ja V riistaeläinlajien sekä ahman suojelusta poikkeamiseksi. Ehdotuksessa 41 b §:ssä olisi puolestaan edellytykset poiketa lintudirektiivin lajien suojelusta mukaan lukien sekä riistalinnut että rauhoittamattomat linnut. Uudessa 41 c §:ssä olisi puolestaan edellytykset kaikkien muiden lajien osalta eli niiden riistanisäkkäiden osalta, jotka eivät kuulu 41 a §:n soveltamisalaan. Poikkeusluvun myöntäisi Suomen riistakeskus, joten toimivallasta säädettäisiin metsästysetuksen sijasta metsästyslaissa.

Pykälän 2 momentissa laajennettaisiin poikkeusluvun myöntäminen myös rauhoitusajan ulkopuolelle eli metsästysajalle tietyissä tapauksissa. Tällainen niin sanottu vahinkoperusteinen poikkeuslupa on tarkoitettu vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavan yksilön poistamiseen. Näin ollen vahinkoperusteinen poikkeuslupa voitaisiin myöntää sekä 1 momentin mukaisesti rauhoitusaikana että 2 momentin nojalla tavallisena metsästysaikana. Käytännössä vahinkoperusteinen lupa voitaisiin myöntää ympärivuoden ja kaikille lajeille. Vaikka lupien käsitteet muuttuvatkin, ei kuitenkaan ole tarkoitus muuttaa nykyistä käytäntöä. Vahinkoperusteisen poikkeusluvun myöntäminen edellyttää, että lain 41 a—41 c §:ssä säädetyt edellytykset vahinkoperusteiselle poikkeusluvulle täyttyvät.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Suomen riistakeskus voisi myöntää rauhoituksesta poikkeamista varten luvan käyttä

tiettyjä metsästyslaissa kiellettyjä pyyntitapoja ja luvan poiketa koiran kiinnipitovelvollisuutta koskevista säännöksistä, mutta vain sellaisissa tilanteissa, kun lupa myönnetään vahinkojen estämiseksi (niin sanottu vahinkoperusteinen poikkeuslupa). Se, milloin tilanne täyttää vahinkoperusteisen poikkeusluvan edellytykset, säädettäisiin lain 41 a—41 c §:ssä. Kiellettyjen pyyntikeinojen käyttäminen on tarpeellista, koska vahinkoa aiheuttavan yksilön poistamisen tulee olla tehokasta. Vahinkoeläimen poisto poikkeaa täysin tavallisesta metsästyksestä. Suomen riistakeskus määrittelee poikkeusluvan yhteydessä ovatko kielletyt pyyntikeinot tarpeen ja jos ovat, niin missä laajuudessa. Nykyisin mahdollisuus myöntää poikkeuskielleyistä pyyntikeinoista on maa- ja metsätalousministeriöllä. Suomen riistakeskus voisi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädetystä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin asetustenantovaltuus antaa tarkempia säännöksiä muun muassa poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös poikkeamisen edellytysten arvioinnista, millä tarkoitetaan tarkempia säännöksiä ehdotettujen 41 a—41 c §:n edellytysten tulkinnasta. Nykyisin on voimassa maa- ja metsätalousministeriön määräys (Dnro 1735/720/2008, annettu 1.8.2008), jossa säädetään tarkemmat säännökset metsästysasetuksen 28 §:n tulkinnasta eli suurpetojen ja saukon rauhoituksesta poikkeamisesta. Määräyksen sisältö nostettaisiin valtioneuvoston asetukseen. Lisäksi 4 momentissa säädettäisiin, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös poikkeamisen ajankohdista. Tällä viitataan ehdotetun 41 a §:n 3 momenttiin, joka koskee suden, karhun ja ilveksen ja saukon rauhoituksesta poikkeamista tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi. Toisin sanoin se koskee muita kuin vahinkoperusteisia poikkeuslupia. Tällaisille niin sanotuille kannanhoidollisille poikkeusluville

on Suomessa säädetty vuotuiset ajat, jolloin niitä voidaan myöntää. Esimerkiksi karhulle voitaisiin tällaisia lupia myöntää vain 20.8.—31.10. Sääntely on nykyisin metsästysasetuksen 28 §:ssä, ja kyseinen sääntely on myös tarkoitus säilyttää metsästysasetuksessa. Lain 41 §:n 4 momentissa säädettäisiin näin ollen valtuutus myös tätä varten.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin puolestaan valtuutus vuotuisen saalismäärän rajoittamiseen, mistä nykyisin säädetään metsästysasetuksen 2 §:n 3 momentissa. Kuten pyyntilupien kohdalla, myös poikkeuslupien osalta säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriölle mahdollisuus asetuksella rajoittaa poikkeuslupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää. Saalismäärän lajikohtainen rajoittaminen perustuisi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen antamiin tietoihin. Nykyisin saalismäärää rajoitetaan maa- ja metsätalousministeriön määräyksillä.

41 a §. Edellytykset eräiden riistaeläinlajien poikkeusluvalle. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi edellytykset tiettyjen riistaeläinlajien poikkeusluvan myöntämiselle. Pykälä koskisi luontodirektiivin liitteiden IV a (susi poronhoitoalueen ulkopuolella, karhu, saukko ja ilves) ja V (susi poronhoitoalueella, euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis) riistaeläinlajeja sekä ahmaa. Nykyisin sääntely on metsästysasetuksen 27 ja 28 §:ssä, joten poikkeusluvan edellytykset nostettaisiin nyt lain tasolle. Ahman poikkeusluvan myöntäminen kuuluu nykyisin maa- ja metsätalousministeriölle, joten ahman poikkeuslupien myöntäminen siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriöstä Suomen riistakeskukselle. Käytännössä lupia ahmojen pyyntiin ei alhaisen ahmakannan takia ole kuitenkaan myönnetty. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ehdotetun 41 §:n 5 momentin mukaisesti asetuksella suurinta saalismäärää kunkin lajin osalta. Maa- ja metsätalousministeriö voi luonnollisestikin asetuksessaan asettaa lajille myös niin sanotun nollakiintiön.

Pykälässä säädettyjä lajeja, ahmaa lukuun ottamatta, koskee oma sääntelynsä myös luontodirektiivissä. Pykälän 1 ja 3 momentilla pantaisiin täytäntöön luontodirektiivin 16 artiklan mukainen rauhoituksesta ja muusta

suojelusta poikkeaminen. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan sääntely siirrettäisiin ehdotetun 41 a §:n 1 ja 3 momenttiin. Näin ollen pykälän 1 momentin 1—4 kohdissa olisi edellytykset niin sanottujen vahinkoperusteisten poikkeuslupien myöntämiselle, ja 3 momentissa olisi peruste niin sanotulle tavalliselle rauhoituksesta poikkeamiselle luontodirektiivin liitteen IV a lajien osalta. Direktiivin liitteen IV a lajit säädettäisiin 37 §:n 2 momentissa rauhoitetuiksi ympäri vuoden. Näin ollen niillä ei olisi metsästysaikaa, vaan poikkeuslupa olisi ainoa oikeusperusta niiden tappamiseksi.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että vahinkoperusteisella luvalla eli pykälän 1 momentin 1—4 kohdan nojalla saaliiksi saatu susi, karhu, saukko, ilves ja ahma kuuluisivat valtiolle ja se olisi toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle eli käytännössä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle tai Elintarviketurvallisuusvirastoon. Tällaisen riistaeläimen kuuluminen valtiolle on tarkoituksenmukaista, koska vahinkoeläimen poistamisesta ei tulisi syntyä taloudellista etua luvansaajalle. Suurpedon poistamisen peruste on vain ja ainoastaan vahinkojen aiheutumisen välttäminen. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että tutkimuslaitoksen tulisi tarpeelliset näytteet otettuaan hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä se valtion lukuun.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voitaisiin myöntää tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi. Momentin sanamuoto perustuu luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että kiintiömetsästys olisi mahdollinen poronhoidon alueella luontodirektiivin liitteen IV lajien osalta. Momentissa säädetty kiintiömetsästys voisi siis koskea karhua, sutta, saukkoa ja ilvestä. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin vastaavat valtuutuslausekkeet kuin pyyntilupien kiintiömetsästyksen osalta on ehdotettu säädettäväksi 10 §:n 3 momentissa.

41 b §. *Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla.*

Pykälässä säädettäisiin edellytykset poikkeusluvun myöntämisestä riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen osalta. Metsästyslainsäädännössä myös rauhoittamattomalle linnulle voidaan asettaa rauhoitusajaksi, joten myös rauhoittamattoman linnun rauhoitusajasta on tarpeen säätää poikkeamismahdollisuus.

Pykälässä pantaisiin täytäntöön lintudirektiivin 9 artiklan mukainen sääntely, jonka mukaan direktiivin mukaisesta rauhoituksesta tai muusta suojelusta voidaan poiketa vain 9 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyessä. Nämä edellytykset säädettäisiin näin ollen kansallisesti voimaan 41 b §:ssä, joka on lintudirektiivin 9 artiklan mukainen. Kuten 41 a §:ssä myös 41 b §:ssä säädetään edellytyksistä sekä vahinkoperusteisille poikkeusluville (1 momentin 1—5 kohdat) että niin sanotuille tavallisille rauhoituksesta poikkeamisille (2 momentti). Nykyisin sääntely on riistalintujen osalta metsästysasetuksen 27 §:ssä, ja rauhoittamattomien lintujen osalta asetuksen 25 a §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että poikkeuslupa voitaisiin myöntää tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen muiden kuin rauhoittamattomien lintujen pienien määrien pyydystämiseksi tai tappamiseksi, hallussa pitämiseksi tai muutoin asiallisen hyötykäytön mahdollistamiseksi. Pykälän 2 momentin sanamuoto perustuu lintudirektiivin 9 artiklan 1 kohdan c alakohtaan.

41 c §. *Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalla.* Pykälässä säädettäisiin edellytykset muiden riistanisäkkäiden kuin 41 a §:ssä säädettyjen lajien poikkeusluvalla. Pykälä pohjautuu nykyisen metsästysasetuksen 27 §:n sääntelyyn. Näin ollen muillekin kuin luonnonsuojeludirektiiveissä säännellyille riistaeläimille voidaan myöntää poikkeuslupa. Lupa voidaan myöntää sekä rauhoitusajana että metsästysajana, ja Suomen riistakeskus voisi samassa yhteydessä 41 §:ssä säännellyn mukaisesti myöntää luvan poiketa myös metsästystapoja koskevista säännöksistä. Pykälässä tarkoitettu lupa voitaisiin myöntää esimerkiksi omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se yleisen turvallisuuden kannalta olisi tarpeellista. Pykälän nojalla voitaisiin myöntää poikkeuslupa esimerkiksi

villikanien rauhoituksesta poikkeamiseksi tai merkittävää vahinkoa aiheuttavan hirven poistamiseksi. Luvan yhteydessä voitaisiin myöntää myös lupa käyttää kiellettyjä pyyntivälineitä ja -menetelmiä sekä metsästystapoja.

41 d §. Poikkeusluvan peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin siitä, että Suomen riistakeskus voisi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos luvan saaja rikkoisi tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskisi olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun luvan saajalle ei myönnettäisi samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen poikkeuslupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen olisi lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumottaisiin.

42 §. Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskemisluvat siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriöltä Suomen riistakeskukselle. Lupahakemukselta olisi pyydettävä ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen lausunto. Lupa olisi edelleen evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistölle. Lupaann voitaisiin asettaa erityisiä ehtoja siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

49 §. Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät. Pykälän 4 momentti kumottaisiin ja luvan myöntämisestä säädettäisiin uudessa 49 a §:ssä.

49 a §. Lupa poiketa rauhoittamattomien eläinten pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevasta kiellosta. Uuteen 49 §:ään siirrettäisiin aikaisempi 49 §:n 4 momentti muutettuna siten, että Suomen riistakeskuksen luvalla saadaan rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseksi tai tappamisessa käyttää sellaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty. Tämä olisi yhdenmukainen menettely sen kanssa, että Suomen riistakeskukselle siirtyisi myös mahdollisuus myöntää poikkeus kielletyistä pyyntikeinoista vahinkoperusteisten lupien yhteydessä. Yksittäisten lupapäätösten tekeminen ei ole maa- ja

metsätalousministeriön ydintehtäviä, ja siksi niiden siirtäminen aluehallintoon on tarkoituksenmukaista ja myös Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelman linjausten mukaista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytykset poikkeusluvan myöntämiselle. Pykälän 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voitaisiin myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se olisi kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voitaisiin myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa. Lupaa ei myönnettäisi muihin 41 c §:ssä säädettäviin perusteisiin, koska rauhoittamattomien eläinten osalta tällaista ei pidetä tarkoituksenmukaisena.

50 §. Rauhoittamattoman eläimen pyydystämistä ja tappamista koskevat tarkemmat säännökset. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetty asetus muutettaisiin valtioneuvoston asetukseksi.

52 §. Koirakokeet ja koiran kouluttaminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että suden, karhun, ilveksen ja saukon metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden ja koiran kouluttamisen järjestäminen edellyttäisi poikkeuslupaa Suomen riistakeskukselta. Sääntely on tältä osin tarkoitus saattaa EU:n luontodirektiivin vaatimusten mukaiseksi. Käytännössä pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa direktiivin liitteen IV riistaeläinlajien häiritseminen koirakokeita pitämällä ja koiria kouluttamalla edellyttäisi aina lain 41 §:n ja 41 a §:ssä säädettyä poikkeuslupaa. Koiran kouluttamista ja koiran metsästyskokeiden järjestämistä varten tarvittava lupa päätettäisiin samanlaisessa lupamenettelyssä kuin muutkin poikkeuslupahakemukset. Luontodirektiivin liitteen IV riistaeläinlajeja Suomessa ovat susi poronhoitoalueen ulkopuolella sekä karhu, saukko ja ilves. Nämä lajit ovat rauhoitettu ympäri vuoden. Lain 41 §:n 4 momentissa olisi valtioneuvoston asetuksenantovaltuus, jota voisi tarvittaessa käyttää myös, jos häiritsemistä varten annettavien poikkeuslupien sääntely sitä edellyttää.

Käytännössä lupa esimerkiksi karhun haukuttamiseen voitaisiin myöntää lain 41 a §:n 1 momentin 1—4 kohtien perusteella eli niin sanottuna vahinkoperusteisena poikkeuslupana. Käytännössä karhun haukuttaminen voitaisiin perustella esimerkiksi yleisen turvallisuuden kannalta ja erityisen merkittävän vahingon välttämiseksi. Karhunhaukkutai-pumuksia omaavia koiria tarvitaan myös erilaisten konfliktitilanteiden hoitamiseen. Karhujen karkotustilanteisiin etenkin taajamissa ja vahingoittuneiden karhujen jäljestämiseen tulee olla riittävän kokoneita koiria käytettävissä viranomaisten avuksi ja niitä tulee saada paikalle lyhyellä varoitusajalla. 41 a §:n 3 momentti koskee luontodirektiivin mukaan tiettyjen yksilöiden pyydystämistä ja tappamista, joten se ei sovellu momentissa tarkoitettujen riistalajien haukuttamiseen.

54 §. Metsästyksenvalvojan oikeudet koiranpidon valvonnassa. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Momentissa säädetään muun muassa metsästyksenvalvojan oikeudesta tappaa koira tilanteessa, jossa koira tavataan hirvieläintä repimästä. Tässä yhteydessä katsotaan, että oikeus koiran tappamiseen puuttuu siinä määrin perustuslain 15 §:n mukaiseen omaisuuden suojaan, ettei tällaista oikeutta tulisi antaa metsästyksenvalvojalle. Kuitenkin 54 §:n 1 momentissa on säädetty, että koiran saa ottaa talteen, jota on pidettävä riittävänä toimenpiteenä. Lisäksi poliisilain (493/1995) 25 §:ssä säädetään poliisimiehen oikeudesta ottaa eläin kiinni tai lopettaa se, jos eläin aiheuttaa varaa ihmisen hengelle tai terveydelle, vahinkoa omaisuudelle tai vaarantaa liikennettä.

56 §. Viranomaiset ja yhteisöt. Pykälä säädetäisiin uudessa järjestyksessä. Nykyinen 2 momentti, jossa todetaan, että ylin valta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle siirrettäisiin 1 momentiksi, nykyinen 3 momentti, joka koskee Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitosta, siirrettäisiin 2 momentiksi. Uudessa 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi viittaussäännös, jossa todetaan, että riistanhoitoyhdistyksistä ja Suomen riistakeskuksesta säädetään erillisellä lailla.

57—71 §:t. Metsästyslain 9 luvun 57—71 §:t ehdotetaan kumottavaksi. Näissä pykälissä säädetyt tehtävät siirrettäisiin ehdotettuun riistahallintolakiin.

74 §. Metsästysrikkomus. Pykälässä säädetään metsästysrikkomuksesta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että momentin 2 kohtaan lisättäisiin maininnat ehdotetuista uusista lupatyypeistä lisäämälle niiden pykälänumerot lakitekstiin. Näin ollen myös uudet lupatyypit (hirvieläimen pyyntilupa ja poikkeuslupa) tulisivat rangaistussääntelyn piiriin. Lainkohta muutettaisiin myös teknisesti muutenkin vastaamaan uutta pykälänumerointia.

80 §. Menettämisseuraamus. Pykälän 2 momentista korjattaisiin pykäläviittausta oikeaksi.

83 §. Kuolleena löydetyn riistaeläimen omistusoikeus. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin pääsääntö, jonka mukaan kuolleena löydetty riistaeläin kuuluisi metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä olisi oikeus metsästää samaa riistaeläinlajeja alueella. Pykälän 2 momentti täydentäisi 1 momentissa säädettyä pyyntiluvan alaisten riistaeläinten osalta siten, metsästysoikeuden haltija, jolla on pyyntilupa, olisi eläimen ensisijainen omistaja. Jos hänellä ei olisi vastaavaa pyyntilupaa, kuuluisi eläin sitä pyyntiluvalla metsästäneelle.

Tyypillinen 2 momentissa tarkoitettu tilanne syntyy, kun hirvieläimiä metsästetään ja eläin haavoittuu ja kulkeutuu toisen metsästysoikeuden haltijan alueelle kuolemaan. Pykälän 1 ja 2 momentti eivät muuttaisi vallitsevaa oikeustilaa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kielto ottaa rauhoitettu riistaeläin haltuun, jos kenneläkään ei ole siihen metsästysoikeutta tai pyyntilupaa. Jäljempänä 83 a—83 c §:issä säädetyin poikkeuksin haltuun ottaminen olisi kuitenkin mahdollista.

83 a §. Poikkeukset kuolleen riistaeläimen omistusoikeuteen. Uudessa 83 a §:ssä säädetäisiin erityiset poikkeukset 83 §:ään. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että pyyntivälineeseen kuollut halli ja itämeren norppa kuuluvat pyyntivälineen omistajalle. Tämä vastaisi aiempaa 83 §:ää.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että liikenteessä kuolleen tai liikenneonnettomuuden takia lopetetun hirvieläimen tai villisian omistusoikeus kuuluisi kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle. Aiemmin tällaisen eläimen omistusoikeus on

ollut epäselvä, koska pääsääntöisesti eläin on kuulunut valtiolle ja metsästysaikana eräissä tapauksissa metsästysoikeuden haltijalle. Hirvieläimiä ovat lain 26 §:n mukaisen hirvieläimen pyyntiluvan yhteydessä luetellut hirvieläimet eli kuusipeura, saksanhirvi, japanipeura, hirvi, valkohäntäpeura ja metsäpeura. Näiden lisäksi hirvieläimeksi 83 §:n 2 momentin yhteydessä katsotaan myös metsäkauris.

Omistusoikeuden siirtäminen kolarihirvieläinten ja villisian osalta valtiolta riistanhoitoyhdistyksille on tarkoituksenmukaista, kun otetaan huomioon paikallisten metsästäjien vapaaehtoistyön määrä kolarieläimen jäljittämisessä ja lopettamisessa. Poliisi ei ole voinut luovuttaa valtiolle kuuluvaa kolarissa ollutta hirvieläintä vastikkeetta poliisia avustaneille metsästäjille tai riistanhoitoyhdistykselle, koska hirvieläin kuuluu valtiolle eikä valtion omaisuutta voida vastikkeetta luovuttaa eteenpäin ilman, että siitä säädettäisiin. Poliisi on voinut näin ollen ainoastaan myydä eläimen metsästäjille tai riistanhoitoyhdistykselle valtion lukuun. Olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista, että tällainen eläin kuuluisi kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassaolevaa 83 §:n säännöstä hirvieläimen jättösarvista, jotka löytäjä saa pitää.

83 b §. *Oikeus kuolleen riistaeläimen haudattamiseen tai hävittämiseen.* Uudessa 83 b §:ssä säädettäisiin oikeus haudata tai hävittää kuollut riistaeläin, jos se aiheuttaa haittaa. Haitan käsite olisi tässä yhteydessä laaja ja sillä voitaisiin tarkoittaa terveydelle ja turvallisuudelle aiheutuneen haitan lisäksi myös vähäisempää haittaa, kuten hajua tai maiseman pilaantumista.

83 c §. *Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että kuolleen löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta ja sudesta olisi viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä riistanhoitoyhdistykselle. Ilmoitusvelvollisuus koskisi näin ahman lisäksi luontodirektiivin IV a liitteessä mainittu riistaeläinlajeja, jotka ovat erityisten suojelutoimenpiteiden alaisia. Kuollut eläin tai osa siitä voitaisiin toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja

kustannuksella. Näin tutkimuslaitoksella olisi mahdollisuus selvittää muun muassa eläimen kuolinsyy ja perintötekijöitä.

Pykälän 2 momentin mukaan kuolleen löytyneestä 83 §:n 2 momentin mukaisesta riistaeläimestä olisi viipymättä ilmoitettava metsästysoikeuden haltijalle sekä riistanhoitoyhdistykselle. Näin metsästysoikeuden haltijalla saisi tiedon hänelle ensisijaisesti kuuluvasta eläimestä. Viipymättä tarkoitettaisiin tässä yhteydessä sitä, että eläin olisi ravinnoksi kelpaava. Pykälän 2 momentti vastaisi aiempaa 83 §:n 5 momenttia.

Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin ilmoituksen tekemisestä.

88 §. *Lain noudattamisen valvonta.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että metsästyksen valvontaa suorittavien henkilöiden joukosta poistettaisiin metsästyksen vartija sekä lisättäisiin tilalle ehdotetussa riistahallintolaissa tarkoitettu metsästyksen valvoja. Muutoin momentin sisältö vastaisi aiempaa.

89 §. *Käsittely- ja julkisuussäännösten soveltaminen.* Pykälä esitetään kumottavaksi tarpeettomana, koska vastaavista asioista esitetään säädettäväksi ehdotetussa riistahallintolaissa.

90 §. *Muutoksenhaku.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten tekemien päätösten muutoksenhausta säädettäisiin riistahallintolaissa. Lisäksi pykälässä laajennettaisiin metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettujen poikkeuslupien valitusoikeutta siten, että valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Siirtymäsäännös. Pykälän 2 momentin mukaan riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön tilinpäätösten ja vastuuvapauden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että ennen tämän lain voimaan tuloa riistanhoitopiirin tai maa- ja metsätalousministeriön myöntämät luvat jäisivät voimaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi riistanhoitopiirin metsästyslain 10 §:n nojalla myöntämiä lupia sekä maa- ja metsätalousministeriön osalta

metsästyslain 41 §:n nojalla myöntämiä lupia poiketa kielletyistä pyyntivälineistä. Lisäksi tämän lain voimaan tullessa riistanhoitopiireissä ja Metsästäjien keskusjärjestössä viireillä olevat asiat siirtyisivät Suomen riistakeskukselle.

1.3 Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta

1 §. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin riistanhoitomaksun suuruus.

2 §. Pykälään tehtäisiin nimenmuutos, jolla riistanhoitoyhdistys ja riistanhoitopiiri korvattaisiin Suomen riistakeskuksella. Lisäksi valtuutussäännös metsästäjätutkinnon tarkemmasta sisällöstä muutettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksiksi määräyksen sijasta. Suomen riistakeskus nimittäisi metsästäjätutkinnon vastaanottajat. Metsästäjätutkinnon vastaanottajan päätökseen tyytymätön voisi hakea oikaisua siten kuin ehdotetussa riistahallintolaissa säädetään.

3 §. Pykälän 2 momentin 1 kohdassa Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit korvattaisiin Suomen riistakeskuksella.

4 §. Pykälän 1 momentista korjattaisiin pykäläviittaus oikeaksi ja pykälän sanamuotoa täsmennettäisiin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pyyntilupamaksujen suuruus.

5 §. Pykälässä poliisille säädetty velvollisuus pyyntilupamaksun maksuun panemisesta siirrettäisiin Suomen riistakeskukselle. Suomen riistakeskus hoitaisi pyyntilupasioita, jolloin maksujen valvonnan voidaan katsoa soveltuvan sen tehtäviin. Lisäksi poliisihallinto on pyrkinyt siirtämään sellaisia tehtäviään muiden hoidettavaksi, jotka eivät kuulu sen ydintehtäväalueeseen. Lisäksi pykälässä säädettäisiin pyyntilupamaksujen suorasta ulosottokelpoisuudesta.

7 §. Asetus muutettaisiin valtioneuvoston asetuksiksi ja pykälän sanamuotoa täsmennettäisiin.

7 a §. Pykälään tehtäisiin nimenmuutos, jolla Metsästäjien keskusjärjestön tehtäväksi säädetty metsästäjärekisterin ylläpito siirrettiin Suomen riistakeskukselle.

7 c §. Pykälästä poistettaisiin maininta riistanhoitopiiristä ja sanamuotoa täsmennettäisiin.

1.4 Laki maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta

1 §. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annettua lakia muutettaisiin siten, että sen 1 §:n 1 momentin 4 kohdassa riistanhoitopiiriin sijaan tulisi Suomen riistakeskus ja 5 kohta kumottaisiin, koska riistanhoitoyhdistyksen ratkaisusta haettaisiin oikaisua Suomen riistakeskukselta siten kuin ehdotetussa riistahallintolaissa säädetään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Riistahallintolakiin ehdotetaan otettavaksi säännökset siitä, että eräistä asioista voitaisiin säätää valtioneuvoston asetuksella tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi:

1) Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa mainittujen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta (2 §:n 4 momentti);

2) Suomen riistakeskuksen hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, toimikaudesta ja asettamisesta (3 §:n 3 momentti);

3) Suomen riistakeskuksen valtakunnallisen riistanneuvoston tehtävistä (4 §:n 1 momentti);

4) Suomen riistakeskuksen valtakunnallisen riistanneuvoston päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta (4 §:n 4 momentti);

5) Suomen riistakeskuksen alueellisten riistanneuvostojen tehtävistä (5 §:n 1 momentti);

6) Suomen riistakeskuksen alueellisten riistanneuvostojen päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta (5 §:n 3 momentti);

7) Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön muista tehtävistä (8 §:n 3 momentti);

8) aluekokouksen tehtävistä (13 §:n 3 momentti);

9) riistanhoitoyhdistysten julkisista hallintotehtävistä (14 §:n 3 momentti);

10) riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa käsiteltävistä asioista (16 §:n 3 momentti);

11) riistanhoitoyhdistyksen hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, sen jäsenten toimikaudesta ja erovuoroisuudesta (17 §:n 3 momentti); sekä

12) riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajan tehtävistä (19 §:n 2 momentti).

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ehdotetaan säädettäväksi:

1) Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 3—5 kohdassa sekä 2 momentin 1—11 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamisesta (2 §:n 4 momentti);

2) riistanhoitoyhdistysten 14 §:n 2 momentin 1—4 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamisesta (14 §:n 3 momentti); sekä

3) erityisistä koulutusvaatimuksista (21 §:n 2 momentti).

3 Voimaantulo

Uudistuksen voimaantulossa tulisi pyrkiä siihen, että muutos aiheuttaisi mahdollisimman vähän ylimääräistä hallinnollista työtä ja ylimääräisiä kustannuksia. Pyrkimyksenä tulisi olla, että vältetään ylimääräisten riistanhoitopiirien kokousten sekä Metsästäjien keskusjärjestön edustajakokouksen järjestämistä. Näiden 16 kokousten järjestäminen aiheuttaisi kustannuksia, jotka rahoitetaan organisaatioille myönnetystä valtionavusta. Siirtymäsäännöksessä on säädetty menettelystä, jolla riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön lakkauttamisesta aiheutuvat kustannukset ja päätöksentekoon liittyvät ongelmat jäisivät vähäisiksi.

Tästä syystä riistahallintolaki sekä siihen liittyvät metsästyslain ja eräiden muiden lakien muutokset olisi määrättävä tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Esitykseen sisältyy myös perustuslain edellyttämät muutokset metsästyslakiin. Näiden muutosten voimaantulo edellyttää Suomen riistakeskuksen perustamista. Metsästyslakiin tehtävät muutokset joustavoittavat lupamennettelyä ja näin parantavat kansalaisten asemaa. Myös tästä syystä riistahallintolain mahdollisimman ripeä voimaantulotulo olisi suositeltavaa.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voidaan valtuuttaa antamaan asetuksia laissa säädetyn valtuuden nojalla. Tällaisen valtuuden tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaissa on säädetty, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti laissa. Tässä esityksessä ehdotettujen lakien perusteella voidaan antaa tarkentavia säädöksiä.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkisen hallintotehtävän hoitaminen voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle lailla tai lain nojalla. Tässä esityksessä annetaan Suomen riistakeskukselle julkisia hallintotehtäviä, jotka ovat olleet aiemmin riistanhoitopiirien ja maa- ja metsätalousministeriön hoidettavina. Tehtävien antaminen Suomen riistakeskukselle ei vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia, koska Suomen riistakeskuksen tullaan soveltamaan niitä hallinnon yleislakeja, joita sovelletaan myös viranomaisten toimintaan.

Suomen riistakeskukselle säädettäviin tehtäviin ei kuulu merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä. Näinä tehtävinä on pidetty muun muassa toimivaltuuksia, joilla voitaisiin puuttua perustuslaissa suojattuihin yksilön perusoikeuksiin sekä valtaa määrätä tai tuomita rikos- tai hallinto-oikeudellisia seuraamuksia.

Suomen riistakeskukselle säädettäisiin toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Poikkeuslupiin liittyvä Suomen riistakeskuksen harkintavalta on hyvin pitkälle sidottua harkintaa, jota rajaavat Euroopan unionin luonto- ja lintudirektiivit. Lisäksi on huomattava, että lupa koskee yksittäistä eläintä tai eläimiä. Suomen riistakeskuksen harkintaa rajaa myös maa- ja metsätalousministeriön määäämät suurimmat sallitut eläinten pyyntimäärät. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä.

Myöntämisperusteet on säädetty Euroopan unionin neuvoston direktiiveissä ja niillä on siten olemassa tietty tulkintasisältö. Erityisenä edellytyksenä on kaikissa tapauksissa se, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole.

Lähinnä Suomen riistakeskuksen poikkeusluvut koskevat sellaisia eläinyksilöitä, jotka aiheuttavat vahinkoa, jota ei pystytä torjumaan muulla tavoin. Tällaiset vahingot ovat kohdistuneet koti- ja tuotantoeläimiin. Suurinta osaa näiden eläinten aiheuttamista vahingoista pystytään ehkäisemään aitoja pystyttämällä.

Metsästyslain 19 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle valtuus päättää metsästyksessä poikkeuksellisissa oloissa. Tällä päätöksellä voidaan ohittaa myös metsästys-oikeus. Päätös voidaan tehdä eläintautien ehkäisemiseksi tai muista terveydellisistä syistä taikka yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tai huomattavan omaisuutta uhkaavan vahingon torjumiseksi. Lisäksi päätös voi koskea yksilöimättä tiettyjen eläinlajien yksilöitä. Kyseisellä päätöksellä turvataan erityisesti perusoikeuksia ja toisaalta perusoikeuksia rajoittavat toimenpiteet.

Suomen riistakeskuksen organisaatiossa julkiset hallintotehtävät eriyttäisi omaksi erilliseksi prosessiksi, jonka ylintä vastuu- ja valvontatehtävää hoitaisi julkisten hallintotehtävien päällikkö. Vastaavalla tavalla julkiset hallintotehtävät on eriytetty muusta toiminnasta Metsähallituksessa ja metsäkeskuksissa.

Suomen riistakeskuksen päätöksiin olisi mahdollisuus hakea muutosta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoksenhakuoikeutta puolueettomaan lainkäyttöelimeen on pidetty välttämättömänä oikeusturvan toteutumisen takeena. Edelleen valituslautakunnan päätöksestä on muutoksenhakuoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuoikeutta kuitenkin rajoitettaisiin nykyisestä siten, että korkeimman hallinto-oikeuden tulisi myöntää valituslupa.

Lisäksi eläinten pyyntiin myönnettävien poikkeuslupien osalta muutoksenhakuoikeutta esitetään laajennettavaksi myös varsinai-

sen intressipiirin ulkopuolelle antamalla se luonnon- ja ympäristönsuojelun paikallisille järjestöille vastaavalla tavalla kuin se on luonnonsuojelulaissa säädetty. Riistanhoitoyhdistysten tekemien ratkaisujen muutoksenhaku toteutetaan hakemalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Riistanhoitoyhdistyksessä tehdään yksilöä koskevat ratkaisut lähinnä ampumakokeen ja metsästäjäutukinnon osalta, eikä niihin liity merkittävää julkisen vallan käyttöä.

Suomen riistakeskuksen organisaatioon kuuluvat alueelliset riistaneuvostot ja valtakunnallinen riistaneuvosto antavat mahdollisuuden paremmin toteuttaa perustuslain 20 §:ssä säädettyä ympäristöperusoikeutta. Muillakin kuin metsästäjillä on mahdollisuus osallistua riistahallinnon päätöksenteon valmisteluun ja siten vaikuttaa metsästyksen ympäristöasioihin.

Esitykseen sisältyy muutosehdotus lakiin riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta, joka on säädetty aiemman valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n mukaisessa säätämisyjärjestyksessä. Järjestyksen perusteena on ollut maksujen luonne, sillä niille ei ole voitu osoittaa sellaista määrätymisperustetta, joka olisi täyttänyt tavallisella lailla säätämisen edellytykset. Tässä esityksessä muutettaisiin kyseessä olevaa lakia siten, että maksujen suuruus säädettäisiin lain tasolla.

Ehdotukseen ei sisälly norminantovaltuuksien antamista Suomen riistakeskukselle, vaan norminantovallaksi katsottava nykyisten riistanhoitopiirien tekemät metsästyksen rajoittamispäätökset säädettäisiin annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Hallitus katsoo yllä sanotusta huolimatta, että esityksestä olisi suotavaa pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Riistahallintolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Suomen riistakeskus

1 §

Suomen riistakeskus

Suomen riistakeskus on itsenäinen julkis-oikeudellinen laitos, jonka toimialueena on koko maa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Suomen riistakeskuksella on aluetoimistoja, joiden toiminta-alueista määrätään Suomen riistakeskuksen työjärjestyksellä.

Suomen riistakeskuksen tehtävänä on edistää kestävää riistataloutta, tukea riistanhoitoyhdistysten toimintaa, huolehtia riistapolitiikan toimeenpanosta ja hoitaa sille säädetty julkiset hallintotehtävät.

Suomen riistakeskusta ohjaa maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskus ja maa- ja metsätalousministeriö neuvottelevat vuosittain Suomen riistakeskuksen toiminnalle asetettavista strategisista ja tulostavoitteista, jotka kirjataan vuosittaiseen tulossopimukseen.

2 §

Suomen riistakeskuksen tehtävät

Suomen riistakeskuksen julkiset hallintotehtävät ovat:

1) metsästyslaissa (615/1993) sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993) säädetty tehtävät;

2) metsästäjien ryhmävakuutuksen sekä nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän

riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen;

3) riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojen nimittäminen, ohjaus ja valvonta;

4) riistanhoitoyhdistysten metsästäjätutkinnon vastaanottajien sekä ampumakokeiden vastaanottajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta;

5) riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien nimittäminen, ohjaus ja valvonta; sekä

6) muut sille tämän lain mukaan kuuluvat julkiset hallintotehtävät.

Suomen riistakeskuksen muut tehtävät ovat:

1) kestävä riistatalouden edistäminen sekä riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonta;

2) riistaeläinkantojen tilan, kehityksen, kestävyuden ja elinvoimaisuuden seuraaminen sekä näihin liittyvien toimintojen kehittäminen yhdessä tutkimuksen kanssa;

3) riistanhoidon sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistäminen;

4) riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevien hoitosuunnitelmien valmistelu, laatiminen ja päivittäminen;

5) riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistäminen;

6) kestävä, turvallisen ja eettisesti hyväksyttävän metsästyksen edistäminen;

7) riistanhoitoyhdistysten toiminnan edistäminen ja riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden kouluttaminen;

8) metsästyksen, riistatalouteen ja riistaeläimiin liittyvien asiantuntija-, koulutus- ja neuvontapalveluiden tuottaminen;

9) tiedotus ja viestintä;

10) Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden ylläpitä-

minen ja kehittäminen sekä toimialan yhteisten tietojärjestelmien, tietovarantojen ja tietopalveluiden kehittämiseen osallistuminen;

11) kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen; sekä

12) muut sille säädettyt ja määrätyt tehtävät, joihin ei liity julkisen vallan käyttöä.

Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle säännöllisesti maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot julkisten hallintotehtävien sekä muiden tehtävien hoitamisesta.

Edellä 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Edellä 1 momentin 3—5 kohdassa sekä 2 momentin 1—11 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

3 §

Suomen riistakeskuksen hallitus

Suomen riistakeskuksen ylin päättävä toimielin on hallitus. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää Suomen riistakeskuksen hallitukseen 10 jäsentä. Jäljempänä 4 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen riistaneuvosto esittää hallitukseen kuusi jäsentä edustamaan riistanhoitomaksua maksaneita 13 §:ssä säädettyjen aluekokousten esittämistä henkilöistä. Lisäksi hallitukseen kuuluu yksi maa- ja metsätalousministeriön, yksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, yksi maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävän järjestön sekä yksi Suomen riistakeskuksen henkilöstön edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan valtakunnallisen riistaneuvoston esittämistä jäsenistä.

Hallituksessa henkilöstöä edustavan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet ovat samat kuin hallituksen muilla jäsenillä. Henkilöstöä edustavalla jäsenellä ei kuitenkaan ole oikeutta osallistua Suomen riistakeskuksen johdon sopimusehtoja, henkilöstön palvelus-

suhteen ehtoja tai työtaistelutoimenpiteitä koskevien asioiden käsittelyyn.

Hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, toimikaudesta ja asettamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Hallituksen jäseniin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun nämä henkilöt päättävät varojen käytöstä.

4 §

Valtakunnallinen riistaneuvosto

Suomen riistakeskuksen yhteydessä toimii valtakunnallinen riistaneuvosto, jonka tehtävänä on käsitellä riistataloutta koskevia asioita. Valtakunnallisen riistaneuvoston tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa.

Valtakunnallisen riistaneuvoston jäsenet nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Valtakunnallisessa riistaneuvostossa on 15 jäljempänä 13 §:ssä tarkoitettujen aluekokousten esittämää edustajaa. Lisäksi valtakunnalliseen riistaneuvostoon kuuluvat edustajat seuraavista tahoista:

- 1) maa- ja metsätalousministeriö;
- 2) ympäristöministeriö;
- 3) Metsähallitus;
- 4) valtakunnallinen metsätaloutta edistävä julkinen taho;
- 5) Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos;
- 6) maa- ja metsätalouden kannalta valtakunnallisesti merkittävä järjestö;
- 7) metsästyksen ja riistanhoidon kannalta valtakunnallisesti merkittävä järjestö;
- 8) luonnonsuojelun kannalta valtakunnallisesti merkittävä järjestö.

Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan aluekokousten esittämistä jäsenistä.

Valtakunnallisen riistaneuvoston päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtakunnallisen riistaneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat valmistelee ja esittelee Suomen riistakeskuksen johtaja tai hänen määräämänsä henkilö.

5 §

Alueelliset riistaneuvostot

Suomen riistakeskuksen yhteydessä toimivat alueelliset riistaneuvostot. Alueellisen riistaneuvoston tehtävänä on käsitellä riistataloutta koskevia asioita sekä tukea, ohjata ja avustaa Suomen riistakeskuksen aluetoimiston toimintaa muissa kuin julkisissa hallinto-tehtävissä ja henkilöstöhallinnossa. Alueellisen riistaneuvoston tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa.

Alueelliset riistaneuvostot nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Alueellisessa riistaneuvostossa on enintään kymmenen jäsentä. Alueelliseen riistaneuvostoon kuuluu kuusi 13 §:ssä tarkoitetun aluekokouksen esittämää jäsentä sekä maakuntaliiton edustaja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustaja, metsäkeskuksen edustaja sekä alueellisesti merkittävän maanomistajatahon edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen, jota koskevat samat säännökset kuin jäsentäkin. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan aluekokouksen esittämistä jäsenistä.

Alueellisen riistaneuvoston päätösvaltaisuudesta, toimikaudesta ja asettamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Alueellisen riistaneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat valmistelee ja esittelee Suomen riistakeskuksen toimihenkilö.

6 §

Suomen riistakeskuksen henkilöstö

Suomen riistakeskuksessa on johtaja, julkisten hallintotehtävien päällikkö ja tarpeellinen määrä muuta henkilöstöä. Suomen riistakeskuksen henkilöstön palvelussuhde on työsopimussuhde.

Julkisten hallintotehtävien päällikköön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Rikosoikeudellista virkavastuuta sovelletaan myös muihin Suomen riistakeskuksen toimihenkilöihin silloin, kun he hoitavat julkisia hallintotehtäviä tai käsittelevät varojen käyttöön liittyviä asioita.

Maa- ja metsätalousministeriö nimittää Suomen riistakeskuksen johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön kuultuaan Suomen riistakeskuksen hallitusta. Johtaja nimittää muut toimihenkilöt.

7 §

Suomen riistakeskuksen johtajan tehtävät

Suomen riistakeskuksen johtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää Suomen riistakeskuksen toimintaa lukuun ottamatta julkisia hallintotehtäviä sekä vastata toiminnan tuloksellisuudesta. Johtaja huolehtii myös Suomen riistakeskuksen hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja hallituksen päätösten täytäntöönpanosta.

8 §

Julkisten hallintotehtävien hoitaminen

Julkisten hallintotehtävien päällikkö vastaa Suomen riistakeskukselle 2 §:n 1 momentissa säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on riippumaton julkista hallintotehtävää hoitaessaan.

Julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Julkisten hallintotehtävien päällikkö voi pidättää itsellään päätösvallan kirjallisesta määräyksestä riippumatta.

Julkisten hallintotehtävien päällikön muista tehtävistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Suomen riistakeskuksen kirjanpito ja tilintarkastus

Suomen riistakeskuksen kirjanpitovelvollisuuden, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään.

Suomen riistakeskuksen tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslaissa (459/2007) säädetään.

2 luku

Riistanhoitoyhdistykset

10 §

Riistanhoitoyhdistys

Riistanhoitoyhdistys on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa tarkoitettun riistanhoitomaksun maksaneiden metsästäjien omatoimisuuteen perustuva itsenäinen toimija, jolla on oma maantieteellinen toiminta-alue. Suomen riistakeskus ohjaa ja valvoo riistanhoitoyhdistysten toimintaa.

Riistanhoitoyhdistys vastaa kestävästä riistanhoitotalouden edistämisestä toiminta-alueellaan, huolehtii metsästäjien vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja organisoinnista sekä hoitaa sille säädetyt julkiset hallintotehtävät.

Riistanhoitoyhdistykseen sovelletaan yhdistyslakia (503/1989) siten kuin jäljempänä säädetään.

11 §

Riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue

Riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue on yhden tai useamman kunnan alue. Toiminta-alue voi poiketa erityisestä syystä kunnan rajoista, mikäli se maantieteellisesti tai paikkakunnan olojen vuoksi on tarkoituksenmukaista. Tällöin riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueen on kuitenkin perustuttava kiinteistörekisterilain (392/1985) 3 §:n mukaiseen kyläjaotukseen siten, että toiminta-alue on yhtenäinen.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä.

12 §

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistanhoitoyhdistysten yhdistämisestä tulee päättää asianomaisten riistanhoitoyhdistysten kokouksissa. Riistanhoitoyhdistykset tekevät yhteisen esityksen yhdistämisestä sekä perustettavan riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueesta ja nimestä Suomen riistakeskukselle.

Riistanhoitoyhdistyksen jakautumisesta kahteen tai useampaan riistanhoitoyhdistykseen tulee päättää asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa. Tämän jälkeen riistanhoitoyhdistys tekee esityksen jakautumisesta sekä perustettavien riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueista ja nimistä Suomen riistakeskukselle.

Suomen riistakeskus tekee päätöksen riistanhoitoyhdistysten yhdistämisestä ja jakautumisesta 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen esitysten perusteella. Uusi riistanhoitoyhdistys aloittaa toimintansa päätöstä seuraavan kalenterivuoden alusta. Uuden riistanhoitoyhdistyksen tulee kuitenkin pitää riistanhoitoyhdistyksen kokous hallituksen valitsemiseksi kahden kuukauden kuluessa Suomen riistakeskuksen tekemästä päätöksestä.

13 §

Aluekokoukset

Aluekokoukset ovat Suomen riistakeskuksen toiminta-alueiden riistanhoitoyhdistysten asettamien edustajien muodostamia kokouksia. Kukin toiminta-alueella toimiva riistanhoitoyhdistys voi valita yhden edustajan ja hänelle varaedustajan aluekokoukseen. Kullakin edustajalla on aluekokouksessa käytävissään yksi ääni. Kokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Aluekokous pidetään kerran vuodessa. Lisäksi ylimääräinen kokous pidetään, jos alueellinen riistaneuvosto niin päättää tai jos vähintään kolmannes alueella toimivista riistanhoitoyhdistysten hallituksista määrätyn

asian käsittelemistä varten pyytää sitä kirjallisesti Suomen riistakeskukselta.

Aluekokouksen tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Riistanhoitoyhdistyksen tehtävät

Riistanhoitoyhdistyksen julkiset hallinto-tehtävät ovat:

1) metsästyslaissa tarkoitettujen ampumakokeiden sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa tarkoitettujen metsästäjätutkintojen järjestäminen;

2) riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuihin maastotarkastuksiin osallistuminen; sekä

3) metsästyslain noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten avustaminen metsästyksen valvonnassa.

Riistanhoitoyhdistyksen muut tehtävät ovat:

1) kestävän riistatalouden edistäminen;

2) kestävän, turvallisen ja eettisesti hyväksyttävän metsästyksen edistäminen;

3) riistanhoidon, riistaeläinkantojen kestävyyden ja elinvoimaisuuden sekä riistan elinympäristöjen hoidon ja riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisen edistäminen;

4) metsästykseseen, riistatalouteen ja riistaeläimiin liittyvien asiantuntija-, koulutus- ja neuvontapalveluiden tuottaminen sekä näihin liittyvä tiedotus ja viestintä; sekä

5) muiden sille säädettyjen tai maa- ja metsätalousministeriön tai Suomen riistakeskuksen määräämien tehtävien suorittaminen.

Edellä 1 momentissa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Edellä 2 momentin 1—4 kohdassa mainittujen tehtävien hoitamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys

Riistanhoitomaksun maksanut henkilö voi kuulua jäsenenä siihen riistanhoitoyhdistyk-

seen, jonka toiminta-alueella hän pääasiassa metsästää tai siihen riistanhoitoyhdistykseen, jonka toiminta-alueella olevassa kunnassa hänellä on kotipaikka. Henkilö ei voi samanaikaisesti olla usean riistanhoitoyhdistyksen jäsen.

Metsästäjätutkinnon suorittamisen jälkeen henkilön tulee ilmoittaa riistanhoitoyhdistyksen jäsenyydestä metsästäjätutkinnon vastaanottajalle, joka huolehtii ilmoituksen lähettämisestä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettuun metsästäjärekisteriin. Riistanhoitomaksun suorittaneen henkilön tulee ilmoittaa riistanhoitoyhdistyksen jäsenyyden muuttumisesta metsästäjärekisteriin. Riistanhoitoyhdistystä ei voi vaihtaa riistanhoitomaksun maksamisen jälkeen kesken metsästyslain 4 §:ssä tarkoitettua metsästysvuotta.

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys lakkaa, jos riistanhoitomaksua ei suoriteta tai henkilö määrätään metsästyskieltoon.

16 §

Riistanhoitoyhdistyksen kokoukset

Riistanhoitoyhdistyksen päätösvaltaa käyttää riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous. Vuosikokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Vuosikokouksessa kullakin 18 vuotta täyttäneellä jäsenellä on yksi ääni. Vähintään 18 vuotta täyttänyt jäsen voi valtuuttaa toisen jäsenen edustamaan itseään vuosikokouksessa. Kukaan ei saa kuitenkaan edustaa useampaa kuin viittä poissa olevaa jäsentä. Alle 18-vuotiailla riistanhoitoyhdistyksen jäsenillä on puhe- ja läsnäolo-oikeus riistanhoitoyhdistyksen vuosikokouksessa.

Riistanhoitoyhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, kun riistanhoitoyhdistyksen hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään yksi kymmenesosa riistanhoitoyhdistyksen 18 vuotta täyttäneistä jäsenistä ilmoittamaansa asiaa varten riistanhoitoyhdistyksen hallitukselta sitä kirjallisesti pyytää. Ylimääräisestä kokouksesta on muutoin voimassa, mitä 1 momentissa vuosikokouksesta säädetään.

Riistanhoitoyhdistyksen kokouksessa käsiteltävistä asioista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Riistanhoitoyhdistyksen hallitus

Riistanhoitoyhdistyksellä on hallitus. Riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsee riistanhoitoyhdistyksen 18 vuotta täyttäneistä täysivaltaisista jäsenistä hallitukseen vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Vuosikokous valitsee ensin hallituksen puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä ja sitten muut hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Hallituksen varapuheenjohtajan valitsee hallitus tässä momentissa tarkoitetuista jäsenistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen jäsenten lisäksi riistanhoitoyhdistyksen vuosikokous valitsee yhden jäsenen ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen toiminta-alueensa merkityksellisten maanomistajajärjestöjen esittämistä ehdokkaista. Metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetuilla alueilla hallitukseen kuuluu riistanhoitoyhdistyksen vuosikokouksen valitsemien jäsenten lisäksi Metsähallituksen määräämä jäsen, jolla on Metsähallituksen määräämä henkilökohtainen varajäsen.

Hallituksen päätösvaltaisuudesta, tehtävistä, sen jäsenten toimikaudesta ja erovuoraisuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

18 §

Yhdistyslain säännösten soveltaminen riistanhoitoyhdistykseen

Riistanhoitoyhdistyksen kokoukseen ja riistanhoitoyhdistyksen hallituksen kokoukseen sovelletaan yhdistyslain 26 §:ää esteellisyydestä, 31 §:n 1 ja 2 momenttia pöytäkirjan laatimisesta, 32 §:ää päätöksen moitteenvaivaisuudesta, 33 §:ää päätöksen mitättömyydestä ja 34 §:ää täytäntöönpanokiellosta. Pöytäkirjan julkisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

19 §

Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja

Riistanhoitoyhdistyksellä on työsuhteinen toiminnanohjaaja.

Toiminnanohjaajan ottaa ja erottaa riistanhoitoyhdistyksen hallitus. Toiminnanohjaajan tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Riistanhoitoyhdistyksen muut toimihenkilöt

Riistanhoitoyhdistyksellä voi olla metsästyksenvalvojia, metsästäjäutukintojen ja ampumakokeiden vastaanottajia sekä muita riistanhoitoyhdistyksen toiminnan kannalta tarpeellisia toimihenkilöitä.

Riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka:

- 1) on täyttänyt 18 vuotta;
- 2) on täysivaltainen; ja
- 3) tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

21 §

Eriyiset koulutusvaatimukset

Metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjäutukinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on:

1) hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen; tai

2) hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin nimitetty vastaavaan tehtävään 1 kohdan perusteella.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa mainituista koulutuksista.

22 §

Toimihenkilöitä koskevat rajoitukset

Riistanhoitoyhdistyksen metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjä-tutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Suomen riistakeskus voi rajoittaa metsästyksenvalvojan toiminta-aluetta hänen henkilökohtaisten sidonnaisuuksiensa perusteella.

23 §

Metsästyksenvalvojan tehtävät ja oikeudet

Metsästyksenvalvojan tehtävänä on seurata metsästyksen ja riistanhoidon lainmukaisuutta toiminta-alueellaan ja ilmoittaa tarvittaessa havainnoistaan metsästyslain noudattamisen valvonnasta vastaaville viranomaisille, Suomen riistakeskukselle, metsästysoikeuden haltijoille ja metsästysoikeuden omistajille sekä tässä tarkoituksessa toimia poliisin ja muiden viranomaisten apuna.

Metsästyksenvalvojalla on tehtävänsä suorittaessaan oikeus tarkastaa metsästäjän henkilöllisyys, metsästysoikeus, riistanhoitomaksun suorittaminen ja ampumakokeen suorittaminen. Metsästyksenvalvojalla on lisäksi oikeus tarkistaa pyyntivälineet ja -menetelmät.

Metsästyksenvalvojalla on velvollisuus esittää todistus oikeudestaan toimia metsästyksenvalvojana sitä pyydettyä.

24 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu riistanhoitoyhdistyksessä

Riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäseniin sekä sen toimihenkilöihin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun nämä henkilöt hoitavat julkisia hallintotehtäviä tai päättävät riistanhoitoyhdistyksen varojen käytöstä.

25 §

Riistanhoitoyhdistyksen kirjanpito ja tilintarkastus

Riistanhoitoyhdistyksen kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä kirjanpitolaissa säädetään.

Riistanhoitoyhdistyksen tilintarkastukseen sovelletaan, mitä yhdistyslain 38 a §:ssä säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriö tai Suomen riistakeskus voivat määrätä tilintarkastajan tarkastamaan riistanhoitoyhdistyksen tilit.

3 luku

Erinäisiä säännöksiä

26 §

Hallintomenettely Suomen riistakeskuksessa ja riistanhoitoyhdistyksissä

Julkisten hallintotehtävien hoitamiseen sovelletaan, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, saamen kielilaissa (1086/2003) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Suomen riistakeskuksessa ja riistanhoitoyhdistyksissä käytettävästä kielestä on voimassa, mitä kielilain (423/2003) 25 §:ssä säädetään.

27 §

Työjärjestys

Suomen riistakeskuksella ja riistanhoitoyhdistyksillä on työjärjestys, jonka vahvistaa maa- ja metsätalousministeriö Suomen riistakeskuksen esityksestä.

Suomen riistakeskuksen työjärjestyksessä määrätään:

- 1) toiminta-alueista ja niiden rajoista;

2) organisaatiosta siltä osin kuin siitä ei säädetä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa;

3) johtamisesta ja ratkaisuvallan käyttämisestä;

4) muista toimihenkilöistä kuin johtajasta ja julkisten hallintotehtävien päälliköstä ja heidän tehtävistään siltä osin kuin siitä ei säädetä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa;

5) muista sijaisuuksista kuin johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön sijaisuudesta;

6) aluekokousten, alueellisten riistanneuvostojen, valtakunnallisen riistanneuvoston ja hallituksen kokousten koollekutsumismenettelyistä ja kokousmenettelyistä sekä muista näitä toimielimiä koskevista tarpeellisista asioista; sekä

7) muista tehtävistä siltä osin kuin niistä ei säädetä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa.

Riistanhoitoyhdistysten työjärjestyksessä määrätään:

1) riistanhoitoyhdistyksen kokouksen ja hallituksen kokouksen koollekutsumismenettelyistä ja kokousmenettelyistä sekä muista näitä toimielimiä koskevista tarpeellisista asioista;

2) riistanhoitoyhdistyksen toiminnan yleisestä järjestämisestä; sekä

3) muista tehtävistä siltä osin kuin niistä ei säädetä tässä laissa tai valtioneuvoston asetuksessa.

28 §

Päätöksentekomenettely

Edellä 3—5, 13, 16 ja 17 §:ssä tarkoitetun toimielimen päätökseksi tulee mielipide, joka on saanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksen tuloksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

29 §

Oikeuskelpoisuus, oikeustoimikelpoisuus, nimenkirjoittajat ja tiedoksiannon vastaanotto

Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset voivat saada nimiinsä oikeuksia ja tehdä sitoumuksia, omistaa kiinteää omaisuutta sekä hakea ja vastata tuomioistuimissa ja muiden viranomaisten luona.

Suomen riistakeskuksen nimen kirjoittaa Suomen riistakeskuksen hallituksen puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja yhdessä Suomen riistakeskuksen johtajan kanssa tai työjärjestyksessä määrätyn toimihenkilön kanssa. Suomen riistakeskuksen johtaja tai työjärjestyksessä määrätty toimihenkilö voi kuitenkin kirjoittaa Suomen riistakeskuksen nimen merkitykseltään vähäisissä sekä hallituksen erikseen päättämässä asioissa. Julkisten hallintotehtävien osalta Suomen riistakeskuksen nimen kirjoittaa julkisten hallintotehtävien päällikkö tai hänen määräämänsä toimihenkilö.

Riistanhoitoyhdistyksen nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai toiminnanohjaajan kanssa. Toiminnanohjaaja voi kuitenkin kirjoittaa riistanhoitoyhdistyksen nimen merkitykseltään vähäisissä sekä hallituksen erikseen päättämässä asioissa.

Suomen riistakeskukselle toimitettu haaste ja muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi Suomen riistakeskuksen hallituksen puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle taikka Suomen riistakeskuksen johtajalle. Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi riistanhoitoyhdistykselle, kun se on annettu tiedoksi jollekin 3 momentissa mainituista henkilöistä.

30 §

Muutoksenhaku Suomen riistakeskuksen päätöksestä

Suomen riistakeskuksen 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen

valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Mainitussa lain kohdassa tarkoitettua yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Muuhun tässä laissa tarkoitettuun Suomen riistakeskuksen päätökseen haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Suomen riistakeskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

31 §

Muutoksenhaku riistanhoitoyhdistyksen päätöksestä

Riistanhoitoyhdistyksen metsästäjätutkinnon tai ampumakokeen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta tekemällä kirjallinen oikaisuvaatimus Suomen riistakeskukselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen.

32 §

Toiminnan rahoitus

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten toiminnan rahoituksesta säädetään riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa.

Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset voivat hakea, ottaa vastaan ja hallinnoida myös muita varoja ja tuloja.

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten muut tulot on käytettävä toiminnasta syntyneisiin menoihin voittoa tuottamatta.

33 §

Suoritteista perittävät maksut

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten suoritteista perittäviin maksuihin sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

34 §

Varojen käytön valvonta

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä. Valvontaa varten riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen on annettava maa- ja metsätalousministeriölle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

35 §

Elinkeinon harjoittaminen

Suomen riistakeskus ja riistanhoitoyhdistykset saavat harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, joka tukee niiden tarkoituksen toteutumista tai ei vaaranna niiden puolueettomuutta julkisten hallintotehtävien hoitamisessa.

4 luku

Voimaantulo

36 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 201 .

Maa- ja metsätalousministeriö voi ryhtyä ennen tämän lain voimaantuloa täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

37 §

Tehtäviä, oikeuksia ja velvoitteita koskevat siirtymäsäännökset

Suomen riistakeskuksen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi siirtyvät tämän lain tullessa voimaan Metsästäjien keskusjärjestössä ja riistanhoitopiireissä vireillä olevat asiat. Suomen riistakeskukselle siirtyvät Metsästäjien keskusjärjestöä ja riistanhoitopiirejä koskevat oikeudet, sopimukset, sitoumukset ja velvoitteet.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaolevat riistanhoitopiirien antamat luvat, hyväksynyt, kiellot, rajoitukset ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

38 §

Riistanhoitoyhdistyksiä koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa toimivat riistanhoitoyhdistykset jatkavat toimintaansa toiminta-alueillaan. Suomen riistakeskuksen tulee viimeistään 31 joulukuuta 2013 vahvistaa riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet 11 §:n 1 momentin mukaisiksi asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä.

39 §

Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset

Metsästäjien keskusjärjestön ja riistanhoitopiirien työsopimussuhteinen henkilöstö ja tehtävät siirtyvät tämän lain voimaan tullessa Suomen riistakeskuksen työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:ssä liikkeen luovutuksesta säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Suomen riistakeskuksella ei ole oikeutta irtisanoa työntekijän työsopimusta pelkästään työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetun liikkeen luovutuksen perusteella.

Suomen riistakeskuksen tulee sijoittaa henkilön tehtävä kolmen vuoden aikana tämän lain voimaantulosta samalle työssäkäyntialueelle, missä henkilö on hoitanut tehtävänsä ennen tämän lain voimaantuloa, jollei muuta sovita. Suomen riistakeskuksen avoimeksi tulevat tehtävät tai perustettavat uudet toimet tai tehtävät, lukuun ottamatta Suomen riistakeskuksen johtajan ja julkisten hallintotehtävien päällikön tehtäviä, voidaan täyttää haettavaksi julistamatta siirtyvällä henkilöllä, jos henkilö antaa toimen täyttöönsä suostumuksensa.

Uudistuksesta aiheutuvat mahdolliset toimipaikkamuutokset toteutetaan kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen, jollei työntekijä anna tätä ennen kirjallista suostumusta muutoksiin. Toimipaikkaa voidaan kuitenkin muuttaa työnantajan päätöksellä työssäkäyntialueella.

40 §

Suomen riistakeskuksen perustamista koskevat siirtymäsäännökset

Metsästäjien keskusjärjestö huolehtii valtionavun hakemisesta Suomen riistakeskuksen lukuun. Suomen riistakeskuksen vuoden 2011 valtionapu on suuruudeltaan riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön yhteenlasketun vuodelle 2011 arvioidun valtionavun suuruinen. Metsästäjien keskusjärjestö huolehtii vuoden 2011 talousarvion laadinnasta Suomen riistakeskukselle.

Metsästäjien keskusjärjestön hallitus toimii Suomen riistakeskuksen hallituksena, kunnes tämän lain mukainen hallitus on nimetty. Metsästäjien keskusjärjestön toiminnanjohtaja toimii Suomen riistakeskuksen johtajana ja apulaistoiminnanjohtaja julkisten hallintotehtävien päällikkönä, kunnes johtaja ja julkisten hallintotehtävien päällikkö on tämän lain nojalla nimitetty. Maa- ja metsätalousministeriön on nimitettävä johtaja ja julkisten hallintotehtävien päällikkö viimeistään 30 syyskuuta 2011.

Riistanhoitopiirien toimistot ja riistanhoitopiirien toiminta-alueet muodostavat Suomen riistakeskuksen aluetoimistot ja toiminta-alueet, kunnes Suomen riistakeskuksen työjärjestys on tämän lain nojalla

vahvistettu. Suomen riistakeskuksen on valmistettava työjärjestys maa- ja metsätalousministeriön vahvistettavaksi viimeistään 31 heinäkuuta 2011.

Riistanhoitopiirien metsästyslain 9 luvun mukaiset kokoukset toimivat 31 päivään maaliskuuta 2011 asti Suomen riistakeskuksen aluekokouksina. Kokouksissa tehdään esitykset sekä alueelliseen riistaneuvostoon että valtakunnalliseen riistaneuvostoon nimittävistä riistanhoitomaksun suorittaneista jäsenistä. Maa- ja metsätalousministeriö nimittää sekä alueelliset riistaneuvostot että valtakunnallisen riistaneuvoston viimeistään 30 huhtikuuta 2011. Suomen riistakeskuksen hallitus nimitetään viimeistään 31 toukokuuta 2011.

41 §

Metsästyksenvalvoja ja ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajia koskevat siirtymäsäännökset

Metsästyksenvalvojan peruskoulutusta vastaavan aikaisemman koulutuksen suorittanut voidaan 21 §:n 1 momentin 2 kohdan estämättä nimittää metsästyksenvalvojaksi uudelleen hänen hakiessaan metsästyksenvalvojaksi nimittämistä kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman metsästyksenvalvojaksi nimittämisen päättymisestä. Vastaavasti tämän lain voimaan tullessa metsästäjätutkinnon ja ampumakokeen vastaanottajina toimivat voivat hakea nimittämistä uudelleen. Nimittämisen edellytyksenä on tällöinkin, että hakija on suorittanut hyväksytysti säädetyn kertauskoulutuksen.

Metsästyksenvalvojaksi nimittämisen johdosta aikaisempi voimassa oleva metsästyksenvalvojaksi hyväksyminen raukeaa.

2.

Laki**metsästyslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsästyslain (615/1993) 49 §:n 4 momentti, 54 §:n 2 momentti, 57—59, 59 a, 60—71 ja 89 §, sellaisina kuin niistä ovat 59, 65 ja 70 § osaksi laissa 1009/2002, 59 a ja 66 § laissa 1009/2002, 60 § osaksi laissa 1068/2004, 62 § osaksi laeissa 1009/2002 ja 314/2005 sekä 69 ja 89 § laissa 314/2005,
muutetaan 10, 26, 29 ja 30 §, 33 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 40 ja 41 §, 42 §:n 1 momentti, 50 §, 52 §:n 1 momentti, 56 §, 74 §:n 1 momentti, 80 §:n 2 momentti, 83 §, 88 §:n 1 momentti ja 90 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 ja 30 § osaksi laissa 314/2005, 26 § laissa 1009/2002, 42 §:n 1 momentti osaksi laissa 1268/1993, 56 § osaksi laissa 1399/1995, 74 §:n 1 momentti laissa 516/2002, 88 §:n 1 momentti laissa 600/2005 ja 90 § laissa 314/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 10 a §, 34 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 314/2005, uusi 3 momentti, 37 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 41 a—41 d ja 49 a §, 52 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 83 a—83 c §, seuraavasti:

10 §

Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö

Metsästyksen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla metsästettävistä riistaeläinlajeista, pyyntiluvan ja alueellisen kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä ja muista pyyntilupaa koskevista seikoista sekä pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta.

Pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia

säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

Suomen riistakeskus myöntää 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

10 a §

Pyyntiluvan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan 10 §:ssä tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtoien rikkomista.

Peruutetun luvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen pyyntilupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

26 §

Hirvieläimen pyyntilupa

Kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, hirven, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran metsästykseen on oltava pyyntilupa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitettulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

29 §

Uusi pyyntilupa

Jos kaadettu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta vanhan pyyntiluvan tilalle uuden pyyntiluvan.

30 §

Hirvieläinmetsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Hirvieläinten pyyntiluvan hakemisesta ja myönnettävään lupaan liitettävistä ehdoista sekä hirvieläinten metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, metsästyksen johtajan tehtävistä samoin kuin metsästyksen järjestämisestä muutoinkin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sääntää, että metsäkauriin pyynnistä on annettava Suomen riistakeskukselle saalistiedot kannan kehityksen seurantaan varten. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin myös

annettavista tiedoista ja tiedon antamisen menettelystä.

33 §

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Kiellosta tuottaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa säädetään eläinsuojelulain 3 §:ssä.

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 33 §:ssä kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien sallitusta käytöstä.

37 §

Riistaeläinlajin rauhoittaminen

Jos riistaeläimen kannan säilymisen tai riistaeläinlajin häiritsemättömän lisääntymisen turvaaminen sitä edellyttää, riistaeläinlaji on rauhoitettava määräajaksi tai toistaiseksi. Rauhoitettavista riistaeläinlajeista ja niiden rauhoitusajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästä tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.

Susi, karhu, saukko, ahma, ilves ja kirjo-hylje ovat aina rauhoitettuja.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueella riistaeläinlajin kannan säilyminen vaarantuu, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tämän yhdistyksen toiminta-alueella kieltää kyseisen riistaeläinla-

jin metsästäminen tai rajoittaa sitä. Kielto tai rajoitus voidaan antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Ennen sen antamista on kuultava riistanhoitoyhdistystä sekä Suomen riistakeskusta. Kielto tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta.

40 §

Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin

Suomen riistakeskus voi riistanhoidollisia toimenpiteitä tai eläinten tarhaamista varten antaa metsästysoikeuden haltijalle luvan pyydystää riistaeläimiä elävänä käyttämällä pyydystämässä muutoin kiellettyjä pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Mainittuun tarkoitukseen voidaan myöntää myös lupa pyydystää eläimiä rauhoitusaikana ja ottaa munia. Tarkempia säännöksiä luvan myöntämisen edellytyksistä ja lupaan liitettävistä ehdoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

41 §

Poikkeusluvut

Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a—41 c §:ssä säädettyin edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeuslupan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen tappamiseen tai pyydystämiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 42 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineistä ja -menetelmistä koskevista kielloista ja 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljetta-

mista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeuslupan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeuslupan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettun alueellisen kiintiön nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

41 a §

Edellytykset eräiden riistaeläinlajien poikkeusluvalla

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää ahman, suden, karhun, saukon, ilveksen, euroopanmajavan, hallin, kirjohylkeen, itämeren norpan, hillerin, näädän ja metsäjäniksen pyydystämiseen tai tappamiseen:

1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;

2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistöille tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;

3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai

4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Edellä 1 momentin nojalla saaliiksi saatu susi, karhu, saukko, ilves ja ahma kuuluvat valtiolle ja ne on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu rauhoituksesta poikkeaminen voidaan järjestää poronhoitoalueella myös maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa määritellyn alueellisen kiintiön nojalla. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kiintiön myöntämisen edellytyksistä ja alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta. Suomen riistakeskus vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun rauhoituksesta poikkeamisen seurannasta.

41 b §

Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 5 §:ssä tarkoitettujen riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen pyydystämiseen tai tappamiseen:

1) kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi;

2) lentoturvallisuuden takaamiseksi;

3) viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi;

4) kasviston ja eläimistön suojelemiseksi; tai

5) tutkimus- ja koulutustarkoituksessa, kannan lisäämis- ja uudelleenistutustarkoituksessa sekä tehdäkseen mahdolliseksi näitä varten tapahtuvan kasvatuksen.

Poikkeuslupa voidaan myöntää myös tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen muiden kuin rauhoittamattomien lintujen pienien määrien tappamiseksi, pyydystämiseksi, hallussa pitämiseksi tai muutoin asiallisen hyötykäytön mahdollistamiseksi.

41 c §

Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalla

Muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riistanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellista. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa.

41 d §

Poikkeusluvun peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeusluvun, jos poikkeusluvun saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun poikkeusluvun saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen poikkeuslupaa ennen kuin aiemman poikkeusluvun peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

42 §

Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen

Vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman Suomen riistakeskuksen lupaa on kielletty. Lupahakemuksesta on pyydetty ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen lausunto. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistöille. Luvassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

49 a §

Lupa poiketa rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevasta kiellosta

Suomen riistakeskus voi myöntää rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseksi tai tappamisessa luvan käyttää sellaista pyyntivälinettä tai -menetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa.

50 §

Rauhoittamattoman eläimen pyydystämistä ja tappamista koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä rauhoittamattoman eläimen pyydystämiseksi tai tappamisessa sallituista pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä sekä niiden käytöstä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rauhoittaa rauhoittamaton eläin tai rajoittaa sen pyydystämistä ja tappamista.

52 §

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Suomen riistakeskus voi koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi antaa luvan poiketa 51 §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä.

Suden, karhun, saukon ja ilveksen metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden järjestämiseen ja tällaisen koiran kouluttamiseen on kuitenkin oltava Suomen riistakeskuksen myöntämä lupa.

56 §

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästys- ja riistanhoitotoimen ylin johto ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tehtävistä on voimassa, mitä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa laissa (1131/1987) säädetään.

Suomen riistakeskuksesta ja riistanhoitoyhdistyksistä säädetään riistahallintolaissa (/).

74 §

Metsästysrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta metsästää

1) vastoin 20 §:n 3 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 32 §:ssä, 33 §:n 1 tai 2 momentissa tai 38 §:n 1 momentissa säädettyä tai mainittujen säännösten annettua kieltoa tai rajoitusta tai

2) 37 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettuna rauhoitusaikana tai ilman 10, 26, 41 tai 49 a §:ssä tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitettua lupaa taikka rikkoen 10 §:n tai 41 a §:n 4 momentin nojalla säädettyä alueellista kiintiötä, on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 48 a luvun 1 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästysrikkomuksesta* sakkoon.

80 §

Menettämisseuraamus

Jos 1 momentissa tarkoitetun riistaeläimen metsästys edellyttää 26 §:n mukaan pyyntilupaa, on metsästäjä samalla määrättävä suorittamaan valtiolle maksamatta oleva pyyntilupamaksu.

83 §

Kuolleena löydetyn riistaeläimen omistusoikeus

Kuolleena löydetty riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää samaa riistaeläinlajeja alueella.

Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa alueen metsästysoikeuden haltija halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa eläin kuuluu sen metsästäjälle.

Jos kenelläkään ei ole metsästysoikeutta tai pyyntilupaa riistaeläimeen, kuolleena tavattua riistaeläintä ei saa ottaa haltuun, ellei jäljempänä toisin säädetä.

83 a §

Poikkeukset kuolleen riistaeläimen omistusoikeuteen

Jos merialueella kalanpyydyksestä kuolleena tavataan halli tai itämeren norppa, se kuuluu pyydyksen omistajalle.

Jos 26 §:ssä tarkoitettu hirvieläin, metsäkauris tai villisika on kuollut liikenteessä tai lopetettu liikenneonnettomuuden takia, se kuuluu kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle.

Hirvieläimen jättösarvet kuuluvat löytäjälleen.

83 b §

Oikeus kuolleen riistaeläimen hautaamiseen tai hävittämiseen

Jos kuolleena löydetty riistaeläin aiheuttaa haittaa, voi se, jolle haitta aiheutuu, haudata tai hävittää riistaeläimen omalla kustannuksellaan.

83 c §

Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä

Kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta ja sudesta on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväille tutkimuslaitokselle sekä alueen riistanhoitoyhdistykselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

Kuolleena löytyneestä 83 §:n 2 momentin mukaisesta riistaeläimestä on viipymättä ilmoitettava metsästysoikeuden haltijalle sekä alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksen tekemisestä.

88 §

Lain noudattamisen valvonta

Poliisin, rajavartiolaitoksen ja tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvalvojien tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

90 §

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten tekemien päätösten muutoksenhakuusta säädetään riistahallintolaissa. Edellä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevissa asioissa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 201 .

Riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön tilinpäätösten ja hallitusten vastuuvapauden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä

Ennen tämän lain voimaan tuloa riistanhoitopiirin tai maa- ja metsätalousministeriön myöntämät luvat jäävät voimaan. Tämän lain voimaan tullessa riistanhoitopiirissä ja Metsästäjien keskusjärjestössä vireillä olevat asiat siirtyvät Suomen riistakeskuksen ratkaistavaksi.

3.

Laki**riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentin 1 kohta, 4 ja 5 §, 7 §:n 1 momentti, 7 a §:n 1 momentti ja 7 c §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 4 §:n 2 momentti laissa 1002/2001 sekä 7 a §:n 1 momentti ja 7 c §:n 1 momentti laissa 1237/1999, seuraavasti:

1 §

Riistanhoitomaksun suuruus on 30 euroa metsästysvuodelta.

2 §

Ennen riistanhoitomaksun suorittamista on osoitettava metsästyksen ja riistanhoidon sekä metsästystä koskevien säännösten ja määräysten tuntemus suorittamalla metsästäjäutkinto Suomen riistakeskuksen nimittämälle metsästäjäutkinnon vastaanottajalle. Metsästäjäutkinnon vastaanottajan ratkaisuun tyytymätön voi hakea oikaisua siten kuin riistahallintolaissa (/) säädetään. Utkinnon sisällöstä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

3 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määrärahaa voidaan käyttää:

1) Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten käyttö- ja pääomamenoihin sekä metsästäjien ryhmävakuutuksesta aiheutuviin menoihin;

4 §

Metsästyslain 26 §:ssä tarkoitettu hirtieläimen pyyntiluvasta on suoritettava maksu (pyyntilupamaksu) valtiolle. Pyyntilupamaksu suoritetaan kultakin kaade-

tulta hirtieläimeltä. Luvan saajan on suoritettava pyyntilupamaksu viimeistään seitsemän päivän kuluttua hirtieläimen metsästyskauden päättymisestä sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Pyyntilupamaksun suuruus on:

- 1) aikuisesta hirvestä 120 euroa;
- 2) hirvenvasasta 50 euroa;
- 3) aikuisesta kuusipeurasta, saksanhirvestä, japaninpeurasta, valkohäntäpeurasta ja metsäpeurasta 17 euroa;
- 4) kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran vastasta 8 euroa.

5 §

Jos pyyntilupamaksua ei suoriteta määräjassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Maksuun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

7 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 3 §:ssä tarkoitettun määrärahan käyttämisestä ja sen myöntämisessä noudatettavasta menettelystä.

7 a §

Suomen riistakeskus pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla metsästäjistä rekisteriä (metsästäjärekisteri), jota käytetään met-

sästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästykseseen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen. Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

vien hoitamista varten maa- ja metsätalousministeriölle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle, muille viranomaisille, riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjien ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa metsästäjärekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.

7 c §

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtä-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 201 .

4.

Laki**maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain (1203/1992) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1468/2009, ja
muutetaan 1 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1468/2009, seuraavasti:

1 §

Käsiteltävät asiat

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta toimii itsenäisenä valitusviranomaisena, jolta haetaan valittamalla muutosta seuraavien vi-

ranomaisten ja yhteisöjen antamiin päätöksiin:

-----
 4) Suomen riistakeskus;

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 201 .

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

Liite
Rinnakkaistekstit

2.

Laki

metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan metsästyslain (615/1993) 49 §:n 4 momentti, 54 §:n 2 momentti, 57—59, 59 a, 60—71 ja 89 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 59, 65 ja 70 § osaksi laissa 1009/2002, 59 a ja 66 § laissa 1009/2002, 60 § osaksi laissa 1068/2004, 62 § osaksi laissa 1009/2002 ja 314/2005 sekä 69 ja 89 § laissa 314/2005,
muutetaan 10, 26, 29 ja 30 §, 33 §:n 3 momentti, 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti, 40 ja 41 §, 42 §:n 1 momentti, 50 §, 52 §:n 1 momentti, 56 §, 74 §:n 1 momentti, 80 §:n 2 momentti, 83 §, 88 §:n 1 momentti ja 90 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 10 ja 30 § osaksi laissa 314/2005, 26 § laissa 1009/2002, 42 §:n 1 momentti osaksi laissa 1268/1993, 56 § osaksi laissa 1399/1995, 74 §:n 1 momentti laissa 516/2002, 88 §:n 1 momentti laissa 600/2005 ja 90 § laissa 314/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 10 a §, 34 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 314/2005, uusi 3 momentti, lakiin uusi 41 a—41 d ja 49 a §, 52 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 83 a—83 c §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Pyyntilupa

Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö

Kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, hirven, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran metsästykseseen on saatava lupa (hirvieläimen pyyntilupa). Tarkempia säännöksiä luvasta on 26 ja 27 §:ssä.

Jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 1 momentissa tarkoitetun riistaeläimen kannan vaarantuminen tai jos tällaisen riistaeläimen metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, asetuksella voidaan säätää, että metsästykseseen on saatava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön määräämää alueellista kiintiötä. Asetuksella säädetään tällöin pyyntiluvan tai kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, luvasta perittävästä maksusta ja muista lupaa koskevista seikoista. Asetuksella

Metsästykseseen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla metsästettävistä riistaeläinlajeista, pyyntiluvan ja alueellisen kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä ja muista pyyntilupaa koskevista seikoista sekä pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta.

Pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla

voidaan myös säätää, että pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri.

sallittavan metsästyksen vuotuista saalis- määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

Suomen riistakeskus myöntää 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

10 a §

Pyyntiluvan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan 10 §:ssä tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos pyyntiluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun pyyntiluvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen pyyntilupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

26 §

Hirvieläinten pyyntiluvan myöntäminen

Edellä 10 §:ssä tarkoitetun hirvieläinten pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenneturvallisuusnäkökohtien huomioon ottamiseksi riistanhoitopiiriin tulee vuosittain kuulla alueellisia liikenneturvallisuudesta vastaavia viranomaisia. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

26 §

Hirvieläimen pyyntilupa

Kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, hirven, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran metsästykseseen on oltava pyyntilupa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

29 §

Uusi pyyntilupa

Jos kaadettu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, asianomainen poliisi myöntää luvan saajalle maksutta vanhan pyyntiluvan tilalle uuden pyyntiluvan.

30 §

Hirvieläinmetsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Hirvieläinten pyyntiluvan hakemisesta ja myönnettävään lupaan liitettävistä ehdoista sekä hirvieläinten metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, metsästyksen johtajan tehtävistä samoin kuin metsästyksen järjestämisestä muutoinkin säädetään tarkemmin asetuksella.

Maa- ja metsätalousministeriö voi asetuksella velvoittaa metsästäjät antamaan riistanhoitopiirille saalistietoja metsäkauriin pyynnistä, jos tiedot ovat tarpeen kannan kehityksen seuraamista varten.

33 §

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Eräiden pyydysten käyttämiskiellosta säädetään luonnonsuojelulain 15 §:ssä. Kiellosta aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa on voimassa, mitä eläinsuojelulain 2 a §:ssä säädetään.

29 §

Uusi pyyntilupa

Jos kaadettu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, *Suomen riistakeskus* myöntää luvan saajalle maksutta vanhan pyyntiluvan tilalle uuden pyyntiluvan.

30 §

Hirvieläinmetsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Hirvieläinten pyyntiluvan hakemisesta ja myönnettävään lupaan liitettävistä ehdoista sekä hirvieläinten metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, metsästyksen johtajan tehtävistä samoin kuin metsästyksen järjestämisestä muutoinkin säädetään tarkemmin *valtioneuvoston* asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että metsäkauriin pyynnistä on annettava Suomen riistakeskukselle saalistiedot kannan kehityksen seuranta varten. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin myös annettavista tiedoista ja tiedon antamisen menettelystä.

33 §

Pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Kiellosta tuottaa eläimelle tarpeetonta kipua ja tuskaa säädetään eläinsuojelulain 3 §:ssä.

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

34 §

Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 33 §:ssä kiellettyjen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien sallitusta käytöstä.

37 §

Riistaeläinlajin rauhoittaminen

Jos riistaeläimen kannan säilymisen tai riistaeläinlajin häiritsemättömän lisääntymisen turvaaminen sitä edellyttää, riistaeläinlaji on rauhoitettava määräajaksi tai toistaiseksi. Rauhoitettavista riistaeläinlajeista ja niiden rauhoitusajoista säädetään asetuksella. *Tällöin voidaan paikkakunnan vakituisten asukkaiden hyväksi poiketa yleisistä rauhoitusajoista.* Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästää tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.

37 §

Riistaeläinlajin rauhoittaminen

Jos riistaeläimen kannan säilymisen tai riistaeläinlajin häiritsemättömän lisääntymisen turvaaminen sitä edellyttää, riistaeläinlaji on rauhoitettava määräajaksi tai toistaiseksi. Rauhoitettavista riistaeläinlajeista ja niiden rauhoitusajoista säädetään *valtioneuvoston* asetuksella. Rauhoitusaikana riistaeläintä ei saa metsästää tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.

Susi, karhu, saukko, ahma, ilves ja kirjohylje ovat aina rauhoitettuja.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistanhoitoyhdistyksen alueella riistaeläimen kannan säilyminen vaarantuu, riistanhoitopiirin on tämän yhdistyksen alueella kiellettävä tällaisen eläimen metsästäminen tai rajoitettava sitä. Kielto tai rajoitus annetaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Ennen sen antamista on riistanhoitoyhdistystä kuultava. Kieltoa tai rajoitusta koskeva päätös on tehtävä viimeistään kuukautta ennen metsästysvuoden alkamista.

38 §

Metsästyksen rajoittaminen

Jos riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alueella riistaeläinlajin kannan säilyminen vaarantuu, maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan tämän yhdistyksen toiminta-alueella kieltää kyseisen riistaeläinlajin metsästäminen tai rajoittaa sitä. Kielto tai rajoitus voidaan antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Ennen sen antamista on *kuultava riistanhoitoyhdistystä sekä Suomen riistakeskusta.* Kielto tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta.

40 §

40 §

*Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin**Lupa eräisiin riistanhoidollisiin toimenpiteisiin*

Riistanhoitopiiri voi riistanhoidollisia toimenpiteitä tai eläinten tarhaamista varten antaa metsästysoikeuden haltijalle luvan pyydystää riistaeläimiä elävänä käyttämällä pyydystämässä muutoin kiellettyjä pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Mainittuun tarkoitukseen voidaan myöntää myös lupa pyydystää eläimiä rauhoitusaikana ja ottaa munia. Tarkempia säännöksiä luvan myöntämisen edellytyksistä ja lupaan liitettävistä ehdoista annetaan asetuksella.

Suomen riistakeskus voi riistanhoidollisia toimenpiteitä tai eläinten tarhaamista varten antaa metsästysoikeuden haltijalle luvan pyydystää riistaeläimiä elävänä käyttämällä pyydystämässä muutoin kiellettyjä pyyntivälineitä tai pyyntimenetelmiä. Mainittuun tarkoitukseen voidaan myöntää myös lupa pyydystää eläimiä rauhoitusaikana ja ottaa munia. Tarkempia säännöksiä luvan myöntämisen edellytyksistä ja lupaan liitettävistä ehdoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

41 §

41 §

*Eräitä poikkeuksia**Poikkeusluvut*

Kotieläintä uhkaavan vahingon torjumiseksi taikka rakennuksen, laitteen tai muun omaisuuden suojelemiseksi, hoitamiseksi tai käyttämiseksi saadaan poiketa 38 §:n kiellosta ja 39 §:n 2 momentissa tarkoitetuista suojamääräyksistä. Tällöin ei myöskään sovelleta, mitä riistanhoitomaksun suorittamisesta säädetään. Riistaeläimelle ei saa aiheuttaa suojeltavan edun arvoon nähden kohtuutonta vahinkoa. Riistaeläimen saa tappaa vain, jos tappaminen on välttämätöntä ihmistä taikka kotieläintä, viljeltyä eläintä tai muuta omaisuutta välittömästi uhkaavan vaaran torjumiseksi. Tapettuun riistaeläimeen sovelletaan, mitä 83 §:ssä säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriö voi metsästysoikeuden haltijan suostumuksella myöntää tieteellistä tutkimusta, riistanhoitoa, vahinkojen estämistä, eläintautien ehkäisemistä tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten luvan kielletyyn pyyntivälinein tai -menetelmin tappaa tai pyydystää riistaeläin sekä ottaa riistaeläinten pesiä, munia ja poikasia rauhoitusaikana.

Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a—41 c §:ssä säädettyin edellytyksin.

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen tappamiseen tai pyydystämiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 42 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevista kielloista ja 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun haki on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikunta-

rajoitteinen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusluvan myöntämisessä noudatettavasta menettelystä, poikkeusluvan nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta ja poikkeamisen edellytysten arvioinnista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös ajankohdistista, jolloin 37 §:n mukaisesta rauhoituksesta voidaan poiketa.

Poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettun alueellisen kiintiön nojalla pyydettyään saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee.

41 a §

Edellytykset eräiden riistaeläinlajien poikkeuslustralle

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää ahman, suden, karhun, saukon, ilveksen, euroopanmajavan, hallin, kirjohylkeen, itämeren norpan, hillerin, nädän ja metsäjäniksen pyydystämiseen tai tappamiseen:

1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;

2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;

3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai

4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Edellä 1 momentin nojalla saaliiksi saatu susi, karhu, saukko, ilves ja ahma kuuluvat

valtiolle ja ne on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Sutta, karhua, saukkoa ja ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu rauhoituksesta poikkeaminen voi tapahtua poronhoitoalueella myös maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa määritellyn alueellisen kiintiön nojalla. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin kiintiön myöntämisen edellytyksistä ja alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta. Suomen riistakeskus vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun rauhoituksesta poikkeamisen seurannasta.

41 b §

Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 5 §:ssä tarkoitettujen riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen pyydystämiseen tai tappamiseen:

1) kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi;

2) lentoturvallisuuden takaamiseksi;

3) viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi;

4) kasviston ja eläimistön suojelemiseksi; tai

5) tutkimus- ja koulutustarkoituksessa, kannan lisäämis- ja uudelleenistutustarkoituksessa sekä tehdäkseen mahdolliseksi niitä varten tapahtuvan kasvatuksen.

Poikkeuslupa voidaan myöntää myös tiukasti valvotuissa oloissa ja valikoivasti tiettyjen muiden kuin rauhoittamattomien lintujen pienien määrien tappamiseksi tai pyydystämiseksi tai hallussa pitämiseksi tai muutoin asiallisen hyötykäytön mahdollistamiseksi.

41 c §

Edellytykset muiden riistanisäkkäiden poikkeusluvalle

Muita kuin 41 a §:ssä tarkoitettuja riistanisäkkäitä koskeva 41 §:n mukainen poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erityäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellista. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa.

41 d §

Poikkeusluvan peruuttaminen

Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista.

Peruutetun poikkeusluvan saajalle ei myönnetä samana metsästysvuonna uutta vastaavan eläimen poikkeuslupaa ennen kuin aiemman luvan peruuttaminen on lainvoimaisesti ratkaistu tai peruuttaminen kumotaan.

42 §

Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen

Vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman maa- ja metsätalousministeriön lupaa on kielletty. Lupahakemuksesta on pyydetävä ympäristöministeriön lausunto. Lupa on evättävä, jos toimenpiteestä aiheutuu merkit-

42 §

Vierasperäisen eläimen maahantuonti ja luontoon laskeminen

Vierasperäisten lintu- tai nisäkäslajien samoin kuin vierasperäisten riistaeläinkantojen maahantuonti tai luontoon laskeminen ilman Suomen riistakeskuksen lupaa on kielletty. Lupahakemuksesta on pyydetävä ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen lausunto. Lupa on evättävä, jos toimenpitees-

tävää haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistöille. Luvassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

tä aiheutuu haittaa luonnolle tai luonnonvaraiselle eläimistöille. Luvassa voidaan antaa määräyksiä siitä, miten maahantuonti ja luontoon laskeminen on suoritettava.

49 §

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

Maa- ja metsätalousministeriön luvalla saadaan rauhoittamattoman eläimen pyydystämässä tai tappamisessa käyttää sellaista pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää, joka 2 momentin mukaan on kielletty.

49 §

Rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät

[Kumotaan]

49 a §

Lupa poiketa rauhoittamattoman eläimen pyyntivälineitä ja -menetelmiä koskevasta kiellosta

Suomen riistakeskus voi myöntää rauhoittamattoman eläimen pyydystämässä tai tappamisessa luvan käyttää sellaista pyyntivälinettä tai -menetelmää, joka on 49 §:n 2 momentin mukaan kielletty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää viljelyksille, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, eläinten pidolle, vesistöille tai omaisuudelle aiheutuvien merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi taikka jos se on kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tarpeellinen. Lupa voidaan myöntää myös lajien tutkimustarkoituksessa.

50 §

Tarkemmat säännökset rauhoittamattoman eläimen pyydystämisestä ja tappamisesta

Asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä rauhoittamattoman eläimen pyydystämässä tai tappamisessa sallituista pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä sekä

50 §

Tarkemmat säännökset rauhoittamattoman eläimen pyydystämisestä ja tappamisesta

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä rauhoittamattoman eläimen pyydystämässä tai tappamisessa sallituista pyyntivälineistä ja

niiden käytöstä.

Asetuksella voidaan rauhoittaa rauhoittamaton eläin tai rajoittaa sen pyydystämistä ja tappamista.

pyyntimenetelmistä sekä niiden käytöstä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan rauhoittaa rauhoittamaton eläin tai rajoittaa sen pyydystämistä ja tappamista.

52 §

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Riistanhoitopiiri voi koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi antaa luvan poiketa 51 §:n 1 momentin velvollisuudesta. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä.

52 §

Koirakokeet ja koiran kouluttaminen

Suomen riistakeskus voi koirakokeen pitämiseksi tai koiran kouluttamiseksi antaa luvan poiketa 51 §:n 1 momentissa säädetystä velvollisuudesta. Koirakokeen ja kouluttamisen tulee tapahtua siten, että rauhoitettuja riistaeläimiä ei niiden lisääntymisaikana häiritä.

Suden, karhun, saukon ja ilveksen metsästämiseen käytettävän koiran metsästyskokeiden järjestämiseen ja tällaisen koiran kouluttamiseen on kuitenkin oltava Suomen riistakeskuksen myöntämä lupa.

54 §

Metsästyksen valvojan oikeudet koiranpidon valvonnassa

Jos 88 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö tapaa toistuvasti 51 ja 52 §:n säännösten vastaisesti olevan koiran tai koiran repimästä sen kiinniottamaa hirvieläintä, hänellä on oikeus tappaa koira, jollei hän saa sitä kiinni.

54 §

Metsästyksen valvojan oikeudet koiranpidon valvonnassa

[Kumotaan]

56 §

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat valtion viranomaisten lisäksi metsästäjien omatoimisuuteen perustuvat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset niin kuin tässä laissa säädetään. Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat lisäksi metsästysseurat ja vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuvat valtakunnalliset metsästäjäjärjestöt.

Metsästyksen ja riistanhoitotoimen ylin johto

56 §

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästyksen ja riistanhoitotoimen ylin johto ja valvonta kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tehtävistä on voimassa, mitä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa laissa (1131/1987) säädetään.

Suomen riistakeskuksesta ja riistanhoitoyhdistyksistä säädetään riistahallintolaissa (1).

Voimassa oleva laki

ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tehtävistä on voimassa, mitä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annetussa laissa (1131/87) säädetään.

57 §

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävät

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävänä on:
1) kehittää metsästystä ja riistanhoitoa sekä suorittaa riistanhoidon kokeilua;
2) edistää metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa;
3) ohjata ja valvoa riistanhoitopiirien toimintaa;
4) suorittaa maa- ja metsätalousministeriön määräämät tehtävät; sekä
5) käsitellä muut sille tämän lain mukaan kuuluvat asiat.

57 §

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävät

[Kumotaan]

58 §

Keskusjärjestön edustajakokous

Päätösvaltaa Metsästäjien keskusjärjestölle kuuluvissa asioissa käyttää keskusjärjestön edustajakokous. Edustajakokous pidetään vuosittain, ja siihen voi kukin riistanhoitopiiri lähettää enintään kolme edustajaa, joilla on käytettävissään yhteensä kolme ääntä. Tämän lisäksi kunkin piirin edustajilla on käytettävissään yksi ääni piirin metsästyskorttimäärän kutakin alkavaa viittätuhatta kohti. Kokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Ylimääräinen edustajakokous pidetään, kun keskusjärjestön hallitus erityisen tärkeästä syystä katsoo sen tarpeelliseksi tai kun vähintään puolet riistanhoitopiireistä määrätyn asian käsittelemistä varten pyytää sitä kirjallisesti hallitukselta.

58 §

Keskusjärjestön edustajakokous

[Kumotaan]

59 §

Keskusjärjestön hallitus ja toiminnanjohtaja

Keskusjärjestön hallituksen tehtävänä on edustajakokouksen päätöksen valmistelu ja täytäntöönpano sekä järjestön muiden käytännön asioiden hoitaminen. Hallitus käyttää keskusjärjestön puhevaltaa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sekä edustaa muutoinkin keskusjärjestöä.

(2 momentti on kumottu L:lla 3.12.2002/1009.)

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Jos jäsen tai varajäsen eroaa tai pysyvästi estyy tehtävänsä hoitamasta, hänen tilalleen valitaan uusi jäsen tai varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään viisi muuta hallituksen jäsentä on kokouksessa läsnä.

Keskusjärjestöllä on toiminnanjohtaja, jonka ottaa ja erottaa hallitus.

59 §

Keskusjärjestön hallitus ja toiminnanjohtaja

[Kumotaan]

59 a §

Keskusjärjestön hallituksen jäsenten valinta

Keskusjärjestön hallituksen jäsenten valintaa varten maa jaetaan kolmeen valinta-alueeseen seuraavasti:

1) Pohjois-Suomen valinta-alue käsittää Lapin, Kainuun ja Oulun riistanhoitopiirien toimialueet;

2) Itä-Suomen valinta-alue käsittää Etelä-Savon, Keski-Suomen, Kymen, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan riistanhoitopiirien toimialueet; sekä

3) Länsi-Suomen valinta-alue käsittää Etelä-Hämeen, Pohjanmaan, Pohjois-Hämeen, Ruotsinkielisen Pohjanmaan, Satakunnan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen riistanhoitopiirien toimialueet.

Keskusjärjestön edustajakokous valitsee ensin hallituksen puheenjohtajan ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen sekä sen jälkeen kuusi muuta hallituksen jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet riistanhoitopiirien asettamista ehdokkaista. Valinta on suoritettava siten, että Pohjois-Suomen ja Itä-

59 a §

Keskusjärjestön hallituksen jäsenten valinta

[Kumotaan]

Voimassa oleva laki

Suomen valinta-alueilta valitaan kummastakin kaksi henkilöä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä Länsi-Suomen valinta-alueelta kolme henkilöä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Edustajakokous valitsee hallitukseen lisäksi yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen, joiden tulee edustaa järjestäytynyttä metsästyksen ja riistanhoidon kannalta merkittävää alaa. Hallitukseen kuuluu lisäksi yksi maa- ja metsätalousministeriön määräämä jäsen, jolla on maa- ja metsätalousministeriön määräämä henkilökohtainen varajäsen.

Hallitus valitsee varapuheenjohtajan niiden hallituksen jäsenten keskuudesta, jotka on valittu riistanhoitopiirien asettamista ehdokkaina.

60 §

Riistanhoitopiirin tehtävät ja toiminta-alue

Riistanhoitopiirin tehtävänä on:
1) suorittaa metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa;
2) edistää ja avustaa riistanhoitoa;
3) ohjata ja valvoa riistanhoitoyhdistysten toimintaa;
4) suorittaa maa- ja metsätalousministeriön ja Metsästäjien keskusjärjestön määräämät tehtävät; sekä
5) suorittaa muut sille säädetyt tehtävät.

Riistanhoitopiirit ovat Metsästäjien keskusjärjestön valvonnan ja ohjauksen alaisia.

Riistanhoitopiirien toiminta-alueet määrätään valtioneuvoston asetuksella. Riistanhoitopiirille kuuluvista tehtävistä huolehtii Suomen talousvyöhykkeellä se riistanhoitopiiri, jonka toiminta-alueen kohdalla kysymyksessä oleva osa talousvyöhykkeestä sijaitsee. Riistanhoitopiirien toiminta-alueiden välisen rajan katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

61 §

Riistanhoitopiirin kokous

Riistanhoitopiirin päätösvaltaa käyttää riis-

60 §

Riistanhoitopiirin tehtävät ja toiminta-alue

[Kumotaan]

61 §

Riistanhoitopiirin kokous

[Kumotaan]

tanhoitopiirin kokous, johon kukin piirin alueella toimiva riistanhoitoyhdistys voi valita yhden edustajan. Kullakin edustajalla on kokouksessa käytettävissään yksi ääni. Kokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Riistanhoitopiirin ylimääräinen kokous pidetään, kun piirin kokous niin on päättänyt, riistanhoitopiirin hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään kolmannes riistanhoitopiirin alueella olevista yhdistyksistä määrätyn asian käsittelemistä varten pyytää sitä kirjallisesti hallitukselta.

62 §

Riistanhoitopiirin hallitus ja riistapäällikkö

Riistanhoitopiirin hallituksen tehtävänä on piirin kokouksen päätösten valmistelu ja täytäntönpäytäjä sekä piirin käytännön asioiden hoitaminen. Hallitus käyttää riistanhoitopiirin puhevaltaa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sekä edustaa muutoinkin piiriä.

Riistanhoitopiirin kokous valitsee hallitukseen vähintään neljä ja enintään seitsemän jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet riistanhoitoyhdistysten asettamista ehdokkaista. Riistanhoitopiirin kokous valitsee hallitukseen lisäksi yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen alueellisesti merkityksellisten maanomistajajärjestöjen asettamista ehdokkaista. Riistanhoitopiirin kokous valitsee ensin hallituksen puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä riistanhoitoyhdistysten asettamista ehdokkaista. Sen jälkeen valitaan muut hallituksen jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Hallitus valitsee varapuheenjohtajan niiden hallituksen jäsenten keskuudesta, jotka on valittu riistanhoitoyhdistysten asettamista ehdokkaista.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Jos jäsen eroaa tai pysyvästi estyy tehtävänsä hoitamasta, valitaan hänen tilalleen uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Riistanhoitopiirin hallituksen kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään puolet hallituksen jäsenistä on läsnä.

62 §

Riistanhoitopiirin hallitus ja riistapäällikkö

[Kumotaan]

Voimassa oleva laki

Riistanhoitopiirillä on riistapäällikkö, jonka ottaa ja erottaa hallitus.

63 §

Riistanhoitoyhdistys

Riistanhoitoyhdistyksen tehtävänä on:
1) suorittaa metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa;
2) edistää riistanhoitoa;
3) suorittaa metsästyksen valvontaa; sekä
4) suorittaa muut sille säädetyt tai maa- ja metsätalousministeriön tai riistanhoitopiirin määräämät tehtävät.

Riistanhoitoyhdistyksen toiminta-alue on kunnan alue. Maa- ja metsätalousministeriö voi määrätä yhdistyksen toiminta-alueen kunnallisesta jaotuksesta poikkeavaksi, jos tämä on paikkakunnan olojen vuoksi tarkoituksenmukaista.

Riistanhoitoyhdistys on riistanhoitopiirin valvonnan ja ohjauksen alainen.

Riistanhoitoyhdistyksellä voi olla metsästyksen valvontaa varten metsästyksenvartijoita, joiden on ennen tehtävänsä ryhtymistä allekirjoitettava vakuutus, josta säädetään asetuksella.

64 §

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys

Jollei riistanhoitomaksun suorittanut henkilö muuta ilmoita, hänet katsotaan sen riistanhoitoyhdistyksen jäseneksi, jonka toiminta-alueeseen kuuluvassa kunnassa hänellä on kotipaikka. Riistanhoitomaksun suorittanut henkilö voi myös liittyä jäseneksi sellaiseen riistanhoitoyhdistykseen, jonka toiminta-alueella hänellä on metsästysoikeus tai vähintään vuodeksi kirjallinen lupa metsästyksen harjoittamiseen. Henkilö voi samanaikaisesti olla vain yhden riistanhoitoyhdistyksen jäsen tai olla kuulumatta lainkaan riistanhoitoyhdistykseen.

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys lakkaa, jos riistahoitomaksua ei suoriteta, jos henkilö määrätään metsästyskieltoon tai jos henkilö ei täytä 1 momentissa säädetyjä edellytyksiä.

63 §

Riistanhoitoyhdistys

[Kumotaan]

64 §

Riistanhoitoyhdistyksen jäsenyys

[Kumotaan]

65 §

Riistanhoitoyhdistyksen kokous

Riistanhoitoyhdistyksen päätösvaltaa käyttää yhdistyksen kokous. Kokouksessa kullakin jäsenellä on yksi ääni. Jäsen voi valtuuttaa toisen jäsenen edustamaan itseään kokouksessa. Kukaan ei saa kuitenkaan edustaa useampaa kuin viittä poissa olevaa jäsentä. Kokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Riistanhoitoyhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, kun hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen jäsenistä ilmoittamaansa asiaa varten hallitukselta sitä kirjallisesti pyytää.

66 §

Riistanhoitoyhdistyksen hallitus ja toiminnanohjaaja

Riistanhoitoyhdistyksen hallituksen tehtävänä on yhdistyksen kokouksen päätösten valmistelu ja täytäntöönpano sekä yhdistyksen käytännön asioiden hoitaminen. Hallitus käyttää yhdistyksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa sekä edustaa muutoinkin yhdistystä.

Riistanhoitoyhdistyksen kokous valitsee riistanhoitoyhdistyksen jäsenistä hallitukseen vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Riistanhoitoyhdistyksen kokous valitsee ensin hallituksen puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä ja sitten muut hallituksen jäsenet ja varajäsenet. Edellä 8 §:ssä tarkoitetuilla alueilla hallitukseen kuuluu lisäksi Metsähallituksen määräämä jäsen, jolla on Metsähallituksen määräämä henkilökohtainen varajäsen. Hallitus valitsee varapuheenjohtajan niiden hallituksen jäsenten keskuudesta, jotka on valittu riistanhoitoyhdistyksen jäsenten asettamista ehdokkaista.

Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Jos hallituksen jäsen tai jäsenen henkilökohtainen varajäsen eroaa tai pysyvästi estyy tehtävänsä hoitamasta, hänen tilalleen valitaan uusi jäsen tai henkilökohtainen varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

65 §

Riistanhoitoyhdistyksen kokous

[Kumotaan]

66 §

Riistanhoitoyhdistyksen hallitus ja toiminnanohjaaja

[Kumotaan]

Voimassa oleva laki

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi läsnä vähintään puolet muista hallituksen jäsenistä.

Riistanhoitoyhdistyksellä on toiminnanohjaaja, jonka ottaa ja erottaa riistanhoitoyhdistyksen hallitus.

67 §

Päätöksentekojärjestys

Edellä 58, 59, 61, 62, 65 ja 66 §:ssä tarkoitettujen kokouksen päätökseksi tulee mielipide, joka on saanut yli puolet annetuista äänistä. Vaaleissa tulevat valituiksi eniten ääniä saaneet. Äänten mennessä tasan ratkaisee äänestyksen tuloksen puheenjohtajan mielipide, paitsi vaalissa arpa.

[Kumotaan]

67 §

Päätöksentekojärjestys

68 §

Ohjesääntö

Metsästäjään keskusjärjestöä, riistanhoitopiirejä ja riistanhoitoyhdistyksiä varten laaditaan ohjesääntö, johon otetaan tarkemmat määräykset:

- 1) toimielimistä, näiden tehtävistä ja toiminnan järjestämisestä;*
- 2) varojen hoidosta ja tilien ja hallinnon tarkastamisesta; sekä*
- 3) muista asioiden hoitoa ja toiminnan järjestämistä koskevista seikoista*

Ohjesäännön valmistelee Metsästäjään keskusjärjestö ja vahvistaa maa- ja metsätalousministeriö.

[Kumotaan]

68 §

Ohjesääntö

69 §

Yhteisössä käytettävä kieli

Metsästäjään keskusjärjestössä, riistanhoitopiireissä ja riistanhoitoyhdistyksissä käytettävästä kielestä on voimassa, mitä kielilain (423/2003) 25 §:ssä säädetään.

[Kumotaan]

69 §

Yhteisössä käytettävä kieli

70 §

Oikeustoimikelpoisuus, nimenkirjoittajat, tiedoksiantaminen yhteisölle ja virkavastuu

Metsästäjään keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset voivat saada niimiinsä oikeuksia, tehdä sitoumuksia sekä kantaa ja vastata.

Keskusjärjestön nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai toiminnanjohtajan kanssa. Riistanhoitopiirin nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai riistapäällikön kanssa. Riistanhoitoyhdistyksen nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi heistä hallituksen jäsenen tai toiminnanohjaajan kanssa. Ohjesäännössä voidaan määrätä, että oikeus nimen kirjoittamiseen on siinä mainituissa asioissa lisäksi toiminnanjohtajalla, riistapäälliköllä tai toiminnanohjaajalla.

Haaste ja muu tiedoksianto katsotaan keskusjärjestölle, riistanhoitopiirille ja riistanhoitoyhdistykselle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi jollekin 2 momentissa mainituista henkilöistä.

Keskusjärjestön, riistanhoitopiirin ja riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäseniin sekä niiden toimihenkilöihin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä.

71 §

Maksut

Metsästäjään keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten suoritteiden maksullisuuden ja maksujen suuruuden sekä maksujen perinnän osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään. Asetuksella kuitenkin säädetään asioista, jotka valtion maksuperustelaissa on säädetty asianomaisen ministeriön toimivaltaan kuuluviksi.

70 §

Oikeustoimikelpoisuus, nimenkirjoittajat, tiedoksiantaminen yhteisölle ja virkavastuu

[Kumotaan]

71 §

Maksut

[Kumotaan]

74 §

Metsästysrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta metsästää

1) vastoin 20 §:n 3 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 32 §:ssä, 33 §:n 1 tai 2 momentissa tai 38 §:n 1 momentissa säädettyä tai mainittujen säännösten annettua kieltoa tai rajoitusta tai

2) 37 §:n 1 momentissa tarkoitettuna rauhoitusaikana tai ilman 10 §:ssä tarkoitettua pyyntilupaa tai rikkoen 10 §:n nojalla säädettyä kiintiötä,

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 48 a luvun 1 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästysrikkomuksesta* sakkoon.

80 §

Menettämisseuraamus

Jos 1 momentissa tarkoitettuna riistaeläimen metsästys edellyttää 10 §:n mukaan pyyntilupaa, on metsästäjä samalla määrättävä suorittamaan valtiolle maksamatta oleva pyyntilupamaksu.

83 §

Kuolleena löydetyn tai pyyntivälineeseen tarttuneen riistaeläimen omistusoikeus

Kuolleena löydetty tai pyyntivälineeseen tarttunut, toisen alueelle kulkeutunut riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää samanlainen riistaeläin alueella. *Merialueella kalanpyydyksestä kuolleena tavattu halli tai norppa kuuluu kuitenkin pyydyksen omistajalle. Muussa tapauksessa eläin kuuluu valtiolle, jollei 2 momentista muuta johdu.*

Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa se, jo-

74 §

Metsästysrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta metsästää

1) vastoin 20 §:n 3 momentissa, 23 §:n 1 momentissa, 32 §:ssä, 33 §:n 1 tai 2 momentissa tai 38 §:n 1 momentissa säädettyä tai mainittujen säännösten annettua kieltoa tai rajoitusta tai

2) 37 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettuna rauhoitusaikana tai ilman 10, 26, 41 tai 49 a §:ssä tai 52 §:n 3 momentissa tarkoitettua lupaa taikka rikkoen 10 §:n tai 41 a §:n 4 momentin nojalla säädettyä alueellista kiintiötä,

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 48 a luvun 1 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsästysrikkomuksesta* sakkoon.

80 §

Menettämisseuraamus

Jos 1 momentissa tarkoitettuna riistaeläimen metsästys edellyttää 26 §:n mukaan pyyntilupaa, on metsästäjä samalla määrättävä suorittamaan valtiolle maksamatta oleva pyyntilupamaksu.

83 §

Kuolleena löydetyn riistaeläimen omistusoikeus

Kuolleena löydetty riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää *samaa riistaeläinlajia* alueella.

Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa *alueen metsästysoikeuden haltija* halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa eläin kuuluu sen metsästäjälle.

Jos kenelläkään ei ole metsästysoikeutta tai

ka on alueella metsästykseseen oikeutettu, halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa eläin kuuluu sen metsästäjälle.

Hirvieläimen jättösarvet kuuluvat löytäjälle.

Valtiolle kuuluvan, kuolleena löydetyn riistaeläimen saa löytäjä ottaa haltuunsa poliisille tai riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle toimittamista varten.

Asetuksella säädetään, miten metsästäjän on 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tehtävä ilmoitus metsästysoikeuden haltijalle.

pyyntilupaa riistaeläimeen, kuolleena tavattua riistaeläintä ei saa ottaa haltuun, ellei jäljempänä toisin säädetä.

83 a §

Poikkeukset kuolleen riistaeläimen omistusoikeuteen

Jos merialueella kalanpyydyksestä kuolleena tavataan halli tai itämeren norppa, se kuuluu pyydyksen omistajalle.

Jos 26 §:ssä tarkoitettu hirvieläin, metsäkauris tai villisika on kuollut liikenteessä tai lopetettu liikenneonnettomuuden takia, se kuuluu kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle.

Hirvieläimen jättösarvet kuuluvat löytäjälle.

83 b §

Oikeus kuolleen riistaeläimen hautaamiseen tai hävittämiseen

Jos kuolleena löydetty riistaeläin aiheuttaa haittaa, voi se, jolle haitta aiheutuu, haudata tai hävittää riistaeläimen omalla kustannuksellaan.

83 c §

Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä

Kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta ja sudesta on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä alueen riistanhoitoyh-

distykselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

Kuolleena löytyneestä 83 §:n 2 momentin mukaisesta riistaeläimestä on viipymättä ilmoitettava metsästysosoikeuden haltijalle sekä alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksen tekemisestä.

88 §

Lain noudattamisen valvonta

Poliisin, rajavartiolaitoksen ja tulliviranomaisten sekä 63 §:n 4 momentissa tarkoitettujen metsästyksenvartijoiden tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

88 §

Lain noudattamisen valvonta

Poliisin, rajavartiolaitoksen ja tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvartijoiden tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

89 §

Käsittely- ja julkisuussäännösten soveltaminen

Hallintolakia (434/2003) sovelletaan Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten toimintaan niiden hoitaessa julkista hallintotehtävää. Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten toimintaan sovelletaan myös viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003).

89 §

Käsittely- ja julkisuussäännösten soveltaminen

[Kumotaan]

90 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitetuissa hallintoasioissa tehtyihin riistanhoitopiiriin ja riistanhoitoyhdistyksen päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muutoksenhakuun sovelletaan muutoin, mitä hallintolainkäyttölainsäädännössä (586/1996) säädetään

90 §

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten tekemien päätösten muutoksenhausta säädetään riistahallintolaissa. Edellä 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevissa asioissa valitusosoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

muutoksenhausta hallintoviranomaisen päätökseen.

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta käsittelee riistanhoitopiirin ja riistanhoitoyhdistyksen päätöksistä tehdyt hallintolainkäyttölain 58 §:ssä tarkoitetut kantelut. Muutoin ylimääräisestä muutoksenhausta kyseisiin päätöksiin on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 201.

Riistanhoitopiirien ja Metsästäjien keskusjärjestön tilinpäätösten ja hallitusten vastuuvapauden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä

Ennen tämän lain voimaan tuloa riistanhoitopiirin tai maa- ja metsätalousministeriön myöntämät luvat jäävät voimaan. Tämän lain voimaan tullessa riistanhoitopiirissä ja Metsästäjien keskusjärjestössä vireillä olevat asiat siirtyvät Suomen riistakeskuksen ratkaistavaksi.

3.

Laki**riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 1 §:n 2 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentin 1 kohta, 4 ja 5 §, 7 §:n 1 momentti, 7 a §:n 1 momentti ja 7 c §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti ja 4 §:n 2 momentti laissa 1002/2001 sekä 7 a §:n 1 momentti ja 7 c §:n 1 momentti laissa 1237/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Riistanhoitomaksun vahvistaa valtioneuvosto, ja maksu on enintään 50 euroa metsästysvuodelta.

Riistanhoitomaksun suuruus on 30 euroa metsästysvuodelta.

2 §

Ennen riistanhoitomaksun suorittamista on osoitettava metsästyksen ja riistanhoidon sekä metsästystä koskevien säännösten ja määräysten tuntemus suorittamalla metsästäjätutkinto riistanhoitoyhdistyksen tai riistanhoitopiirin nimittämälle tutkijalle. Tutkijan päätökseen tyytymätön voi 14 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan saattaa asian tutkijan asettaneen riistanhoitoyhdistyksen tai riistanhoitopiirin ratkaistavaksi. Tarkemmat määräykset tutkinnosta antaa maa- ja metsätalousministeriö.

2 §

Ennen riistanhoitomaksun suorittamista on osoitettava metsästyksen ja riistanhoidon sekä metsästystä koskevien säännösten ja määräysten tuntemus suorittamalla metsästäjätutkinto *Suomen riistakeskuksen nimittämälle metsästäjätutkinnon vastaanottajalle. Metsästäjätutkinnon vastaanottajan päätökseen tyytymätön voi hakea oikaisua siten kuin riistahallintolaisissa (/) säädetään. Tutkinnon sisällöstä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.*

3 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määrärahaa voidaan käyttää:

1) Metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitopiirien ja riistanhoitoyhdistysten käyttö- ja pääomamenoihin sekä metsästäjien ryhmävuoktuksena aiheutuviin menoihin;

3 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettua määrärahaa voidaan käyttää:

1) *Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten käyttö- ja pääomamenoihin sekä metsästäjien ryhmävuoktuksena aiheutuviin menoihin;*

4 §

Hirvieläimen metsästyksen tarvittavasta metsästyslain 10 §:ssä tarkoitetusta pyyntiluvasta on luvan saajan suoritettava kultakin kaadetulta hirvieläimeltä valtiolle maksu (pyyntilupamaksu). Maksu on suoritettava viimeistään seitsemän päivän kuluttua hirvieläimen metsästyskauden päättymisestä sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Pyyntilupamaksun suuruus on enintään 135 euroa, ja maksun vahvistaa valtioneuvosto.

5 §

Jos pyyntilupamaksua ei suoriteta määräjassa, on poliisipiirin päällikön pantava se maksuun. Maksuun pantu pyyntilupamaksu saadaan periä ilman eri tuomiota tai päätöstä.

7 §

Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 3 §:ssä tarkoitettujen varojen käyttämisestä ja niiden myöntämisessä noudatettavasta menettelystä sekä pyyntilupamaksujen perimisestä.

7 a §

Metsästäjien keskusjärjestö pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla metsästäjistä rekisteriä (metsästäjärekisteri), jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen. Lisäksi rekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

4 §

Metsästyslain 26 §:ssä tarkoitetusta hirvieläimen pyyntiluvasta on suoritettava maksu (pyyntilupamaksu) valtiolle. Pyyntilupamaksu suoritetaan kultakin kaadetulta hirvieläimeltä. Luvan saajan on suoritettava pyyntilupamaksu viimeistään seitsemän päivän kuluttua hirvieläimen metsästyskauden päättymisestä sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Pyyntilupamaksun suuruus on:

- 1) aikuisesta hirvestä 120 euroa;
- 2) hirvenvasasta 50 euroa;
- 3) aikuisesta kuusipeurasta, saksanhirvestä, japaninpeurasta, valkohäntäpeurasta ja metsäpeurasta 17 euroa;
- 4) kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran vastasta 8 euroa.

5 §

Jos pyyntilupamaksua ei suoriteta määräjassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Maksuun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

7 §

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 3 §:ssä tarkoitetun määrärahan käyttämisestä ja sen myöntämisessä noudatettavasta menettelystä.

7 a §

Suomen riistakeskus pitää automaattisen tietojenkäsittelyn avulla metsästäjistä rekisteriä (metsästäjärekisteri), jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen. Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

7 c §

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamista varten maa- ja metsätalousministeriölle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle ja muille viranomaisille, *riistanhoitopiireille* ja riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjän ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa rekisteriin merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.

---

7 c §

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa metsästäjärekisterin tietoja 7 a §:ssä tarkoitettujen tehtävien *hoitamista* varten maa- ja metsätalousministeriölle, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle, muille viranomaisille, riistanhoitoyhdistyksille sekä metsästäjän ryhmävakuutusta hoitavalle vakuutuslaitokselle. Rekisterinpitäjä voi kohtuullista maksua vastaan luovuttaa *metsästäjärekisteriin* merkittyjen henkilöiden nimi- ja osoitetietoja myös metsästysalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteröity ole sitä kieltänyt.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 201 .

4.

Laki**maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maaseutuelinkeinojen valituslautakunnasta annetun lain (1203/1992) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1468/2009, ja
muutetaan 1 §:n 1 momentin 4 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1468/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Käsittävät asiat

Käsittävät asiat

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta toimii itsenäisenä valitusviranomaisena, jolta haetaan valittamalla muutosta seuraavien viranomaisten ja yhteisöjen antamiin päätöksiin:

Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta toimii itsenäisenä valitusviranomaisena, jolta haetaan valittamalla muutosta seuraavien viranomaisten ja yhteisöjen antamiin päätöksiin:

-
- 4) riistanhoitopiiri;
 5) *riistanhoitoyhdistys*;
-

-
- 4) *Suomen riistakeskus*;
 5) [kumotaan]
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 201 .